PNŢCD, O ANALIZĂ SINCERĂ
-PREMISE PENTRU RELANSAREA PARTIDULUI

Roxana IORDACHE

Eşecul PNŢCD la guvernare a fost de ordin politic, nu administrativ. Din cauza managementului politic catastrofal, reuşitele guvernamentale ale partidului, departe de a fi puse în valoare, au fost supuse unei campanii de discreditare. Campania de imagine negativă a avut succes, PNŢCD fiind exclus din Parlament, cu eticheta *"guvernare catastrofală"* a unui partid *"dezbinat, gerontocrat, corupt, rupt de realitate"*. În realitate, realizările demnitarilor PNŢCD în plan guvernamental au rămas izolate, demnitarii au fost expuşi unei propagande înverşunate din partea vechilor structuri, iar PNŢCD a fost supus oprobriului public. Degringolada care a caracterizat PNŢCD după alegerile din 2000, cu consecinţe până în momentul de faţă, a avut drept cauză principală faptul că liderii partidului din perioada 1996-2000 nu şi-au asumat responsabilitatea pentru eşecul electoral catastrofal. Responsabilitatea a fost fie atribuită în exclusivitate partenerilor neloiali de guvernare, fie pasată între liderii partidului, fără curajul unei analize critice şi al unor decizii în consecinţă.

Demisia de după alegeri a întregii conduceri a PNŢCD a fost un act de responsabilitate colectivă. Responsabilitatea a rămas însă neprecizată. Asumarea fără precedent a eşecului şi-a pierdut valoarea. A părut o joacă de-a v'aţi-ascunselea. Cu excepţia seniorilor, cei implicaţi în vechea conducere a partidului şi-au depus, din nou, candidaturile la funcţii de conducere. Momentul ratat al analizei critice şi al deciziilor de natură să determine reabilitarea PNŢCD a fost congresul din Ianuarie 2001.

PNŢCD a făcut eroarea de a nu se delimita de eroare.

Cauzele eşecului politic al PNŢCD la guvernare şi ale eşecului electoral consecutiv sunt profunde şi rezidă în chiar perioada ieşirii din clandestinitate. Relansarea PNŢCD necesita imperativ asumarea până la capăt a unei analize oricât de dureroase. Este preferabilă identificarea şi recunoaşterea deschisă a cauzelor eşecului, decât ignorarea acestora şi perpetuarea unor efecte care sunt de natură să pună sub semnul întrebării însăşi existenţa PNŢCD. Iar PNŢCD este obligatoriu nu doar să existe, nu doar să se relanseze în forţă, ci să revină la putere ca alternativă creştin-democrată reală, absolut necesară României pentru perioada de construcţie din interiorul structurilor euro-atlantice.

PNŢCD are şi lideri de valoare şi, mai ales, un imens potenţial nevalorificat şi, nu în ultimul rând, un important electorat în aşteptare, un electorat care, fără să-şi definească precis aşteptările, vizează oferta creştin-democrată şi populară. Este foarte clar că scena politică a ţării se află într'un profund dezechilibru. Nu doar că nu există alternativă la puterea actuală, dar, ce-i mai grav, cauzele inexistenţei alternativei le

Continuare în pag. 4

ISSN
0705-8365

Preţul unui abonament anual:
40 $ / 40 Euro

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE
THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 28 Nr. 306 - SEPTEMBRIE 2002 PUBLICAŢIE LUNARĂ EDITOR: GEORGE BĂLAŞU

CIRCULAŢIE ÎN AFARA CANADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, GERMANIA, GRECIA, FRANŢA, ISRAEL, ITALIA, IUGOSLAVIA, OLANDA, ROMÂNIA, SPANIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, UNGARIA, INDIA ZELANDĂ

Eveniment

SĂPTĂMÂNA CÂMPULUI ROMÂNESC

Dăinuind de-a lungul timpului, ca o manifestare de cultură şi de spirit naţional, organizarea *"Taberei de vară"*, de către *"Asociaţia Culturală Română"* din Hamilton, Ontario, a avut loc şi în acest an, într'un sfârşit de Iulie dogoritor, în decorul tradiţional al *"Centrului Cultural Nae Ionescu"*.

Simpozionul din vara aceasta, având tema *"Contribuţia scriitorilor din exil la literatura română"*, a trezit un interes deosebit în rândul publicului auditor. Cu toate că despre acest subiect s'a mai scris, există chiar antologii, atributele ce îl caracterizează de data aceasta sunt varietatea stilurilor, conţinutul şi modul de prezentare. Faptul că o parte din conferinţe au fost prezentate de prieteni sau fraţi de condei şi suferinţă ai scriitorilor desţăraţi, adevărate pagini vii de istorie literară şi altă parte de invitaţi din ţară, etichetând o rară delicateţe sufletească şi o adâncă percepţie a creaţiei exilului, a oferit colocviului o ţinută academică. Munca de cercetare, documentare şi pregătire a lucrărilor, care uneori a fost anevoioasă prin lipsa informaţiilor oficiale, din biblioteci sau instituţii specializate, recurgându-se la orice fel de surse, ca scrisori, note personale, broşuri, ziare cu apariţie temporară, a fost răsplătită de satisfacţia împlinirii şi chiar a succesului.

Ciclul de conferinţe a fost deschis de Alexandru Tomescu, Canada, care a fost şi moderatorul săptămânii culturale, cu eseul *"Nicolae Novac - exponent al literaturii şi publicisticii exilului.* Fiind, credem noi, prima încercare de a defini personalitatea Domnului Nicolae Novac, în toată plenitudinea ei, ea a fost primită cu plăcere şi interes de participanţi.

Domnul Sergiu Grossu, în lucrarea *"Intelectulii români din exil"*, transmisă şi pe suport magnetic, publicată în ediţia lunii August a ziarului *"Cuvântul Românesc"* - director George Bălaşu, a ridicat în faţa reprezentanţilor de vârf ai exilului *"atitudinea pseudo-creştină"* a acestora, *"care nu au pus accentul pe hegemonia valorilor transcendenţei creştine în activitatea lor cotidiană"* şi nu au reuşit ca printr'o unitate de idei şi fapte să fie o forţă de care România are nevoie. Lucrare interesantă, care pentru fiecare din noi, indiferent de poziţia pe care am avea-o ca slujbaşi ai cuvântului, ne situează în spaţiul interogativ ale unei duble înstrăinări, de ţară şi de Iisus - *"idealul nostru de împlinire şi unicul sens al existenţei"*.

Continuare în paginele 12, 13 şi 18

Vedere din parc

pag.2
ÎN EUROPA DE-A BUŞILEA

TENSIUNI ÎN GUVERN
pag.5

LUI MIRCEA GEOANĂ
pag. 8

pag 11
SCRIERILE PĂRINTELUI STEINHARDT

EUGEN IONESCU
pag. 14

pag. 18
CAMMORA MAFIA ITALIANĂ DIN ROMÂNIA

editorial

COMENTARII LA ŞTIRI DIN ŢARĂ

În vălmăşagul de ştiri publicate în presa românească, de obicei, este foarte greu să te orientezi dacă nu lucrezi cu fişe sistematizate. În felul acesta se adună, pentru o selectare, foarte mult material, şi-ţi vine să renunţi la munca de descifrare a esenţialului. Mai ales, că intervin foarte multe dezminţiri şi te încurci mai rău. Pentru a-ţi uşura lucrul de ziarist, va trebui să ai ajutoare sau să găseşti o formulă de simplificare, adică, să foloseşti sistemul de notiţe, despre ceea ce scrie în presă.

În realitate, adevăratul rol al unui ziarist este acela de a fi pedagog: să culeagă date despre fapte, idei, oameni, banalităţi şi chiar absurdităţi şi să facă o triere a acestora, pentru a le prezenta cititorilor într'o formă organizată, exprimându-şi şi punctul său de vedere. Nu este chiar uşor să realizezi un astfel de deziderat. Dar, vom reveni, cu altă ocazie, la acest punct de vedere despre ziaristică.

Trecând la spicuirile noastre din presa română, ne vom opri la unele ştiri apărute recent, care ne-au stârnit curiozitatea. O ştire ne spune că Guvernul român intenţionează să modifice Legea care priveşte declararea averilor demnitarilor. Modificarea se va face prin includerea unei prevederi similare legislaţiei Bulgariei, referitor la aceste averi. Adică, se vor declara numai bunurile imobile, terenurile şi sumele de bani care depăşesc 10 mii de leva (?). Declaraţia se va depune la Preşedintele Curţii de Conturi, dar nu va fi publicată în Monitorul Oficial. Declaraţiile vor putea fi cercetate, prin cereri nominale scrise, de autorităţile statului, de reprezentanţii instituţiilor imputernicite şi de directorii mass-media. Ultimii trebue să explice motivele cererii lor. Ministrul pentru Coordonarea Secretariatului Guvernului, Şerban Mihăilescu a făcut această declaraţie. Curiozitatea noastră e stârnită de faptul că se elimină publicarea în Monitorul Oficial şi se limitează accesul la Declaraţiile depuse la Curtea de Conturi. În fond, sensul publicării în Monitorul Oficial era ca declaraţiile să fie accesibile tuturor cetăţenilor. Deci, să se lucreze cu cărţile pe faţă. De ce este necesară această măsură şi cine are interesul acestui camuflaj? Lucrează acest Guvern pe baze de transparenţă, sau în chip totalitar îşi văduveşte electoralul de drepturile sale fundamentale, să cunoască pe demnitarii, pe care i-a ales sau îi va alege?

Alte ştiri care ne-au stârnit curiozitatea sunt cele două declaraţii, una făcută de Premierul Năstase şi alta de Preşedintele Iliescu care au apărut, imediat, una după alta, contrazicându-se în esenţa afirmaţiilor lor. Premierul declarase iniţial, că vor putea avea loc *"alegeri anticipate"*, în cazul unor neînţelegeri în legătură cu modificarea Constituţiei, referindu-se în special, la articolul unu. Cu destulă promptitudine, Preşedintele Iliescu a făcut o declaraţie publică, spunând că nu este nevoie de astfel de alegeri anticipate, căci ele pot încurca procesul de consolidare a economiei. Firesţe, imediat după aceste declaraţii, o bună parte din presă a intervenit cu presupuneri subterane. Ele au declanşat discuţii la limitata şi temporar potolita polemică cu UDMR. Nu se ştie care este adevărul, o contradicţie în termeni între Iliescu şi Năstase sau o diversiune oarecare, ale cărei dedesubturi nu le putem cunoaşte, la ora asta. Esenţial este faptul că oricare ar fi adevărul, nu se poate spune că vine în sprijinul de imagine a guvernului. Nu se poate nega, după ce astfel de situaţii se repetă, că în spaţiul românesc există anumite dezarticulaţii în rotativa operei de guvernare. Poate cineva să spună că aceasta e nimica toată. Nu trebue să uităm însă, că nu mai este mult timp până la Praga...

Oprindu-ne la ştirile referitoare la situaţia Partidului Naţional Liberal, acesta pare că şi-a schimbat structura, după ultimul Congres Naţional, prin alegerea lui Theodor Stolajan ca preşedinte al partidului. După toate declaraţiile oficiale ale mai multor membri, inclusiv ale noului preşedinte, partidul se situează în dreapta sau în centru-dreapta politicii româneşti. Sunt însă aspecte destul de încărcate cu substanţă oarecum negativă pe linia acestei orientări.

Iniţial, ar fi putut fi acceptată acestă ipoteză ca valabilă, prin dispariţia dela conducerea deciziilor partidului a lui Valeriu Stoica, ce devenise în ultimul timp foarte dubios. Încă din vremea când se găsea în Coaliţia Convenţiei lui Constantinescu, poziţiile lui Stoica au fost supecte prin combinaţiile colaterale pe care le viza, şi prin jocurile în interiorul coaliţiei în care se găsea. Lovitura cea mai tulburătoare a fost atunci când a vânturat ideea că va face o coaliţie de centru-dreapta cu formaţia lui Teodor Meleşcanu. Era o aberaţie izbitoare pentru însuşi omul de rând în politică, pentrucă Meleşcanu putea avea orice ideologie atunci, dar nu una de centru-dreapta.

În faza finală a Congresului Liberal din August s'a ajuns la formula Stolojan, care încă rămâne o necunoscută, datorită declaraţiilor de după congres, care conţin ambiguităţi şi contradicţii ireconciliabile, pentru orice om avizat în materie politică. În situaţia fericită, că partidul liberal se va reface pe temeiuri solide, el va putea antrena şi electoralul românesc să revină la misiunea lui istorică, misiune care i-a fost întreruptă de vitregia vremurilor, şi va putea să participe în forţă, alături de alte formaţiuni de centru-dreapta, la refacerea sufletească şi materială a societăţii naţionale.

George BĂLAŞU

ÎN EUROPA, DE-A BUŞILEA

Mihai CREANGĂ

Revenind după doi ani în România - o ţară pe care o cunoaşte bine dinainte de căderea lui Ceauşescu - Gail Klingman a scris un scurt dar foarte instructiv articol, publicat în *"Revista 22"* (nr.30/23-29 Iulie 2002), sub titlul *Comunităţi imaginare*. Câteva reflecţii asupra României şi a Uniunii Europene.

După ce observă câteva mici schimbări îmbucurătoare în Bucureşti şi Cluj, distinsa profesoară pleacă spre Maramureş; mărturisind că *"de-a lungul acestui drum fermecător, pitoresc de mi se rupea inima de frumuseţea naturii"*, conducând maşina *"nu numai printre TIR-uri, dar şi printre căruţe trase de cai, turme de oi sau vaci"*, *"am început să mă întreb dacă împărtăşim aceleaşi repere"*.

Constată că sunt multe case noi, dar puţine au apă curentă sau o baie, canalizarea lipseşte în satele noastre, iar drumurile secundare sunt de-a binelea periculoase, aproape impracticabile pentru autoturisme. Gail Klingman mai observă că produsele străine - *"adesea foarte costisitoare"* - se găsesc peste tot, dar nu poate să nu se întrebe: *"ce se alege de producţia şi produsele româneşti?"* Mai constată că în România, *"fosta Ţară-grânar, agricultura nu este o prioritate, cum ar fi trebuit să fie"* şi că, în general, avem de a face cu o economie de subzistenţă, pentru satisfacerea, la standarde minime, doar a consumului local. Întâmplător, am făcut şi eu, de curând, mergând spre Sighetul Marmaţiei, acest drum spre Nord, cu maşina la ducere, cu trenul la întoarcere. De acord: peisajele au o frumuseţe care îţi taie respiraţia, sunt *"raiul pe pământ"*. Dar, din loc în loc, foarte des, de-a lungul şoselei vezi mari grămezi de rumeguş: a fost un gater acolo, iar undeva, prin împrejurimi, a fost un petec de pădure. Cum şoseaua urmează cursul unei ape, ploile *"spală"* rumeguşul şi-l cară în râul limpede: în dispersia creată, peştii se sufocă şi mor, căci particulele fine de lemn, nedizolvabile, le *"încarcă"* bronhiile. Nici proprietarul fostei păduri, nici proprietarul gaterului, nici muncitorii forestieri nu se îmbogăţesc, capătă un câştig modest şi temporar; singurul care se îmbogăţeşte este şi cel care munceşte mai puţin: angrosistul de lemn şi cherestea. Satele n'au canalizare, dar n'au nici groapă de gunoi. Tot albia râului ţine locul acesteia: prundişul, tufişurile şi pomii de pe maluri sunt pline de ambalaje de metal şi, mai ales, de plastic - a căror reciclare *"naturală"* durează zeci, poate sute de ani. În sfârşit - vorba vine! - o mulţime de case noi nu mai sunt acoperite cu şindrilă, ţiglă sau măcar tablă, ci cu sinistrele panouri cenuşii de azbociment, cancerigene, cărora ţăranii le zic *eternită*, neştiind că acestea le scurtează drumul spre eternitate... Şi mulţi, foarte mulţi copii sumar îmbrăcaţi, care cerşesc. Nu mai spun decât câteva cuvinte despre vagonul de dormit cu care m'am întors, murdar, cu un WC nefuncţional, împuţit încă dela plecarea din gară - deşi preţul biletului întrece venitul minim garantat. Nu ştiu ce vor fi gândit oaspeţii din Europa apuseană ai Simpozionului dela Sighet despre cele văzute în afara Memorialului. Dar vă redau simpla nedumerire cu care Gail Klingman îşi încheie articolul: *"...diferenţele pe care le observ sunt atât de izbitoare încât nu pot să nu-mi pun întrebarea: oare această Europă a Uniunii Europene este aceeaşi Europă în care mă aflu chiar acum?"*

GRAŢIERE CONTROVERSATĂ

Recent, preşedintele a graţiat trei ofiţeri superiori care ordonaseră foc asupra manifestanţilor adunaţi în Calea Lipovei din Timişoara, în 17 Decembrie 1989. Aspru criticat, el a fost nevoit să explice care au fost motivele sale.

Preşedintele Iliescu a argumentat că actul său de clemenţă are motive strict umanitare. Unul dintre beneficiarii graţierii, se arată în comunicatul preşedintelui, este un septuagenar doborât de suferinţă fizică şi psihică, un altul a fost împuşcat în timpul Revoluţiei şi are un plămân extirpat, iar cel de-al treilea s'ar afla de asemenea, susţine preşedintele, într'o stare medicală precară.

Preşedintele fusese criticat mai ales de asociaţiile victimelor Revoluţiei, cu atât mai mult cu cât dela preluarea mandatului său, Parchetul a reevaluat şi condamnările unor ofiţeri celebri, ca generalii Victor Athansie Stănculescu şi Mihai Chiţac. Cei doi ofiţeri, acuzaţi la rându-le că au participat la represiunea dela Timişoara, au fost puşi temporar în libertate, iar procurorul general a introdus recurs în anulare. Curtea Supremă de Justiţie a amânat prima înfăţişare din motive formale. Se crease însă impresia că Preşedintele Iliescu încearcă să absolve pe toţi cei care fuseseră mai mult sau mai puţin răspunzători de reprimarea manifestanţilor. În anii anteriori, partidul pe care îl conducea a criticat sentinţele de condamnare date împotriva unor ofiţeri, considerând că ar fi vorba de procese de natură politică. Dreapta aflată atunci la guvernare a replicat că, într'un anume sens, şi Nürnberg a avut o puternică componentă politică, dar esenţa sa a fost aceea de a sancţiona folosirea abuzivă a forţei. În orice caz rudele victimelor şi martorii întâmplărilor tragice dela Timişoara au cerut neobosit codamnarea celor vinovaţi. Atitudinea Preşedintelui Iliescu, rămasă timp de 12 ani neschimbată, a fost însă nefavorabilă unor procese, cu argumentul că pe de o parte ele ar submina autoritatea şi disciplina în cadrul Armatei, iar pe de alta că militarii nu ar trebui puşi în discuţie, întrucât Armata ar fi contribuit foarte mult la răsturnarea regimului lui Ceauşescu. I s'a replicat că Armata nu este culpabilizată în întregul ei şi că procesele sunt strict individuale şi se referă la răspunderi personale. Nimeni nu s'a clintit de pe poziţiile sale şi, aşa cum am văzut, odată revenit la putere Preşedintele Iliescu s'a străduit, discret, să-şi ajute protejaţii.

Preşedintele a insistat mult asupra argumentului umanitar descriind în termeni emoţionali starea medicală a celor trei graţiaţi, dar în ciuda acestei argumentaţii, preşedintele nu poate anula semnificaţia politică a gestului său. Graţierea este un act de clemenţă care stă în puterea preşedintelui, dar el are libertatea de a graţia sau de a refuza graţierea. Politica începe din clipa în care alegi pe cine să graţiezi şi pe cine nu. Preşedintele Iliescu nu a făcut de aceea decât să-şi reconfirme poziţia cunoscută faţă de ce s'a petrecut în Decembrie 1989. El a venit la putere cu ajutorul Armatei şi al Securităţii, cărora le-a garantat imunitatea. Or, iruperea, surprinzătoare, pe scena politică a unor partide anticomuniste, care nu făcuseră parte din jocul iniţial şi care au şi câştigat alegerile în 1996, a stricat echilibrul şi a redeschis dezbaterea publică despre responsabilităţile şi vinovăţiile din Decembrie 1989. Astăzi, preşedintele se străduieşte să închidă definitiv capitolul acesta, dar nu este sigur că societatea românească se va consola atât de uşor, conchide comentorul.

ANCHETĂ A U.E. ÎN ROMÂNIA PRIVIND POSIBILA DETURNARE A UNOR FONDURI EUROPENE

Delegaţia Comisiei Europene la Bucureşti a anunţat că va trimite experţi în regiunile din centrul ţării, după ce presa locală a publicat materiale privind un posibil caz de deturnare de fonduri europene pentru firmele mici şi mijlocii. Fondurile despre care se presupune că au fost deturnate provin din sumele acordate de Uniunea Europeană în cadrul programului PHARE, pentru dezvoltare regională.

Cazurile de deturnare sunt anchetate de un organism al UE specializat în lupta împotriva fraudei - OLAF. Însărcinatul cu afaceri ale Delegaţiei Comisiei Europene la Bucureşti, Andre Lys, a declarat la BBC că au fost cazuri în care au dat informaţii OLAF, iar acest organism le-a trimis Parchetului General. Biroul de presă al Parchetului afirmă însă că nu a fost înregistrat nici un dosar dela OLAF.

Purtătorul de cuvânt al Comisiei Europene în România, Angela Filote, a confirmat potrivit France Presse, că au fost constatate o serie de probleme, în centrul ţării, unde responsabili locali sunt bănuiţi de deturnare de fonduri.

Angela Filote a adăugat că nu poate face o evaluare a sumelor totale deturnate şi a avertizat că *"dacă ancheta experţilor europeni va dovedi nereguli financiare legate de fondurile PHARE, România va trebui să ramburseze Comisiei Europene toţi banii deturnaţi"*.

CĂTRE CORESPONDENŢI

Rugăm pe toţi corespondenţii noştri să trimită articolele spre publicare până la data de 15 a lunii precedente editării ziarului. Redacţia ziarului nu asigură publicarea articolelor nesosite la sediu până la această dată.

CĂTRE CITITORI

SPRE CUNOŞTINŢĂ: Ţinem să facem cunoscut că Redacţia acestui ziar nu împărtăşeşte întotdeauna ideile şi punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

ROMÂNIA ÎNTRE NATO ŞI U.E.

Mihaela MOISIN

La New York a început prima reuniune a Adunării statelor semnatare ale statutului Curţii Penale Internaţionale (CPI), a cărei instanţă supremă a intrat în vigoare la 1 Iulie 2002. Reuniunea se va încheia pe 10 Septembrie, iar ambasadorul la ONU al Iordaniei a fost ales preşedinte.

La această primă reuniune SUA a lipsit, deoarece, deşi iniţial a semnat documentul necesar, în Mai 2002 şi-a retras sprijinul faţă de această instanţă, temându-se de faptul că cetăţenii ei ar putea fi ţintă a unor procese cu motivaţie politică. SUA doreşte să obţină imunitatea permanentă a cetăţenilor ei în faţa CPI, tot aşa cum statele europene au semnat acorduri înaintea războiului din Afganistan, în sensul de a-şi apăra cetăţenii lor. Astfel că, SUA a încercat şi încearcă să convingă cât mai multe state să semneze acorduri bilaterale prin care cetăţenii americani aflaţi pe teritoriul acestora, să fie imuni în faţa CPI.

Primele două ţări care s'au repezit la semnarea acordului cerut de Americani, au fost România şi Israel.

Astfel că, la 1 August a.c., secretarul de stat pentru afaceri strategice al Departamentului de stat american - John Bolton şi Cristian Diaconescu, secretar de stat în MAE român, au semnat acordul bilateral privind exceptarea militarilor dela extrădarea către Curtea *Penală Internaţională*.

Imediat după semnare, Senatorii republicani americani John McCain şi Fred Thompson au salutat la Braşov, semnarea de către România a acordului cu SUA privind Curtea Penală Internaţională. Mai mult, John McCain a declarat că decizia acestei semnări este *"un act de curaj foarte bine apreciat de Statele Unite"*. De asemenea, că România este un candidat puternic pentru integrarea în NATO. *"România va fi un membru semnificativ şi cu influenţă în Alianţa Nord-Atlantică, dela care vom putea primi sprijin în Afganistan"* (şi Iraq, adăugăm noi).

Încurajat de declaraţiile celor doi senatori americani, Mircea Geoană a declarat, cu îngâmfarea ce-l caracterizează că *"România are obligaţia şi misiunea istorică de a fi motorul răspândirii valorilor euro-atlantice dincolo de graniţele ţării, aşa cum Statele Unite au ajutat la destrămarea regimurilor comuniste din regiunea noastră şi la consolidarea ţărilor din zonă"*.

Nu la fel a fost apreciat acordul semnat de România de către Uniunea Europeană, care a mustrat România pentru graba acestei semnări, înainte de a se fi consultat cu Uniunea Europeană, al cărei membru sigur va fi, într'un viitor mai apropiat sau mai depărtat. Astfel, a pus Uniunea Europeană într'o situaţie neplăcută, acum existând un precedent - cel al României. Bulgaria, care s'a consultat cu membrii UE, se pare însă că va urma paşii României, mai ales după declaraţiile mieroase ale celor doi senatori americani faţă de România.

Câteva zile mai târziu, Ion Iliescu, politician de carieră, chiar pe viaţă, a declarat despre semnarea de către România a acordului cu SUA privind Curtea Penală Internaţională: *"Nu a fost vorba de o alegere, ci a fost vorba de o oportunitate şi necesitate"*. În opinia lui Ion Iliescu, poziţia UE după semnarea acestui tratat de către România arată că între aliaţi, adică între SUA şi UE au apărut *"nişte contradicţii interne"*. *"Ne vom înţelege până la urmă. Este un fenomen nou cu care ne confruntăm şi noi, adică vedem că apar nişte contradicţii interne între aliaţi, între SUA şi UE. Noi nu ne punem asemenea probleme. O să învăţăm şi asta, ca să putem dialoga şi cu unii şi cu alţii"*, a apreciat Ion Iliescu.

SUA a apelat la prieteni, din sau din afara spaţiului european. Şi au sărit primii doi - România şi Israelul. Domnul Geoană s'a repezit cu oiştea în gard, devenind cap de listă al prietenilor SUA. Oare aşa să fie? De câte ori ne-au fost adevăraţi prieteni SUA, nouă? Când ne-au vândut cu sânge rece la Yalta, Malta şi cine ştie mai unde, când ne-au lăsat în mâna comuniştilor timp de jumătate de secol, sau când, în 1997 la Madrid, deşi susţinuţi fiind de multe state europene, SUA s'a opus la primirea noastră în NATO?

Intrarea în NATO s'a decis întotdeauna în funcţie de interesele SUA relativ la alte state, de regulă interesele faţă de supărarea Rusiei au primat. Şi acum, poate să se întâmple la fel, dacă Rusia va spune răspicat: *"Niet!" Niet* va rămâne. A, dacă interesele sunt de altă natură, de participarea masivă a României şi Bulgariei în viitorul război în Iraq, atunci vom fi primiţi oricum. Nicidecum pentru că Dl. Geoană a semnat un acord fără să gândească.

Dl. Geoană, care a chiulit la toate lecţiile de istorie, şi aceea prefăcută, care din facultatea de inginerie a sărit ca un campion la sărituri drept în curtea diplomaţiei, şi nu oriunde, ci la Washington, unde se fac cărţile, iar de-acolo înapoi tocmai în funcţia de Ministru de Externe, se pare că nu are prea mult talent pentru diplomaţie. Ce-a învăţat după inginerie, nu s'a prins de el. Nu este suficient să fii plin de tine, îngâmfat, impertinent, să ştii să intri pe uşa din spate sau pe fereastră, atunci când ai fost dat afară pe uşa din faţă. Diplomaţia este un complex de învăţătură şi talent, de cunoştinţe de istorie, filosofie, politică, dar este nevoie şi de dragostea pentru Ţara în numele căreia te prezinţi. Domnul Geoană este cam repetent la toate.

După întâlnirea recentă cu Prim-ministrul Danemarcei, Rasmussen, preşedintele în exerciţiu al UE dela Johannesburg, Ion Iliescu, plecat cu ideea sa, s'a întors cu cea a Uniunii Europene, declarând că situaţia apărută după semnarea acordului a fost înţeleasă şi că Parlamentul României nu va ratifica acest acord până când UE nu va adopta o poziţie oficială în această problemă.

Bunii noştri diplomaţi - M. Geoană şi I. Iliescu au cam dat cu bâtul în baltă. Dacă vom urma linia directoare a UE, îi vom supăra pe Americani prin neratificarea acordului semnat în premieră internaţională. Dacă nu vom urma linia directoare a UE, îi vom supăra pe Europeni şi... adio ajutoare, adio integrare în UE pentru încă vreo 20 de ani...

Un nebun aruncă o piatră în lac şi 10 învăţaţi îşi bat capul cum s'o scoată.

TENTAŢIA OTRĂVIRII ÎNDULCITE

Viorel PALTIN

Occidentul a conceput un soi de *"cordon sanitar"*, spre a ocroti ţările care s'au bucurat de libertate şi prosperitate în jumătatea a doua a veacului trecut - şi care au atins un anume nivel de bunăstare - de invazia unor oameni nedoriţi, care eventual s'au săturat de condiţiile mizere de trai, de privaţiunile şi vexaţiunile la care au fost supuşi timp îndelungat în ţările lor de baştină. Dar iată că condiţiile din ţările foste comuniste s'au relaxat, cu ipocrizia deja cunoscută, Vestiţii au abandonat mitul *"liberei circulaţii a oamenilor şi ideilor"*, pe care îl înscrisese pe vremea comunismului în documentele Conferinţei pentru securitate şi cooperare în Europa... Cu egoismul tipic individualismului pragmatic, întemeiat exclusiv pe bani, lumea occidentală s'a gândit mai întâi să-şi pună tihna la adăpost, întrebându-se totodată ce avantaje economice ar putea obţine de pe urma prăbuşirii totalitarismului comunist.

S'a văzut că Europenii nu sunt toţi o apă şi un pământ şi că definiţia pe care Vestul o aplică Europei este cu mult mai îngustă decât limitele geografice-istorice ale continentului. Există aşadar două Europe: una *"first hand"* şi alta *"second hand"* - una a bogaţilor şi alta a săracilor. Evident, de când e lumea, bogaţii n'au râvnit la sărăcia săracilor. Poate doar călugării şi cerşetorii, dar şi ei cu gândul la răsplata veşnică... În schimb, săracii au privit întotdeauna bogăţia ca un ideal, râvnind neîncetat la avuţia primilor. Sunt fireşte mereu două feţe ale aceleiaşi medalii: nu există bogăţie decât în raport cu sărăcia; nu putem avea binele decât în relaţie cu răul, iar bucuria stă în strânsă legătură cu tristeţea. Numai că, vorba strămoşului lui Bulă, faimosul Gâgă, care a făcut carieră în epoca interbelică cu... *"panseurile"* lui... *"Decât sărac şi bolnav, mai bine sănătos şi bogat"*... Te cred şi eu... Nu se putea ca Occidentul supercivilizat, superavansat, supertehnologizat şi hipermercantilizat să nu înţeleagă aceste simple adevăruri teoretice, care au ca punct de pornire caracterul bipolar şi antinomic al valorilor. Încă cu mult înainte, s'a creat în Răsăritul Europei salivaţia pentru gustul occidental, fără îndoială mult mai elaborat, mai sofisticat, mai plăcut, aşa cum e dulcele faţă de amar, faţă de acrul oţetului sau chiar... faţă de apă: pe ici pe colo apăruseră băuturile răcoritoare cu colorit fermecător şi gusturi ademenitoare. În Africa, pe timpul racolării sclavilor, se folosiseră cu succes salbele de mărgele din sticlă colorată... Dar lumea se putea amăgi şi cu apă îndulcită şi colorată cu tot felul de chimicale, gen Coca Cola sau *"European Drinks"*.

Dându-ne nouă ceva, potrivit legilor comerţului, trebuia să oferim în schimb altceva, produse de-ale noastre... Am început deci să tăiem sălbatic pădurile şi să le vindem ca materie primă pe câteva vagoane de răcoritoare îndulcite cu otrăvuri lente, ne-am vândut copiii, în cadrul unor programe de adopţii, am desfiinţat în chip nihilist mari crescătorii de păsări şi animale, aducând în pragul foamei milioane de Români, am gonit tineretul de acasă, pentrucă în ţara lui nu i-am mai oferit vreo şansă de afirmare şi viaţă, am silit fetele noastre să se prostitueze prin bordelurile, tripourile şi pe străzile luxoase ale Occidentului... Au apărut violatorii de copii, pedofilii străini, am legalizat homosexualitatea. Dar poate că cel mai mare rău ce s'a adus acestei ţări a fost şi este batjocura ce s'a făcut şi se mai face cu inteligenţa celor mai buni dintre noi, care nu sunt lăsaţi de cei mai răi dintre noi să se afirme în propria lor ţară. Această formă de prostituţie intelectuală - Dvs. stimaţi cititori, numiţi-o cum vreţi... - este cu mult mai ruşinoasă şi mai păguboasă pe termen scurt, mediu şi lung decât orice altă formă de vânzare a capacităţilor fizice, materiale şi mentale, ale unei naţiuni. Ce-i drept, într'o ţară în care aproape nimic nu funcţionează este sfruntat şi imoral să te lauzi cu inteligenţa... Oare la ce este bună deşteptăciunea? Doar la abilitatea de a defrauda şi falimenta bănci, la a-l şmecheri pe celălalt - adică pe aproapele - la a-l face scăpat prin ochiurile justiţiei pe hoţul patentat dovedit, pe banditul plin de bani care ucide cu dezinvoltură, dar care a furat deajuns ca să-i mituiască pe toţi...? Sau la a-l minţi cu neruşinare pe bietul alegător, spunându-i că o duce mai bine, când el ştie că nu are ce mânca, că îngheaţă în casă, că nu are cu ce plăti gazul, curentul şi apa, care se scumpesc dela o zi la alta, deşi dolarul, invocat drept etalon, rămâne relativ constant? Cam astea sunt, metaforic vorbind, binefacerile care au venit, frumos ambalate, în recipiente de plastic, cu etichete strălucitoare dela *"European Drinks"* şi Coca Cola... Am dat apa noastră de izvor pe ape frumos colorate, murdărite cu chimicale - emulgători şi îndulcitori care dăunează sănătăţii. Dar, mai ales, am dat... cinstea pe ruşine!

MUZICA-VIDEO
CARTI-ZIARE

din ROMÂNIA, la dvs. ACASĂ!

MUZICĂ peste 500 AUDIO CASETE si CD: MUZICĂ POPULARĂ/ROMANŢE, MUZICĂ UŞOARĂ COMICE-BASME-COLINDE, muz.CLASICĂ CD-ROM-uri cu SUBIECTE DIN ROMÂNIA

VIDEO :+100 FILME: Nea Marin, Dacii, BD, Pacala, ORAŞE, DATINI; TEATRU: Caragiale-Birlic, Take-Yanke-Kadar etc. Revelion, Revoluţia 89 Muz./dansuri populare celebre, Divertis, Crăciun

CĂRŢI: 2000 TITLURI: ROMANE, ISTORIE, DICŢIONARE, FILOZOFIE, POLITICA, POLITISTE, DRAGOSTE, BANCURI, COPII, CĂRŢI DE BUCATE etc.

ABONAMENTE LA ZIARE-REVISTE! COTIDIENE,SĂPTĂMÂNALE,LUNARE: "Evenimentul" "CAŢAVENCU", "SPORT", "REVISTA VIP", "Form.AS" REV.PARANORMAL,"REBUS","FEMEIA MODERNĂ" "OLIVIA","VIVA","PLAYBOY","POVESTEA MEA","BURDA"etc

Cereti formulare si liste gratis!

ARTIMMEX

import-export & distribution of publications and media
Reprezentanţi ELECTRECORD şi INTERCONT MUSIC

4 Farmington Cres.
Toronto, ON M1S 1G1 CANADA
e-mail: order@artimmex.com
INTERNET: www.artimmex.com
Tel.: (416) 332 9777
Fax: (416) 332 8777

VITRINA CU CĂRŢI

POEZII DIN ÎNCHISORI $ 20
Culegere de Zahu PANĂ
DIN ŢARA LUI CAIN $ 20
de Dumitru PHILIP
ÎNAINTE ŞI DUPĂ DICTATUL DELA VIENA $ 20
de Aurel S. MARINESCU
O CONTRIBUŢIE LA ISTORIA EXILULUI ROMÂNESC $ 20
de Aurel S. MARINESCU
MĂ APLEC PESTE ANI $ 20
de Aurel S. MARINESCU
ARMATA ROŞIE ÎN ROMÂNIA $ 20
de Aurel S. MARINESCU
PITEŞTI, $ 20
de Dumitru BACU
DIN LUPTELE TINERETULUI ROMÂN (1919-1939) $ 15
culegere de texte
NĂZUINŢI ŞI DEZNĂDEJDI $ 10
de Petru GHEORGHEONI
ISTORIA POLITICĂ A EUROPEI, DELA NAPOLEON LA STALIN $ 20
de Nicolae CIACHIR
CĂLĂU ŞI DIPLOMAT, VIŞINSKI $ 15
de Adrian GRIGOROPOL
ISTORIA RELAŢIILOR INTERNAŢIONALE $ 20
dela Pacea Vestfalică (1648) până în contemporietate (1947)
de Nicolae CIACHIR
SÂNGELE TEMNIŢEI şi POEME $ 15
de Radu GYR
804 ZILE ŞI NOPŢI ÎN LANŢURILE MORŢII $ 25
de V.BLĂNARU-FLAMURĂ

ÎNTOARCEREA DIN INFERN VOL II (CRIMĂ ÎMPOTRIVA DEMNITĂŢII OMULUI) $ 20
de Ion CĂRJĂ
POEZII ALESE şi ŞOIMII PESTE PRĂPASTIE $ 10
de Nichifor CRAINIC
AMINTIRI DIN ÎNCHISOARE $ 10
de Nicolae DIMA
EXIL-OAMENI şi IDEI $ 10
de S. CONSTANTINESCU
FÂNTÂNA LUMINII, poezii $ 10
de Dumitru ICHIM
CU ACUL PE SĂPUN, poezii $ 10
de Zahu PANĂ
LA PORŢILE DISPERĂRII $ 10
de Floria BAŢU-ICHIM

CĂRŢI ÎN LIMBA ENGLEZĂ

CAPTIVE ROMANIA, A DECADE OF SOVIET RULE $ 20
by Alx. CREŢIANU
A HISTORY OF THE ROMANIANS from Roman times to the completion of unity. by R.W. SETON-WATSON $ 30
JOURNEY TO FREEDOM $ 20
by Nicholas DIMA
THE ANTI-HUMANS (Piteşti) $ 20
by D. BACU
RED HORIZONS $ 20
by Ion Mihai PACEPA
PRISONER OF RED JUSTICE $ 20
an account of ten years captivity in comunist Romania
by Leonard KIRSCHEN

LA FIECARE COMANDĂ SE ADAUGĂ COSTUL EXPEDIŢIEI

Puteţi procura cărţile de mai sus dela: Dl Tudor Murgoci, 39 Niagara Rd. Kitchener, Ont. Canada N2B 1T1

PNŢCD, O ANALIZĂ SINCERĂ -PREMISE PENTRU RELANSAREA PARTIDULUI

Urmare din pag. 1

constituie statutul subaltern faţă de putere al opoziţiei actuale. Singurul partid care, în ciuda tuturor demersurilor, n'a putut fi confiscat şi controlat de putere este PNŢCD. Această premisă constituie şi o obligaţie majoră pentru PNŢCD, aceea de a se reconstrui temeinic, pentru relansarea pe cont propriu ca principal partid de opoziţie, în vederea alternativei creştin-democrate la guvernare. Pentru aceasta, PNŢCD trebue să-şi facă analiza fără anestezie a propriului eşec, apoi să aplice strategia pe termen mediu şi lung în vederea atingerii obiectivelor: 2004 - Parlament, 2008 - Putere (guvern, preşedinţie). PNŢCD trebue să reziste cântecelor de sirenă, tot mai puternice în ultima vreme, privind necesitatea unei *"opoziţii unite"*, a unei construcţii politice controlate de putere şi menite să genereze un pretins *"partid unic de dreapta"*, în realitate, nu o alternativă la actuala putere, ci o alternativă a actualei puteri pentru a se afla, simultan, şi la guvernare, şi în opoziţie - aceeaşi, o apă şi un pământ. Şansa şi obligaţia PNŢCD sunt acelea de a oferi alternativa reală. Să devină un partid puternic, motivat şi pregătit să conducă România euro-atlantică. Problema PNŢCD a constituit-o incapacitatea de a administra victoria. Incapacitatea de a se manifesta ca un partid învingător. Incapacitatea de a conduce coaliţia. PNŢCD a intrat la guvernare total nepregătit pentru guvernare. Aceasta este şi cauza profundă a politicii de permanentă cedare prin care PNŢCD s'a compromis la guvernare.

Cauzele slăbiciunii PNŢCD la guvernare

Cauza cauzei, a constituit-o starea de adversitate internă. Din start. Din perioada Corneliu Coposu. Care n'a avut răgazul de a administra relaţiile din partid, reuşind doar să le domine şi să temporizeze adversităţile în armistiţii succesive, prin imensa lui autoritate şi mascând, în proiecţia publică, starea conflictuală, prin imaginea personalităţii sale. De aceea, după dispariţia Seniorului, în loc să aibă o ECHIPĂ conducătoare,care să determine acţiunea partidului ca ARMATĂ DISCIPLINATĂ, PNŢCD a avut mereu în frunte false echipe, constituite din negocieri electorale interne de circumstanţă, pe principiul armistiţiului. Armistiţiile succesive n'au însemnat decât temporizări de lupte previzibile. Cu cât au fost mai mult amânate, cu atât au izbucnit mai urât şi cu mai grave consecinţe. Lipsa de consistenţă a conducerii centrale, adversităţile interne care, dela un moment dat, nici n'au mai fost mascate, au condamnat PNŢCD la o stare internă de permanent provizorat, întrucât, din cauza relaţiilor conflictuale, conducerile n'au avut stabilitate. Semnalul dezbinării l-au dat seniorii, care au polarizat, din start, juniorii. Nicolae Ionescu Galbeni, Gabriel Ţepelea, Matei Boilă, Ion Raţiu şi, ulterior, Ion Diaconescu (ultimul, mai degrabă, s'a lăsat polarizat după alegerea în funcţia de preşedinte al partidului). Preşedintele Coposu era în divergenţă cu colegii săi de frunte din generaţia de aur, pentrucă dorea întinerirea mai rapidă a conducerii partidului. Convinşi că acesta este mersul firesc al evenimentelor, seniorii menţionaţi au ţinut, însă, să-şi formeze fiecare protejaţi, ca să îi promoveze la vârf şi să conducă din umbra, pe criteriul polarităţilor. Au fost, astfel, adversităţi care s'au propagat, inclusiv la nivel teritorial, accidentând grav ideea de echipă. Din această cauză, în PNŢCD nu a existat preocuparea responsabilă pentru pregătirea succesiunii, pentru resursele umane, pentru formarea profesională a cadrelor conducătoare. Competiţia competenţelor a fost înlocuită de negocierea sferelor de influenţă, titularii acestora fiind preocupaţi să-şi atragă susţinători, indiferent de calitatea lor, în loc să promoveze competenţe. Pregătirea succesiunii nu a fost, de aceea, un obiectiv strategic, ci o improvizaţie clientelară. Succesiunea s'a prefigurat, din start, ca luptă perpetuă pentru succesiune, pe premisa dezbinării, nu a construirii unei echipe succesoare, N'a existat, din această cauză, preocuparea pentru formarea mentalităţii de activitate în echipă, a spiritului de echipă, nicidecum a mândriei de a avea colegi puternici şi de a colabora colegial cu ei. În tot acest timp, PNŢCD a lăsat nevalorificat, mai mult, a demotivat, un imens potenţial politic şi uman, în favoarea selecţiei pe criterii de grup. Şi neavând o echipă conducătoare a cărei primă preocupare să fie interesul partidului, PNŢCD nu şi-a cunoscut interesul. Mereu mai important a fost să fie înlăturat cineva, decât să fie susţinut un lider ca să reuşească, pentru reuşita partidului. De aici, pervertirea ideii de solidaritate, tendinţa spre solidaritate conjuncturală de tip demolator, în loc de solidaritate permanentă de tip edificator (constructiv).

Aplecat, cum a fost, asupra jocurilor şi bătăliilor interne, PNŢCD a intrat la guvernare fără strategie, fără mentalitate de partid de guvernământ, fără echipă ministerială. Aceasta este consecinţa faptului că, în loc să se preocupe de perspectiva guvernării, conducerea PNŢCD menaja vanităţile Domnilor Radu Vasile, Mircea Ciumara şi Ulm Spineanu. Liderii de atunci nici nu s'au gândit să caute soluţii din teritoriu. În plus, guvernul nici nu putea avea o susţinere parlamentară unitară, la nivelul grupurilor PNŢCD, date fiind criteriile clientelare de selecţie a candidaţilor. În consecinţă, domnul preşedinte Ion Diaconescu se întreba, la şedinţa

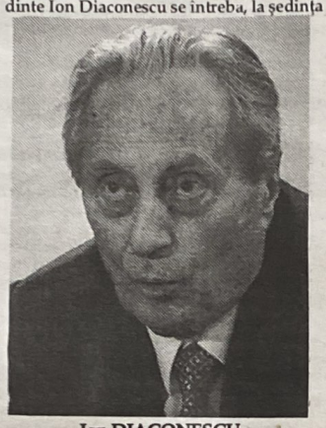

Ion DIACONESCU

Comitetului de Conducere din 5 Decembrie 1997: *"Nu înţeleg de ce domnii parlamentari care nu au timp să vină la lucrări ne-au mai încurcat?"...*

Sacrificarea premierului Victor Ciorbea, începutul eşecului din 2000

Lipsa de preocupare pentru resursele umane, pentru promovarea resurselor din teritoriu, pentru pregătirea unor specialişti şi atragerea specialiştilor cu sincere convingeri ţărăniste a lăsat PNŢCD descoperit la capitolul competenţă. Indiferenţa faţă de imperativul pregătirii manageriale la nivel politic şi administrativ avea să coste scump PNŢCD. În absenţa unei strategii de guvernare, incapacitatea PNŢCD de a se autoguverna în linia propriilor interese a condus la incapacitatea PNŢCD de a guverna ţara în linia programului politic şi economic creştin-democrat. La negocierile pentru formarea coaliţiei, PNŢCD a fost o pradă uşoară pentru parteneri, cu atât mai mult cu cât ei au sesizat, din start, ezitarea PNŢCD de a-şi asuma puterea. Liderii PNŢCD au făcut o eroare de evaluare, întrucat s'au raportat la procentele obţinute, nu la aşteptările electorale. Dominaţi de preşedintele ales, Emil Constantinescu, liderii PNŢCD au gândit mecanic, nu politic. Şi au pornit, astfel, dela o premisă profund greşită, aceea că aşteptările electorale foarte mari nu pot fi onorate la nivel de CDR şi UDMR, date fiind procentele insuficiente, ci doar în coaliţie cu PD. Aritmetica a fost pusă mai presus de logica politică. Viciul de evaluare a situaţiei şi premisa falsă i-au condus pe liderii PNŢCD la concluzia greşită că decizia guvernamentală trebue împărţită. Viciul opţional a constat în faptul că s'a decis împărţirea deciziei guvernamentale cu un partener, PD, care avea viziuni diferite sau chiar contrare cu privire la priorităţile programului de guvernare. Era clar pentru orice analist că procentele în sondaje urmau să crească progresiv în primele luni pentru formaţiunea considerată câştigătoare în alegeri, CDR (şi au crescut spectaculos). Liderii PNŢCD au ignorat acest ascendent puternic, care ar fi trebuit să motiveze voinţa politică a asumării puterii. Decidenţii PNŢCD n'au manifestat această voinţă Dimpotrivă. De aici, RATAREA PUTERII. Opţiunea greşită din start - coaliţia aritmetică, nu guvernarea politică - a reprezentat eşecul politic anunţat al PNŢCD la guvernare. Astfel, PNŢCD s'a pus în situaţia de a-şi asuma responsabilitatea exclusivă pentru guvernare în final, fără să-şi fi asumat puterea exclusivă iniţial. Nepregătit pentru guvernare, PNŢCD s'a manifestat ca un partid fără încredere în sine. PNŢCD a avut mentalitatea unui partid dependent - de preşedintele ales şi de partenerii de coaliţie. Aceasta, cu toate că raportul dependenţei era invers.

Desemnarea Domnului Victor Ciorbea în funcţia de prim-ministru a avut loc în ideea de temperare a rivalităţilor din PNŢCD prin recursul la o persoană din afara grupurilor de interese, vizând şi armonizarea politică a coaliţiei, graţie calităţilor de mediator şi negociator pe care le probase ca lider sindical. Domnul Ciorbea era înscris în PNŢCD doar de un an şi nu avea o funcţie de conducere în partid. În aceste condiţii, liderii partidelor din coaliţia guvernamentală, cu excepţia UDMR, l-au considerat, din start, doar un simplu moderator al coaliţiei guvernamentale, nu un reprezentant al PNŢCD şi au urmărit mai mult să iniţieze o competiţie internă a intereselor partizane divergente, decât să aplice solidar programul convenit de guvernare. Iar adversarii din PNŢCD i-au vehiculat Domnului Ciorbea imaginea de outsider. Prim-ministru desemnat de un partid cu mentalitate de dependenţă, Domnul Victor Ciorbea s'a manifestat ca un premier dependent: de conducerea PNŢCD, în contextul în care, un an de zile, nu a deţinut funcţie de conducere în partid, de preşedintele ţării, de reacţiile partenerilor de coaliţie. PNŢCD nu a manifestat voinţa politică pentru aplicarea fermă a programului de guvernare. În centrul discuţiilor s'au aflat neînţelegerile dintre partidele partenere, divergenţele între persoane, negocierile de armistiţii. De aici, interminabilele şedinţe exasperante prin pierdere de vreme şi lipsă de finalitate, şedinţe care au erodat progresiv imaginea guvernării, tot mai ironizată public ca ineficientă. PNŢCD s'a comportat ca un partid captiv în pânza de păianjen a coaliţiei, nu ca un lider al coaliţiei. În ceea ce priveşte cele două Camere, mai degrabă s'au respectat înţelegerile parlamentare cu PDSR, punctuale, decât cele programatice, cu partenerii. Activitatea parlamentară a fost haotică, grupurile PNŢCD, PNL, PD manifestându-se, adesea, divergent, iar în interiorul grupurilor parlamentare ale PNŢCD intervenind, nu o dată, defecţiuni care nu s'au soldat cu sancţiuni. O asemenea stare de fapt a determinat basculerea progresivă a PNL către PD, culminând cu alianţa anti-Ciorbea. Această basculare a fost posibilă în absenţa şedinţelor CDR, complet sistate, fapt care a determinat, în cele din urmă, autosuspendarea Alianţei Civice şi pierderea sprijinului societăţii civile. De aici până la pierderea propriului electorat nu a fost decât un pas, repede parcurs, din cauza imaginii de neputinţă sau lipsă de voinţă a PNŢCD privind impunerea reformei morale a societăţii româneşti. Aflat la discreţia partenerilor, prin prisma preşedintelui Emil Constantinescu, PNŢCD şi-a abandonat programul în punctele care constituiau nivelul maximal de aşteptare electorală - restituţia proprietăţilor, legiferarea punctului 8 al Proclamaţiei dela Timişoara, modificarea Constituţiei în punctele esenţiale - separaţia puterilor în stat, garantarea proprietăţii, forma de guvernământ opţională. De asemenea, indiferenţa PNŢCD faţă de necesitatea expertizei a dus la neglijarea totală a preocupării pentru comunicare-imagine, cu consecinţe catastrofale. Totuşi, în ciuda tuturor neajunsurilor, guvernul Ciorbea a avut rezultate excepţionale în planul demarării procesului de reforme. Numai că toate reuşitele au fost sufocate de eşecuri de imagine şi comunicare, iar, unele dintre ele, anulate pe parcurs. Fără strategie, PNŢCD a fost la voia întâmplării în timpul guvernării. Orice demers strategic era anulat printr'un simplu telefon dela Cotroceni. În acest fel, PNŢCD a ratat, în 1997, alegerile anticipate, iar, la sfârşitul anului, a cules primele roade otrăvite ale acestei decizii greşite: o criză de guvern lamentabil administrată. Sub pretextul păstrării coaliţiei, fără, însă, o finalitate clară a perpetuării acesteia. Politica cedării în vederea păstrării coaliţiei de dragul coaliţiei, chiar dacă nefuncţională, avea să devină o regulă pentru PNŢCD la guvernare.

Alegerile anticipate se impuneau având în vedere însăşi imposibilitatea de a onora mandatul electoral (vezi restituţie, reforma morală, anticorupţie etc.). Momentul optim l-a reprezentat perioada primei jumătăţi de an de după alegeri, când creşterea în sondaje era spectaculoasă. O creştere inerţială, obişnuită post-electoral pentru învingătorul în alegeri. În condiţiile acelei popularităţi uriaşe se putea face orice. Orice decizie ar fi fost aprobată şi urmată, având în vedere şi cele peste 60 de procente în sondaje la capitolul disponibilitate a populaţiei de asumare a sacrificiilor pentru reuşita reformelor. Liderii PNŢCD au ignorat acest ascendent conferit de orizontul de aşteptare postelectoral excepţional, în contextul unei cote uriaşe de încredere populară. De aici, eşecul electoral total, care era previzibil, după ratarea momentului prielnic (1997, momentul Valerian Stan) pentru cucerirea totală a puterii, pe calea alegerilor anticipate. Refuzul alegerilor anticipate a fost pus în exclusivitate pe seama temerii demnitarilor ţărăniştii în exerciţiu că aveau să-şi piardă funcţiile. Mă tem că refuzul alegerilor anticipate a avut o cauză mult mai profundă, aceeaşi pentru care s'a recurs la formula *"algoritmică"*, anume teama de guvernare, din cauza nepregătirii pentru guvernare şi, în consecinţă, lipsa curajului de a deţine puterea absolută. Este adevărat că numai şeful statului putea lua decizia alegeriior anticipate. Dacă a refuzat-o, PNŢCD trebuia obligatoriu să se retragă dela guvernare. Domnii Ion Diaconescu şi Nicolae Ionescu Galbeni au propus retragerea dela guvernare, de mai multe ori în intervalul Decembrie 1997 - Martie 1998, dar eroarea managerială a fost că n'au impus-o. Conducerea totală depăşită a PNŢCD a permis asimilarea *"democraţiei desăvârşite"* cu anarhia desăvârşită. Frustrarea lui Radu Vasile a determinat constituirea grupului *"Poiana Braşov"*, care a pregătit lovitura de partid prin înţelegeri cu liderii PD şi PNL, şi conciliabule la Cotroceni. Astfel s'a ajuns ca liderul opoziţiei, Domnul Ion Iliescu, să afle de succesiunea Radu Vasile mai înainte de demisia premierului Ciorbea! Iar Domnul Ion Diaconescu, în loc să impună poziţia PNŢCD faţă de Domnul Emil Constantinescu, a cedat la presiunile acestuia. Incapacitatea gândirii pe termen lung a costat extrem de scump PNŢCD. În PNŢCD s'a gândit, mereu, în funcţie de alţii, nu în funcţie de propriul program politic şi guvernamental. În PNŢCD s'a gândit cel mult de azi pe mâine. Excepţiile n'au avut câştig de cauză. O responsabilitate însemnată îi revine şi Domnului Victor Ciorbea, responsabilitate pe care şi-a asumat-o ulterior, declarând că ar fi trebuit să fie ferm în decizia privind demisia din funcţia de prim-ministru, să-şi impună condiţiile. În loc de asta, de trei ori şi-a depus demisia şi de tot atâtea ori şi-a retras-o, făcând concesii fără orizont. Campania negativă la care a fost supus vreme de o jumătate de an i-a erodat grav capitalul politic şi imaginea, şi a subminat considerabil credibilitatea PNŢCD ca forţă guvernamentală.

După demisia Domnului Victor Ciorbea (30 Martie 1998), Comitetul de Conducere al PNŢCD l-a votat, iar preşedintele Constantinescu l-a desemnat prim-ministru pe Radu Vasile care, din start, a făcut politica PD (după care a ajuns senator PD, în 2000, candidând pe listele partidului pe care l-a servit). Din această cauză, PNŢCD nu şi-a putut impune programul privind reforma morală a societăţii româneşti, restituţia proprietăţilor furate în timpul regimului comunist, dezamăgindu-şi progresiv electoratul.

Continuare în pag. 6

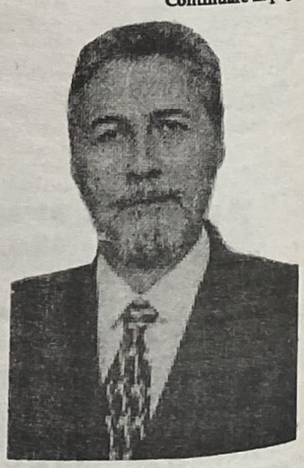

Emil CONSTANTINESCU

TENSIUNI ÎN CADRUL MAJORITĂŢII GUVERNAMENTALE PE TEMA REVIZUIRII CONSTITUŢIEI

Ana BADEA

Primul ministru Adrian Năstase a avertizat în cadrul reuniunii PSD dela Sinaia că nu exclude alegerile anticipate dacă Maghiarii vor continua să pretindă abrogarea caracterului naţional al statului, relatează postul de radio german *"Deutsche Welle"* într'o relatare despre tensiunile din cadrul majorităţii guvernamentale pe tema revizuirii Constituţiei. UDMR a replicat într'o manieră tăioasă, dar care lasă totuşi posibilitatea dialogului. Într'o declaraţie citată de agenţia de presă Mediafax , Marko Bela a descris avertismentele Primului ministru Adrian Năstase despre posibilitatea alegerilor anticipate ca pe un şantaj. *"Noi nu putem fi şantajaţi, a avertizat la rândul său liderul UDMR, dar putem discuta orice problemă"*.

Motivul acestui litigiu este în principal, atributul de stat naţional din art. 1 al Constituţiei. Problema este veche, Maghiarii pretinzând încă dela căderea comunismului şi începutul procesului de democratizare să fie trataţi ca naţiune egală şi nu ca o minoritate etnică. În virtutea tradiţiei istorice a statului maghiar şi anterior austro-ungar, Ungurii din Transilvania au resimţit momentul dela 1918 ca pe o decădere din drepturi. În plus, UDMR a citat cu perseverenţă declaraţia dela Alba Iulia a Partidului Naţional condus de Iuliu Maniu, care promitea Maghiarilor după unirea Transilvaniei cu Regatul României, drepturi care nu le-au fost ulterior acordate decât parţial. Comunismul a înghеţat apoi dezbaterea, dar după 1989, problema a revenit cu multă vigoare în actualitate.

Astăzi UDMR se bazează pe o conjunctură externă favorabilă pe care doreşte să o exploateze la maximum. România aşteaptă la Praga, în această toamnă, să fie invitată să adere la NATO. Or, relaţiile interetnice sunt un criteriu important al admiterii, printre alte criterii referitoare la gradul de democraţie atins într'o societate. UDMR a folosit de altfel mereu pârghia externă, încercând să determine presiuni politice asupra guvernelor româneşti şi de multe ori politica aceasta a dat rezultate. PSD la rândul său a luat în calcul influenţa externă a Maghiarilor atunci când le-a cerut să intre într'o majoritate care să susţină guvernul.

Politicienii PSD şi UDMR, care au făcut în aceste zile declaraţii tăioase, par însă conştienţi că avertismentele acestea reciproce sunt cu două tăişuri. Deputatul ungur Szekely Ervin a explicat că pârghia externă nu poate fi utilizată decât într'un mod limitat, ceea ce impune Uniunii o anumită prudenţă. El a spus că în eventualitatea "puţin probabilă" a respingerii candidaturii României, după *Summit*-ul NATO dela Praga, *"s'ar putea ca, în PSD, să piardă puterea cei care sunt deschişi colaborării cu UDMR şi, în acest caz, s'ar putea ca protocolul să fie sacrificat pentru menţinerea unităţii PSD"*. Acest lucru înseamnă că UDMR nu doreşte să ducă conflictul cu naţionaliştii din PSD sau din celelalte partide atât de departe încât să provoace daune externe politicii româneşti.

Politicienii social-democraţi nu pot nici ei să refuze în integrum revendicările maghiare, întrucât, în ciuda unei poziţii externe favorabile, în viitor ar trebui să plătească un preţ foarte mare. Guvernul a semnat controversatul acord de imunitate al militarilor americani în faţa Curtii Penale Internaţionale şi a susţinut fără rezerve politica americană recentă faţă de Irak, facând ca, cel puţin la Washington, alte criterii să treacă vremelnic în umbră. Dar România care şi-a atras deja criticile Uniunii Europene va fi nevoită în viitor să dea mai multe explicaţii la Bruxelles privitoare la politica internă. Iar odată cu admiterea Ungariei în UE, atunci va fi şi mai greu pentru Bucureşti să explice lipsa de flexibilitate faţă de problematica maghiară. Iată tot atâtea motive care impun şi unei părţi şi alteia prudenţă şi care ar putea fi de altfel temeiul unui compromis în viitorul apropiat.

FMI APROBĂ ÎMPRUMUTUL PENTRU ROMÂNIA

Fondul Monetar a apreciat anumite succese obţinute de guvernul României în ultimul an, referitoare mai ales la câteva criterii macro-economice, cum ar fi inflaţia, deficitul bugetar şi balanţa externă. Dar, punctul de vedere al Fondului este, paradoxal, mai curând critic, în orice caz este mai critic decât în alte situaţii cu verdict favorabil. Este limpede că asistăm la o conjunctură favorabilă României, pentrucă de data aceasta, FMI a acordat Guvernului un cec în alb. În comunicatul scurt, dar cuprinzător al FMI se arată că România nu a reuşit totuşi să reducă pierderile din întreprinderile de stat şi mai ales din domeniul energiei. Adică exact acolo unde era necesar un efort mai mare. De altfel aprobarea celei de-a doua tranşe de împrumut, cea mai importantă, fusese amânată tocmai din această cauză, specialiştii Fondului găsind că guvernul nu reuşise să respecte anumite precondiţii referitoare la concedieri şi la restructurarea sectorului energetic, atât în partea sa de producţie, cât şi în cea de distribuţie. Aşadar Guvernul României a obţinut un succes în primul rând politic şi va trebui de aici înainte să aibă grijă să nu contrazică aşteptările mari care s'au creat.

Din comunicatul Fondului Monetar au reieşit de altfel cu claritate care sunt condiţiile pe care va trebui să le îndeplinească Guvernul. În primul rând este vorba de privatizarea celei mai mari bănci de stat, Banca Comercială Română. În privinţa aceasta, guvernul a avut mari ezitări. Este banca cu cel mai mare profit şi care ar putea acoperi anumite deficite atunci când guvernul rămâne în pană de fonduri. Cum să renunţi, aşadar, la cea mai importantă rezervă de bani, mai ales atunci când nu poţi să te împrumuţi prea mult din exterior? Fostul ministru de Finanţe, în guvernul Văcăroiu, Florin Georgescu, oficializa recent o hotărire de partid, explicând tinerilor social-democraţi de ce Guvernul, în ciuda preferinţelor sale, nu mai poate refuza privatizarea Băncii Comerciale. De altfel, ministrul Privatizării a făcut publice demersurile care se fac pentru privatizare, anunţând că există deja câteva bănci mari care şi-au exprimat dorinţa să cumpere pachetul majoritar de acţiuni. Prin mediile bancare se vorbeşte de interesul pe care ING Barings l-ar avea pentru BCR. Un alt bancher străin care activează în România îşi exprimase recent, într'o apariţie publică, neîncrederea că Guvernul doreşte cu adevărat să privatizeze, dar mai mulţi oficiali au reacţionat rapid, oferind noi asigurări privitoare la bunele intenţii ale Guvernului. Potrivit acestora, privatizarea BCR-ului s'ar afla într'o fază destul de avansată. Consecinţele ar fi importante, întrucât ar impune Guvernului mai multe restricţii şi mai multă disciplină în utilizarea banilor.

În al doilea rând, Guvernul s'a angajat să accelereze privatizarea în domeniul gazelor naturale şi curentului electric, privatizări care au fost iarăşi amânate multă verme, fiind însoţite de tot felul de temeri. Astfel se manifestă îngrijorarea atât în cabinetele guvernului cât şi în rândurile sindicatelor că preţurile la curent electric şi gaze naturale ar putea să crească.

În sfârşit, Guvernul s'a obligat prin acest acord să adopte un buget pe anul viitor care să respecte câteva condiţii, printre care un deficit bugetar mai mic de 3% , să reducă şi mai mult subvenţiile şi să se abţină dela practica favorizării fiscale a unor domenii economice. Nici politica socială nu a fost ignorată, guvernul angajându-se faţă de creditorii săi oficiali să aloce mai puţini bani decât până acum, dar în aşa fel încât să ajungă la cine are mai mare nevoie. Guvernul a reuşit totuşi să convingă fondul să accepte mărirea salariului minim pe economie începând cu anul 2003, în ciuda faptului că iniţial subiectul suscitase multe discuţii. Este în ansamblu un compromis, ceea ce nu înseamnă că Guvernul nu va încerca şi anul viitor să obţină derogări cu atât mai mult cu cât 2003 va fi un an important din punct de vedere electoral, îşi încheie relatarea postul de radio german.

AGRICULTURA ESTE O PROBLEMĂ MAJORĂ

Dan BITU

Agricultura este capitolul cel mai dificil şi acest lucru este recunoscut inclusiv de autorităţile româneşti. Vasile Puşcaş, negociatorul şef pentru integrare a admis că România mai are foarte multe de făcut, fiind nevoită să-şi însuşească peste jumătate din acquis-ul comunitar în domeniu. Cu toate acestea guvernul speră să poată deschide acest capitol de negociere până la toamnă. Iar în sensul acesta a început pregătirile pentru realizarea recensământului agricol şi a noului cadastru. Guvernul a mai adoptat câteva măsuri privitoare la controlul calităţii mărfurilor agricole importate, dar în general nu se poate lăuda încă cu prea multe progrese. De pildă, regimul proprietăţii nu este suficient lămurit. Restituirea terenurilor agricole este întârziată după cum este întârziată şi emiterea titlurilor de proprietate. Administraţiile locale care au o răspundere în acest sens se plâng că nu au specialişti topometri, dar beneficiarii restituirilor cred că există şi un interes pentru amânarea punerii în posesie. În orice caz, lucrurile merg foarte greu şi din pricina asta nici nu s'a putut crea o piaţă a terenurilor agricole care să ducă în mod firesc la concentrarea terenurilor agricole. De altfel, fărâmiţarea terenurilor continuă să rămână principala cauză a productivităţii reduse.

UE a cerut mereu României să rezolve aceste aspecte şi să creeze o agricultură mai atentă la criteriile eficienţei, dar în România există puncte de vedere politice foarte diferite care tind să blocheze procesul. De pildă curentul politic majoritar reprezentat astăzi de PSD, insistă pentru concentrarea exploataţiilor, dar tinde să neglijeze aspectul retrocedărilor. Un alt curent aflat în minoritate, dar care reprezintă interesele micilor proprietari, revendică mai întâi retrocedarea proprietăţilor şi apoi liberalizarea pieţii pământului. Este de remarcat însă că nu s'a încheiat nici privatizarea fermelor de stat. Există aşadar o mulţime de dificultăţi legate în primul rând de trecerea dela o agricultură de stat la una privată, dar şi de pierderile provocate în anii din urmă. De exemplu, sistemul de irigaţii a fost în mare parte distrus, iar noii proprietari ai fermelor nu reuşesc să se asocieze pentru a investi în refacerea reţelei de irigaţii. Preşedintele Iliescu a vorbit recent despre nevoia unor investiţii publice pentru irigaţii, dar deocamdată e vorba numai de un proiect.

Oricum administraţia românească nu ignoră dificultăţile, pentrucă a cerut Uniunii Europene mulţi ani de graţie. Astfel guvernul, luând ca reper unilateral anul 2007 pentru integrarea României, a cerut o perioadă de tranziţie de 5 ani în care să poată pune taxe vamale pentru produsele agricole comunitare. Pe bună dreptate guvernul se teme că produsele agricole româneşti vor fi scoase de pe piaţă întrucât sunt mai scumpe. Chiar şi acum agricultura românească e concurată puternic de produsele ungureşti, guvernul fiind nevoit periodic să pună taxe de salvgardare. Aşadar România nu s'ar putea propriu-zis integra în economia agricolă comunitară mai devreme de 2011, asta dacă privim lucrurile doar din perspectiva Bucureştiului.

Guvernul a cerut de fapt perioade de tranziţie pentru mai multe aspecte cum ar fi bunăoară o perioadă de 8 ani pentru înlocuirea viilor ţărăneşti hibride. Nimeni nu i-a întrebat pe ţărani dacă vor să renunţe la viile lor, de care sunt atât de mândri, ca să planteze soiuri nobile, dar este un sacrificiu pe care vor trebui, probabil, să-l facă. În sfârşit se pune o problemă de principiu legată de sensul general al dezvoltării agricole. Va putea România să se specializeze de pe acum în aşa numita agricultură ecologică, sau sedusă de avantajul imediat al productivităţii mari va importa tehnologiile astăzi demodate în Occident ? În orice caz se vede că până şi ţăranii cu câteva hectare se străduiesc astăzi să pună cât mai multe chimicale la rădăcina plantei, întrucât au învăţat că este un fapt de progres şi au constatat că obţin producţii mai mari. Cu toate că agricultura românească pare să aibă avantajul de a începe dela zero şi de a pune în practică noile criterii naturiste, cu care ar putea intra pe piaţa occidentală, ea tinde să repete vechile greşeli.

TRADUCERI LEGALIZATE (Certified Translations)
ENGLEZA - FRANCEZA - ROMÂNA

- ACTE EMIGRARE - SPONSORARE
- DIPLOMĂ, FOAIE MATRICOLĂ FACULTATE - LICEU
- CERTIFICAT NAŞTERE - CĂSĂTORIE - DIVORŢ
- RESUMÉ - C.V.
- ANUNŢURI, RECLAME, BROŞURI, MANUALE
- PAGINI WEB IN HTML

POST-SCRIPTUM TRANSLATIONS
Tel: 416-587-6603
http://PostScriptum.Netfirms.com

PNŢCD, O ANALIZĂ SINCERĂ -PREMISE PENTRU RELANSAREA PARTIDULUI

Urmare din pag. 4

ANCD, eroare şi salvare

Analiza *"PNŢCD - la răscruce"*, prezentată de Domnul Ciorbea în Iunie 1998, la seminarul *"PNŢCD, în pragul mileniului trei"* a punctat starea de fapt, slaba administrare a crizei politice şi a formulat soluţii pentru evitarea unor situaţii similare. Din păcate, avertismentele exacte cu privire la catastrofa care aşteaptă PNŢCD în cazul neadoptării şi neaplicării unor decizii sigure au fost, ulterior, ignorate. Grupul Radu Vasile şi-a impus dominaţia asupra PNŢCD, în ciuda acţiunii evidente contra intereselor partidului. Indicaţiile preţioase dela Cotroceni erau pentru izolarea drastică a Domnului Ciorbea. Plecarea Domnului Ciorbea a dat o grea lovitură liderilor care apărau identitatea partidului şi membrilor care îşi puseseră mari speranţe în rezistenţa în jurul fostului premier Victor Ciorbea. Vreme de aproape un an, aceştia au fost neutralizaţi şi obligaţi să tacă în faţa gruparii Radu Vasile, care, prin diverşi exponenţi, susţinea că Victor Ciorbea nu era decât *"un venetic oportunist"*, *"un sindicalist rătăcit în PNŢCD"*. Totodată, înfiinţarea ANCD a fost o lovitură, nu doar de imagine, împotriva PNŢCD, pentrucă ANCD, fondat, în principal, de ţărănişti autentici (fraţii Boilă), a constituit singura ruptură reală din PNŢCD (restul fiind doar necesare epurării de elemente străine de doctrina şi interesele partidului). Dar tocmai datorită acestui fapt, întoarcerea la matcă a ANCD s'a dovedit, ulterior, salvatoare pentru PNŢCD.

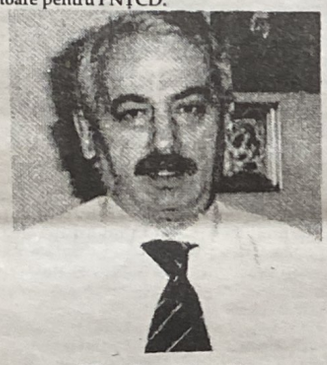

Radu Vasile, un prim-ministru pentru PD

"Vom susţine guvernul Radu Vasile, până la capăt, aşa cum am susţinut şi guvernul Ciorbea până la demisia lui!" Declaraţia i-a aparţinut Domnului Ion Diaconescu. După demisia Domnului Ciorbea, PNŢCD a rămas principal partid de guvernământ doar cu numele. PNŢCD nu a mai deţinut nici o funcţie de ministru de stat şi a pierdut ministere strategice (după Finanţe, Apărarea şi Industriile). Ministerul Privatizării, constituit de premierul Ciorbea pentru coordonarea restructurării şi a privatizării accelerate, a fost desfiinţat. Premierul Radu Vasile a pornit o epurare a ţăraniştilor din administraţia publică centrală, promovaţi de Domnul Remus Opriş, înlocuindu-i cu clientela proprie. Primul ministru acţiona paralel cu partidul, faţă de care adoptase o atitudine disprefuitoare. El refuza sistematic să participe la şedinţele BCCC, iar conducerea partidului amâna la nesfârşit solicitarea de schimbare a unui prim-ministru care acţiona împotriva aşteptărilor electorale ce aduseseră PNŢCD la guvernare. Premierul Radu Vasile şi, ulterior, premierul Mugur Isărescu au refuzat să adopte legile proprietăţii prin ordonanţă de urgenţă, ceea ce ar fi garantat aplicarea lor imediată şi recuperarea cel puţin a unei părţi din electoratul dezamăgit. De notat şi că amendamentul preşedintelui FPS, Domnul Radu Sârbu, privind includerea în legea privatizării a unui articol privind restituţia proprietăţilor furate în regimul comunist, ca primă şi legitimă etapă a regimului proprietăţii private, a fost respins la solicitarea PD, partid minoritar care a reuşit mereu să-şi impună punctul de vedere. PNŢCD, deşi majoritar, nu s'a putut impune în coaliţie din cauza stării de adversitate internă. Totodată, în perioada Radu Vasile, relaţiile PNŢCD cu Partidul Popular European au avut de suferit din cauza disprefului cu care premierul de atunci i-a tratat pe creştin-democraţii veniţi la Bucureşti în Mai 1998, lăsându-i să-l aştepte peste două ore! Politica împotriva PNŢCD a premierului Radu Vasile a condus, finalmente, la debarcarea lui, însă foarte târzie, abia în Decembrie 1999. Radu Vasile a refuzat să demisioneze, după ce toţi miniştrii ţărănişti ai Cabinetului său şi-au prezentat demisia. Slăbiciunea conducerii PNŢCD a fost evidenţiată şi de incapacitatea de a-l determina pe Domnul Radu Vasile să-şi prezinte demisia, în urma retragerii sprijinului politic.

Pierderea funcţiei de prim-ministru, eşecul anunţat al PNŢCD

Artizanii strategiei pentru eşecul electoral al PNŢCD au mizat pe dezbinarea ţărăniştilor, anticipând faptul că PNŢCD nu va fi capabil să susţină un singur candidat propriu pentru funcţia de prim-ministru. Liderii coaliţiei au votat pentru Radu Sârbu ca prim-ministru, în seara premergătoare retragerii sprijinului politic lui Radu Vasile (12 Decembrie 1999). Exact cum se aşteptau adversarii, conducerea PNŢCD, după ce se unise ca să-l schimbe pe Radu Vasile, n'a fost capabilă să-şi păstreze unitatea pentru a susţine un nou premier ţărănist. Chestiunea primului ministru, vitală pentru soarta electorală a PNŢCD, a fost tratată emoţional de conducerea PNŢCD. În loc să valorifice oportunitatea de a promova un prim-ministru puternic, capabil să reabiliteze autoritatea partidului în plan guvernamental, conducerea PNŢCD a pus mai presus temerea că prestaţia de prim-ministru l-ar fi recomandat pe Domnul Radu Sârbu la succesiunea în funcţia de preşedinte al partidului! (În acest sens, Domnul Nicolae Ionescu Galbeni l-a anunţat pe Domnul Sârbu că, în cazul în care va fi prim-ministru, nu va deţine o funcţie de lider în partid!). Conducerea PNŢCD a prezentat trei candidaţi, Dudu Ionescu, Mircea Ciumara şi Radu Sârbu. Iar Vasile Lupu s'a pronunţat pentru un premier tehnocrat. În dimineaţa zilei de 14 Decembrie, Domnul Mircea Ciumara a acceptat să fie prim-viceprim-ministru în cabinetul Isărescu. În consecinţă, preşedintele Emil Constantinescu le-a făcut liderilor ţărănişti demonstraţia că sunt incapabili să susţină un premier propriu şi s'a justificat, astfel, pentru desemnarea unui tehnocrat, pe motiv că liderii coaliţiei nu mai pot avea încredere în PNŢCD, dată fiind incapacitatea decizională a conducerii partidului. Aşa s'a ajuns la pierderea funcţiei de prim-ministru, premeditată contra PNŢCD. Reacţia conducerii ţărăniste a fost previzibilă. Predictibilitatea reactivă a PNŢCD a făcut ca planul adversarilor partidului să fie pus în aplicare fără nici un obstacol. S'a mizat din nou - şi s'a câştigat - pe slăbiciunea ţărăniştilor generată de dezbinare. PNŢCD a pierdut pe mâna lui. Planul era extrem de uşor de contracarat, dacă PNŢCD ar fi fost, pentru prima oară, imprevizibil. Conducerea PNŢCD n'a fost, însă, în stare să dea peste cap planul adversarilor. O putea face foarte simplu, dintr'o lovitură absolut surprinzătoare, prezentându-se, imediat, în data de 13 Decembrie 1999, la reuniunea coaliţiei dela Cotroceni, cu un candidat unic de prim-ministru, deja votat de coaliţie. Cum, însă, liderii partidului n'au acţionat în acest fel, criza de guvern a fost soluţionată în detrimentul PNŢCD, preşedintele Constantinescu desemnând un

Mugur ISĂRESCU

tehnocrat ca prim-ministru, pe guvernatorul Băncii Naţionale, Mugur Isărescu, care s'a delimitat sistematic de PNŢCD. De altfel, toată lumea avea să se delimiteze de PNŢCD.

2000, persistenţa în eroare

Nici măcar în anul electoral 2000, liderii PNŢCD nu au fost capabili să se pună de acord în vederea unei succesiuni competente şi puternice la conducerea partidului. Astfel, s'a purtat un război rece între taberele conduse de seniorii Ion Diaconescu şi Niculae Ionescu Galbeni, pe tema succesorului la preşedinţia PNŢCD (primul, susţinându-l pe Domnul Ioan Mureşan, celălalt, pe Domnul Dudu Ionescu). În loc de solidaritate în vederea alegerilor generale, a predominat mentalitatea de exterminare pe care, din păcate, preşedintele Emil Constantinescu n'a descurajat-o (bizantinism, în cele din urmă, sinucigaş). În consecinţă, după pierderea funcţiei de prim-ministru, PNŢCD a mai făcut o mişcare greşită, prin decizia de amânare cu un an a congresului (ceea ce a favorizat continuarea şi chiar amplificarea luptelor interne în ultimul an de guvernare şi a dat prilejul listelor parlamentare clientelare, în perspectiva congresului post-electoral). În loc de congres, în Ianuarie 2000, a avut loc o Delegaţie Permanentă, în cadrul căreia, în conducerea PNŢCD au fost incluşi miniştrii. Numai că noua conducere n'a putut schimba vechea politică a PNŢCD, guvernată toţ de seniori şi de preşedintele Emil Constantinescu. Logic era ca ori să se fi ţinut congresul la timp, iar noua conducere să aibă mandatul clar al intrării în Parlament, după care să fie prevăzută analiza rezultatelor alegerilor. Ori, era preferabil să nu se fi schimbat conducerea, iar seniorii să-şi fi asumat în exclusivitate responsabilitatea pentru un eşec electoral previzibil, în timp ce garnitura de lideri tineri ar fi rămas alternativa pentru congresul din Ianuarie 2001. Aşa, însă, prin decizia unei schimbări care, în 10 luni, n'a mai putut schimba nimic, au fost compromişi POLITIC, prin funcţiile deţinute, demnitarii guvernamentali. Iar PNŢCD a rămas fără alternativă pentru congresul din Ianuarie 2001.

Roadele guvernării PNŢCD, un cadou făcut PSD

Cu toate obstacolele uriaşe, guvernarea 1997-2000 a avut reuşite majore. PDSR lăsase România în pragul colapsului. Pentru a evita prăbuşirea ţării, guvernului Ciorbea a fost nevoit să asaneze găurile negre din economie şi din sistemul bancar, numai pentru BANCOREX fiind alocate în acest scop 2,5 miliarde de dolari. Populaţia a suportat din sărmanele ei buzunare preţul îmbogăţirii clientelei PDSR. Guvernarea 1997-2000 a scos, astfel, din foc castanele aruncate de guvernarea anterioară. Chiar şi în aceste condiţii vitrege, graţie privatizării accelerate şi a sistării subvenţiilor păgubitoare, s'a reuşit relansarea economiei ţării, anul 2000 înregistrând prima creştere economică sănătoasă, cu dinamică în 2001. Guvernarea 1997-2000 a determinat integrarea României în procesul de lărgire a UE (Decembrie 1997) şi apoi admiterea la negocierile de aderare la Uniunea Europeană (Decembrie 1999), cu concursul esenţial al familiei creştin-democrate, după ce *"Agenda 2000"*, document referitor la rezultatele guvernării de până în 1996, preconiza ca România să nu facă parte din procesul de extindere a Uniunii Europene. Totodată, ţara noastră a câştigat poziţia de prim cadidat pentru următoarea etapă de integrare în NATO, graţie, în bună măsură, Parteneriatului Strategic cu SUA, iniţiat încă din anul 1997. Sunt realizări deosebit de importante, chiar dacă ele au fost negate în scop propagandistic. PNŢCD a fost partidul reformei. Dar conducerea politică antimanagerială şi lipsa de preocupare pentru comunicare au lăsat teren liber propagandei de discreditare, soldată cu sancţiunea electorală totală. Nici nu-i de mirare, din moment ce, în loc de strategie politică, conducerea PNŢCD a preferat improvizaţia, s'a limitat la tactici conjuncturale, reactive şi tardive, şi în loc de strategie de comunicare-imagine, conducerea PNŢCD le-a permis ţăraniştilor să se folosească de presă pentru discreditarea reciprocă. De aceea, putem considera că PNŢCD s'a sacrificat la guvernare în folosul succesorilor guvernamentali. Roadele sacrificiului PNŢCD au fost culese de PSD. Vechile structuri au câştigat pe mâna CDR şi, mai ales, a preşedintelui Emil Constantinescu, a cărui dezertare din cursa prezidenţială a anihilat orice şansă istorică a PNŢCD de a face reformă radicală şi de a fi partidul sub mandatul căruia România intra în NATO şi UE. Emil Constantinescu a ruinat pe plan intern şansele dreptei de a fi identificată cu schimbarea benefică şi europeană a ţării. Tot ceea ce a realizat Emil Constantinescu pe plan internaţional, n'a fost, de aceea, decât un cadou făcut actualei puteri. Dată fiind însă starea de fapt din interiorul PNŢCD, boala morală autodistructivă, era nevoie de o cădere totală pentru redresare.

Consecinţele eşecului electoral

Responsabillitatea eşecului electoral îi revine clar conducerii politice a PNŢCD. Incapabilă să administreze relaţiile în cadrul coaliţiei şi să impună PNŢCD ca principal partid de guvernământ, conducerea ţărănistă şi-a expus demnitarii unei campanii de imagine negativă, în contextul desolidarizării până la delimitare a partenerilor de guvernare. Nu guvernarea a fost catastrofală -dimpotrivă - ci administrarea politică a guvernării a fost catastrofală pentru PNŢCD. Incapacitatea managerială a conducerii politice a PNŢCD a fost transferată asupra actului guvernamental al demnitarilor PNŢCD (care, de altfel, până la Delegaţia Permanentă din Ianuarie 2000, nici nu au deţinut funcţii în conducerea naţională). Şi lipsa de unitate politică a conducerii PNŢCD s'a transferat asupra echipei guvernamentale a PNŢCD, lipsită de spirit de echipă. Reuşitele PNŢCD la guvernare au rămas, de aceea, izolate, expuse deopotrivă oprobriului

Radu SÂRBU

public. Vina pentru toate eşecurile a fost atribuită PNŢCD, iar meritele guvernării au fost arogate chiar de partenerii care au blocat permanent procesul de reformă. Totodată, absenţa unei strategii de comunicare-imagine în timpul guvernării a făcut posibil succesul propagandei privind *"corupţia"* pe care vechile structuri au instrumentat-o vindicativ împotriva celor mai puternici ţărănişti, Domnii Radu Sârbu şi Ioan Mureşan, care au refuzat trocul propus de unii exponenţi ai vechilor structuri, deţinători, printre altele, de trusturi de presă. Aceştia le-au propus campanii pozitive de imagine în schimbul unor avantaje economice ilegale, iar Domnii Sârbu şi Mureşan au refuzat categoric propunerea dezonorantă, motiv pentru care patronii în cauză au declanşat atacurile violente şi concertate împotriva lor. Campania negativă a avut însă succes, cu consecinţe judiciare injuste, dată fiind slăbiciunea PNŢCD la guvernare şi, mai mult, date fiind atacurile nedemne lansate chiar de unii colegi de partid (vezi, de exemplu, declaraţia de presă a Domnului Ulm Spineanu conform căruia *"activitatea FPS condus de Radu Sârbu este o pată neagră pentru PNŢCD"*, după ce, în ultimele luni de guvernare, într'o şedinţă a Senatului condusă de acelaşi Domn Spineanu, s'a votat moţiunea de blocare a privatizării!). Consecinţele asupra partidului sunt extrem de grave, nu doar în privinţa imaginii de corupţie, menită să mascheze corupţia reală, din curtea puterii actuale. Domnul Radu Sârbu este supus unei înscenări judiciare cu substrat politic flagrant, menită să decapiteze PNŢCD de un lider puternic şi charismatic (*"o stea de primă mărime pe scena politică a României"*), cum l-a calificat Domnul Şerban Orescu, analistul politic ireproşabil). Imaginea de *"corupţi"* a fost atribuită unor ţărănişti care au deranjat mafiile politico-economice, diversele cooperative transpartidice.

Continuare în pag. 7

PNŢCD, O ANALIZĂ SINCERĂ -PREMISE PENTRU RELANSAREA PARTIDULUI

Urmare din pag. 6

Congresul din Ianuarie 2001, momentul ratat al analizei

Candidati la funcţia de preşedinte, Domnii Dudu Ionescu şi Ioan Mureşan au ignorat imperativul de a face împreună o analiză lucidă a eşecului politic al PNŢCD în perioada guvernării şi, totodată, de a prezenta câte o ofertă programatică pozitivă, viabilă. În loc de aceasta, s'a preferat pasarea responsabilităţii, atacul la persoană şi aşa mai departe, în vechiul stil al liderilor PNŢCD, respins de delegaţii la congres. Aşa a fost posibilă ascensiunea grupului Marga-Lupu-Chiriţă (cu toate că

Andrei MARGA

Domnul Vasile Lupu era cel mai vechi membru al Biroului PNŢCD din conducerea centrală dela ora aceea, iar Chiriţă era responsabil de eşecul electoral în lanţ la alegerile locale!). Este foarte clar că delegaţii la Congresul din Ianuarie 2001 au sancţionat nu guvernarea, ci conducerea politică a partidului din perioada guvernării. Implicit stilul de a face politică, conducerea antimanagerială şi deprinderea grupărilor rivale. Ca dovadă, în Biroul Naţional de Conducere au fost aleşi prin vot direct miniştrii partidului, Congresul validând în mod clar guvernarea PNŢCD.

PNŢCD, proiectul construcţiei

PNŢCD s'a aflat în pericolul major de a fi desfiinţat, de a-şi pierde identitatea şi a fi livrat puterii actuale ca anexă *"creştin-democrată"* în perioada imposturii Marga-Lupu-Chiriţă. Acest pericol a fost evitat graţie solidarităţii excepţionale a ţărăniştilor veritabili, care s'au opus cu succes tentativelor de anihilare a PNŢCD. Solidaritatea s'a manifestat şi în privinţa susţinerii soluţiei salvatoare pentru partid: Victor Ciorbea. Constituirea echipei Ciorbea (August 2001) a operat serioase modificări în inerţiile de 12 ani ale PNŢCD. PNŢCD a fost profund întinerit. Totodată, în conducerea naţională a PNŢCD şi-au găsit reprezentarea nu doar toate provinciile ci toate judeţele ţării. Partidul s'a manifestat ca o echipă unită în jurul preşedintelui Victor Ciorbea, reuşind să susţină două congrese extraordinare şi, graţie solidarităţii Partidului Popular European (PPE), să câştige bătălia juridică pentru existenţa partidului. Din păcate, aproape un an a fost irosit în lupta pentru existenţă. Ulterior, activitatea partidului nu a fost pe măsura planurilor de acţiune menite să relanseze PNŢCD. Cauza a constituit-o componenţa prea numeroasă a Biroului Naţional de Conducere, care s'a manifestat ca un mini-parlament. Anul preelectoral se apropie, fapt semnalat şi de colegii dela PPE. Vremea vorbelor şi a declaraţiilor de intenţii a trecut. E vremea faptelor. În acest sens, preşedintele Victor Ciorbea a fost mandatat să selecteze din interiorul conducerii o echipă operativă, care să pună în aplicare restanţele partidului, planul de acţiuni-evenimente alcătuit în Ianuarie 2002, vizând impunerea unei noi politici în România, pe principiile preşedintelui Coposu, dar în condiţii de management performant. În acelaşi timp, ceilalţi membri ai Biroului Naţional de Conducere lucrează pentru punerea în valoare a reuşitelor guvernării şi pentru elaborarea de politici alternative. Vremea mentalităţii de tranşee, a politicii de exterminare trebue să rămână de domeniul trecutului, un trecut dureros, care a costat scump PNŢCD. Liderii din echipa executivă (Consiliul Permanent de Conducere) au nevoie de expertiza liderilor retraşi, temporar, din prim-planul conducerii partidului. La fel cum aceştia au nevoie de solidaritatea celor trecuţi în linia întâi, pentru a mobiliza întreg partidul să acţioneze ca o echipă care construieşte. Toate competenţele trebue valorificate. Nimeni nu trebue exclus dela această politică misionară, care necesită punerea în valoare a tuturor energiilor partidului. Experienţa şi entuziasmul sunt complementare, ele constituie chiar cheia unui partid-echipă. Vechiul stil de lucru şi vechea mentalitate sunt tarele care trebuiau înlăturate pentru relansarea partidului. O politică a sinceităţii, solidarităţii şi apostolatului, o politică modernă, creştin-democrată, bazată pe strategii şi management (capitole la care PNŢCD a fost mereu deficitar) constituie calea reuşitei PNŢCD. PNŢCD se află în faţa unui pariu total: acela de a reveni la putere, pregătit pentru a administra puterea în slujba oamenilor. Învăţând din gravele greşeli, PNŢCD nu trebue să le repete. PNŢCD este chemat să polarizeze valori, să impună lideri puternici, să se impună ca principal partid de opoziţie şi alternativă creştin-democrată de guvernare. PNŢCD trebue să aibă încredere în sine, determinare şi răbdare. Ţinta pentru 2004, aşa cum se menţionează în documentele partidului, trebue să fie intrarea semnificativă în Parlament. Sub nici o formă PNŢCD nu va trebui să se asocieze, după proximele alegeri, la nici o guvernare. S'ar putea obiecta că e nevoie de contracararea actualei puteri. Evident, dar printr'o alternativă reală, nu printr'o falsă alternativă, printr'o *"cooperativă de dreapta"* controlată de putere. Ideea transpartidică, a *"construcţiei unice de dreapta"*, reprezintă tentativa ultimă a vechilor structuri, cu putere economică, de a-şi şterge urmele şi a se perpetua la puterea politică şi în perioada euro-atlantică. Această *"cooperativă de dreapta"* este, însă, iluzorie fără PNŢCD. Are nevoie de atragerea PNŢCD pentru a distruge singurul obstacol în calea strategiei puterii actuale vizând perspectiva de a se afla, perpetuu, şi la guvernare şi în opoziţie. În acest scop, strategii *"cooperativei de dreapta"* vizează cooptarea şi, în final, absorbţia PNŢCD, pentru accesul la PPE şi la Internaţionala Creştin Democrată, cea mai puternică familie politică din lume. Se urmăreşte, acum, folosirea PNŢCD, aşa cum a fost folosit PSDR, mai întâi de PD, apoi de PDSR, pentru accedarea la Internaţionala Socialistă. Dacă ar intra într'o asemenea combinaţie, într'o falsă construcţie de dreapta (un fel de CDR cosmetizat cu figuri noi), PNŢCD s'ar altera şi ar frustra România de alternativa reală, curată, pentru 2008. PNŢCD trebue să deprindă gândirea pe termen mediu şi lung, să acţioneze după o strategie profitabilă nu doar pentru sine, ca partid care are timp să se întărească, ci pentru ţară. Repet: pentru 2008, începutul mandatului de construcţie din interiorul structurilor euro-atlantice, România are nevoie de PNŢCD, exponent al creştin-democraţiei. În acel moment, ca locomotivă puternică, PNŢCD va putea accepta şi eventual asociaţi la guvernare, capabili să contribuie la proiectul *"România euro-atlantică, România creştin-democrată"*. Până atunci, PNŢCD trebue să urmeze DRUMUL DREPT, indiferent la cântece de sirena.

Roxana IORDACHE

CE SE VA ÎNTÂMPLA CU P.N.L. DUPĂ CONGRESUL DIN AUGUST 2002

Andrei-Iustin HOSSU

Precizez în prealabil că, deşi intelectual-afectiv sunt simpatizant PNŢCD, politic sunt admirator al PNL. De ce? Fiindcă gloriosul Partid Naţional Liberal al marilor Brătieni - Ion. C. Brătianu, Ionel Brătianu şi Vintilă Brătianu - a creat România modernă, independentă şi europeană a marelui Rege Carol I şi România întregită a norocosului Rege Ferdinand I Loaialul. Este adevăr istoric, că cele mai bune guvernări din istoria României moderne au fost guvernările liberale, şi anume: guvernul *"vizirului"* Ion C. Brătianu (1876-1888), care a proclamat Independenţa de Stat a României la 10 Mai 1877 şi a proclamat Regatul României la 14 Martie 1881); guvernul Ion I. C. Brătianu (1914-1918, care a condus războiul de întregire a României) şi guvernul Ion I.C. Brătianu (1922-1926), care i-a proclamat Regi ai României Mari, la 15 Octombrie 1922, în Catedrala Întregirii Neamului din Alba Iulia, pe Regele Ferdinand I Întregitorul şi Loialul şi pe Regina Maria, şi a elaborat Constituţia liberală din 1923 - o capodoperă de gândire politică şi juridică, una dintre cele mai valoroase constituţii democratice din Europa şi din lume, valabilă şi astăzi; guvernul Gheorghe Tătărescu (1934-1937), care, după criza economică dintre 1929-1933, a stabilizat economia românească şi a adus cea mai mare prosperitate economică a ţării din perioada interbelică. Partidul Naţional Liberal este prin excelenţă partid de guvernare, democrat, reformist, creator, asemenea partidului Democrat din S.U.A.

În România postcomunistă, după ce aventurierul politic Radu Câmpeanu a condus PNL la dezastru, între 1990-1992, liderii liberali Mircea Ionescu-Quintus şi Valeriu Stoica au reuşit, de bine-de rău, să îl unifice.

Regret retragerea lui Valeriu Stoica dela şefia PNL, fiindcă este o pierdere a însuşi rostului PNL ca adversar al PSD şi PRM, cele două partide de extracţie comunistă care distrug România de 13 ani încoace.

După alegerea lui Theodor Stolojan la şefia PNL din August 2002, PNL îşi va pierde identitatea de partid liberal, de centru-dreapta, şi va deveni o slugă netrebnică a PSD. Iar după *summit*-ul dela Praga din Noembrie 2002, când NATO va admite (poate) şi jalnica Românie actuală, Iliescu îl va numi premier pe vechi-noul său admirator Stolojan. Şi apoi să vezi kazaciokul jucat de bolşevicul Iliescu cu ciracul său Stolojan, de această dată diktat nu de URSS, ci de USA (vorba bancului din 1968: *"Ce este USA ? Uniunea Sovietică Aialaltă"!*

Dar, *"tot răul spre bine!"* Din PNL-Stolojan se vor desprinde autenticii liberali, care vor înfiinţa un PNL autentic, de centru-dreapta, care se va alia electoral cu celălalt partid de centru-dreapta, PNŢCD, pentru ca la alegerile din 2004 să răstoarne totalitarismul PSD-PNL Stolojan-PD-PRM.

Puncte de vedere:

"Copiii Gulagului" de Sergiu Grossu

Prof. Nicolae RĂGAN

Apărută în editura *"Univers"*, colecţia Ithaca (Scriitori români din exil), *"Copiii Gulagului"* - reprezintă o cronică a copilăriei oprimate în fosta URSS.

Documentar serios, înfăptuit cu acribie şi talent rar, posedă ceva parcă din peripeţiile lui Odiseu în periplul său spre Ithaca. Că Odiseu (Ulisse) a fost isteţ, avem mărturie Calul Troian, care a fost tot opera sa.

Odiseul nostru e însuşi talentatul poet şi documentarist Sergiu Grossu. Arta informaţiei - o adevărată Penelopă a autorului, nu l-a trădat, ţesându-i pânza unei sorţi de izbândă a cărţii.

Vine această carte în întâmpinarea efortului de reîmprospătare a memoriei colective şi de poziţionare în structura psihică a tineretului. Vine - repet - cu portofoliul destăinuirilor tragice, a căror morală alături de cea religioasă, să însufleţească luminos perspectiva umană. Cele cinci părţi ale cărţii, au parcă o rezonanţă simbolică: *"Universul familial"*, *"Universul şcolii"*, *"Arsenalul represiv"*, *"Martiriul inocenţilor"*, *"Figuri de copii"*.

Anexele şi nota biobibliografică vin să contureze mai pregnant împreună cu fotografiile, conţinutul bogat în informaţia document, fapte şi întâmplări, unele oripilante, din cartea lui Sergiu Grossu *"Copiii Gulagului"*.

Poate că odată, un regizor inspirat va realiza un scenariu reuşit în vederea turnării unui palpitant film (cine verite) de lung metraj pe tema documentarului generos şi trudnic, al venerabilului nostru autor Sergiu Grossu, despre cartea *"Copiii Gulagului"*.

COMPUTING FOR GRANNIES

MICROSOFT WORD
- Book & 2 video tapes -
for those with limited letter writing and word processing experience or not at all

PC & WINDOWS
- Book & 2 video tapes -
for those with very little computer experience or not at all

E-MAIL & THE INTERNET
- Book & 2 video tapes -
for people with limited E-mail and Internet training or not at all

CALL FOR ORDERS: (847) 846-6863

AVIZ IMPORTANT

Persoanele care doresc să plătească abonamentul la ziarul "Cuvântul Românesc" în lei, pot depune banii în valută naţională la contul Fundaţiei Culturale "Cuvântul Românesc": 2511.1 - 10297.1 / Rol B.C.R., Fil. Sect. 6, Bucureşti, anunţând în acelaşi timp şi secretariatul fundaţiei la adresa: Oficiul Poştal nr.23. C.P. Nr.9, Sector 6, Bucureşti

TOT DESPRE FIUL CAPORALULUI PANDUR GEOANĂ

Aurel Sergiu MARINESCU

Mărturisesc că intenţionam să mai scriu câte ceva despre acel Mircea Geoană şi activitatea sa pe linia directoare a Securităţii externe, de a controla exilul şi Românii din afara ţării. Şi, de asemenea mărturisesc că unele afirmaţii făcute de acest individ considerat *"tânăra speranţă"* la *"Forumul Presei de pretutindeni"* din acest an ţinut la Bucureşti, mă obligă să scriu prezentul articol.

Cea de-a patra ediţie a Forumului Presei de Pretutindeni a avut loc în luna Iunie, la Bucureşti, sub patronajul Preşedintelui Ilici Iliescu. De menţionat că au participat figuri simandicoase ale politicii româneşti ca Ion Ştefan, dela Romanian Journal din New York, considerat un nou Pamfil Şeicaru al Românilor din diasporă pe lângă care s'au aflat şi E. Constantinescu - ieşit dela naftalină, I. Iliescu, Mircea Geoană, Năstase, precum şi oficiali din MAE, parlamentari, reprezentanţi din Ministerul Apărării, massmedia, Ministerul Informaţiilor Publice, ş.a. Tema discuţiilor a fost *"dialogul româno-român în contextul integrării europene"*.

Dar, înainte de a trece la subiectul principal, dorim să reamintim D-lui Geoană promisiunile făcute în articolul *"Mircea Geoană şi a lui ceată, toţi voinici cu fruntea lată"* apărut în Iulie-August a.c. în ziarul nostru *"Cuvântul Românesc"*. Era vorba de lărgirea *"Forumului Mondial al diasporei"* la care D-sa lucrează cu sârg de câţiva ani, spre mulţumirea DIE. Propuneam atunci pe Ion Ştefan şi îi menţionez că dacă nu se grăbeşte să-l coopteze, il va pierde întrucât dânsul a cerut, încă din iarnă, Preşedintelui USA - W.G. Bush printr'o scrisoare, să-l numească consilierul său, ceea ce este foarte posibil, dat fiind calităţile sale intelectuale şi formaţiunii politice pe care o are.

La sus-numitul Forum, Emil Constantinescu, vorbind în numele celor 15.000 de *"specialişti"* ai săi, a afirmat că securiştii pe care el i-a înlăturat între 1996-2000 din serviciile de informaţii acum, sub domnia lui Iliescu, se află cu toţii în structurile statului ca secretari de stat, consilieri de stat, parlamentari, adică factori de decizie în politica dâmboviţeană. Desigur că afirmaţia sa este egală cu o altă bombă lansată în trecut - şi anume - *"Contractul cu România"*.

Dar el spusese în 1999 *"că a fost învins de securişti"* şi nici el nu s'a atins de ei.

Mircea Geoană a luat şi el cuvântul şi neinspirat a atacat una dintre cele mai dureroase răni, tendinţa comunistă de a nu discuta trecutul. El a apreciat că *"după 12 ani dela zisa revoluţie, discuţiile privind distincţia dintre comunişti şi necomunişti trebue lăsate în seama istoricilor"*. Şi în continuare: *"Să lăsăm fantomele trecutului, strigoii trecutului acolo unde le este locul, în cărţile de istorie"*. Desigur că s'a gândit la cărţile de istorie în care trecutul a fost măsluit, în care adevărul despre trecutul apropiat a fost extirpat, adică istoria pe care o ştie dânsul din şcoala pe unde a trecut şi din poveştile caporalului pandur Geoană - tătăl dânsului.

Distinsul jurist şi jurnalist Ion Varlaam din Paris şi-a permis să-l întrebe dacă prezintă încredere în Occident oficialii români, datorită faptului că majoritatea lor provin din beneficiarii PCR şi cum poate fi credibil ministrul al cărui tată a fost general de Securitate şi membru al CC al PCR - desigur I. Varlaam referindu-se direct la Mircea Geoană.

Ministrul de Externe al României, Mircea Geoană, nu a răspuns deloc diplomatic; el a reacţionat violent, afirmând că după 12 ani astfel de discuţii nu-şi mai au locul. El a precizat că este mândru de tot ceea ce a făcut tatăl său, care a fost general în Armata română şi nu a fost membru în CC al PCR, iar el Geoană junior ar fi intrat în 1990, ca referent la MAE, unde *"şi-a construit o carieră"*. Plin de venin, Geoană a continuat: *"Au trecut 12 ani dela revoluţie - treziţi-vă"*.

Ce legătură are revoluţia cu trecutul? Oare ea trebue să aducă amnezie asupra trecutului şi astfel el să fie îngropat, să nu se mai cunoască nimic? În cazul acesta dânsul, ca toţii fiii de nomenclaturişti este adeptul filosofiei afirmată cu ceva timp în urmă de mai mulţi profitori venali ai vremurilor actuale din România care, ca şi el, afirmă: *"Este momentul să ne gândim doar la viitor, să vedem ce facem pentru a duce ţara mai departe"*, să lăsăm trecutul care desigur este supărător pentru ei.

Dar Mircea Geoană surprinde prin lipsa sa de cunoştinţe şi chiar cultură; el nu cunoaşte că trecutul este important şi că cine nu cunoaşte istorie - trecutul - riscă repetarea aceloraşi greşeli.

Desigur Mirgea Geaonă este produsul aceleiaşi gândiri deformate când afirmă: *"E ceva rău că Iliescu încearcă să aducă reconciliere? este rău că-l respectă pe Emil Constantinescu, este rău că-l respectă pe fostul suveran, este rău că încearcă să retrocedeze **nişte** proprietăţi? Vă rog să terminaţi cu chestiunea asta, cu comuniştii şi necomuniştii. Vă înţeleg că aveţi frustrări, dar vă rog să fiţi mai constructivi"* - a afirmat dânsul.

În primul rând reconcilierea nu se poate face aşa cum o gândeşăte Ilici Iliescu şi nomenclaturiştii săi, adică dând un castel regelui şi câte un oscior amatorilor de amnezie şi cloroformizare politică. Niciodată nu poate fi reconciliere (datorită doar unor vorbe siropoase) între călăii profiitori şi victimele lor.

Reconciliere adevărată va putea fi atunci când călăii de ieri - nomenclaturişi şi securişti îşi vor cere iertare public, victimelor şi familiilor lor pentru suferinţele nedrepte, crimele, abuzurile, samavolniciile pe care împreună cu teroarea le-au trăit şi produs familiilor lor.

În al doilea rând reconciliere poate fi făcută atunci când se va face un proces al comunismului din România în care să se arate adevărul, şi ce a însemnat pentru ţara noastră acest partid al trădătorilor de ţară, al slugilor Moscovei.

Reconciliere, în al treilea rând, poate fi făcută atunci când într'un muzeu se vor expune toate uneltele de tortură ale Securităţii, aparatele de deschis corespondenţa, staţiile de ascultare a telefoanelor şi tot arsenalul criminalei instituţii de tip sovietic, folosit pentru teroare şi frica populaţiei.

Or, Mircea Geoană se joacă cu cuvintele cum fac toţi demagogii garniturii a doua comunistă de azi când afirmă: Iliescu *încearcă* să retrocedeze *nişte* proprietăţi. Dar de ce el nu le retrocedează pe toate? Pentrucă el, M. Geoană şi zeci de profitori ai comunismului azi sunt proprietari de case *"naţionalizate"*? Şi, mă rog, de ce trebue să încerce şi să nu le dea imediat, aşa cum prima lor garnitură de probolşevici le-a luat rapid şi cu toate bunuriler mobile aflate în ele?

Oare, de ce l-a supărat pe dânsul distincţia între comunişti şi necomunişti? El a afirmat că este mândru de ceea ce a făcut tatăl său, desigur când el s'a născut în 1959, trădătorul pandur care s'a predat Rusilor nu mai era caporalul din 1941 sau căpitanul pandur din 1944. El luase parte activă la comunizarea României din 1944-1945 până la instalarea guvernului Groza etc. Şi nu poate fi trecut cu vederea ca divizia de panduri a luat parte activă la comunizarea armatei şi a ţării; ea a furnizat politrucii, direcţia superioară a armatei, cadrele superioare ale armatei comunizate, cât şi activişti de partid, nomenclaturişti şi în aparatul administrativ al ţării. Dar M. Geoană s'a născut după ce toate aceste activităţi ale pandurilor şi ale tatălui se consumaseră şi totuşi credem că ştie că tăticul dânsului, în ultimii ani ai dictaturii ceauşiste, când poporul român îndura cele mai mari lipsuri din istoria sa (alimentare, apă caldă şi rece, căldură, lumină electrică ş.a.) tăticul său de care azi este mândru, în loc să se ruşineze, era pe atunci general, comandantul apărării teritoriale. Când cuplul Ceauşescu făcea *"vizite de lucru"* pe şantierele: Casa Poporului, metrou sau canalizarea Dâmboviţei, generalul Geoană se afla întotdeauna la doi paşi în urma lor. Această poziţie a tatălui său, care zice dânsul că nu a fost în CC al PCR, l-a catapultat la 37 de ani, tânăr ambasador la Washington şi mai departe ceea ce este azi, iar nu studiile sale, inteligenţa sau calităţile sale.

La Forumul Presei Române de Pretutindeni s'au spus multe. Astfel tot Mircea Geaonă a mai recunoscut: *"una din cauzele întârzierilor în procesul de tranziţie este necuplarea cu elita din afara ţării"* deşi, de fapt, el cât a fost la Washington şi după, a tot cuplat şi a tot organizat în scopul atragerii Românilor din afara ţării în barca la cârma căreia stă Securitatea care nu a cedat un pas în acest sens. Să dăm exemple: Mircea Geoană l-a susţinut puternic pe Armand Scala pe care l-a prezentat la diferite recepţii ca reprezentant al Românilor, a unei organizaţii unice a exilului nord-american. Organizaţia fantomă condusă de acest Scala, o corcitură polono-ucraniană care nici măcar nu vorbeşte bine românește, nu reprezintă pe nimeni. Geoană însă l-a invitat, când a fost cazul, la întrunirile OSCE organizate la Bucureşti unde l-a prezentat fals ca fiind conducătorul comunităţii româneşti din America de Nord.

La acelaşi Forum, Geoană a pledat pentru reîntoarcerea Românilor din străinătate în România, de fapt acţiune veche a Securităţii când din 1955 a început campania *"Români buni, întoarceţi-vă acasă!"* prin ziarele Securităţii *Glasul Patriei, Tribuna României* şi mai târziu *Curierul Românesc*.

Şi tot Domnul Geoană a mai pledat pentru reîntoarcerea României în Occident, parcă nu vede că stăpânii lui şi el o tot duc spre Răsărit. El, în Februarie 2001, de exemplu, când a fost la Moscova unde s'a întâlnit cu omologul său Igor Ivanov, a avut o poziţie pe care elegant am putea-o numi *"îngrijorătoare"*. El a mers în dublă calitate, de preşedinte în exerciţiu al OSCE şi de ministru de Externe al ţării. El ar fi trebuit să discute: tezaurul, tratatul cu Transnistria şi tratatul bilateral româno-rus.

Despre problema transnistriană Rusul nu a spus nimic, deşi se angajase că armata 14-a se va retrage treptat până în anul 2002, iar Mircea Geoană, care la Forum a vorbit despre *"interesul naţional"*, după întâlnirea cu Ivanov, a declarat că de problema transnistriană se va ocupa în 2002, Portugalia, care va prelua preşedinţia OSCE. Dar despre tezaur Geoană a tăcut, iar în privinţa tratatului bilateral, s'a eschivat prin aceleaşi cuvinte gen Forum: *"România trebue să treacă peste inhibiţii şi să privească spre viitor"*. Şi a rămas că dacă Moscova vrea să facem tratat îl facem, dacă nu vrea nu-l facem şi, desigur, problema tezaurului şi a condamnării pactului Ribbentrop-Molotov este neinteresată pentru Ruşi, iar pentru Geoană *"se pot găsi soluţii dacă există voinţă"*.

Dela Mircea Geoană se aşteaptă la evoluţii spectaculoase şi zvonuri de imagine lansate îl socotesc ca viitor şef de guvern într'o anumită formulă. Ce este regretabil, este că atât Iliescu cât şi Năstase îl au în calcule, dat fiind tehnica sa care a reuşit de a fi prezentat ca un personaj plin de succese diplomatice, transformându-l într'un personaj necesar, aşteptat mai ales acum, când se autodeclară cu 3 licenţe, doctorand la Harvard şi absolvent al unui curs care l-a specializat în *"integrarea euro-atlantică"* şi doctorand în economie mondială la ASA.

Pare absolut de necrezut ca această progenitură de pandur, să ajungă prin anii 1993-1996 purtător de cuvânt al MAE, apoi ambasador în USA şi acum, la vârsta de 43 de ani, ministru de Externe şi să mai aibă timp de atâtea studii, ştiind că până în 1993 era încă un amărit de inginer pe un şantier.

Recent, cu 50 de milioane s'au realizat în România 500 de CD-uri cu imagini din ogoare, fabrici, dansuri populare şi binenţeles şi ţigăneşti, cu Iliescu, Năstase, Geoană ţinând discursuri pentru intrarea în NATO. Aflăm că CD-ul intitulat *"România pe drumul NATO"* va fi trimis oficialilor din ţările Aliaţei.

Pentru a demasca această manevră şi a-l cunoaşte mai bine pe Mircea Geoană, vom publica în viitor alte articole despre *"activităţile sale de ambasador în USA"* şi cum şi-a *"petrecut"* timpul în misiunea pe care a avut-o.

GÂNDIŢI-VĂ LA SIGURANŢA RUDELOR ŞI PRIETENILOR DIN ŢARĂ !

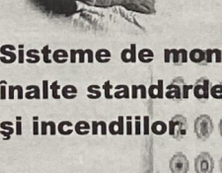

Scopul nostru este protecţia dumneavoastră şi a bunurilor dumneavoastră.

Sisteme de monitorizare şi alarmă la cele mai înalte standarde internaţionale, contra hoţilor şi incendiilor.

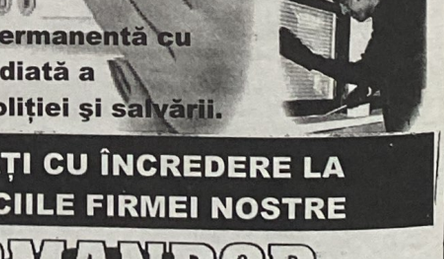

Monitorizare permanentă cu anunţarea imediată a pompierilor, poliţiei şi salvării.

APELAŢI CU ÎNCREDERE LA SERVICIILE FIRMEI NOSTRE

COMANDOR INTERNAŢIONAL

TIMIŞOARA - Tel: (011-40-56) 195-280 Fax: (011-40-92) 154-335
BUCUREŞTI - Tel: (011-40-1) 313-1552 Fax: (011-40-92) 152-06
În Canada vă adresaţi
Adi-Tor Tel: (416) 431- 7498 Fax: (416) 431-9877

UN EROU AL REZISTENŢEI ANTICOMUNISTE

Primarul

George GEORGESCU

Dela fereastra compartimentului Alexandru privea furat de gânduri şirul copacilor care se pierdeau în zare, estompându-se în negura amurgului. Pe lângă sentimentul de nostalgie care îl cuprindea întotdeauna la sosirea anotimpului autumnal, acum îl încerca şi unul de însatisfacţie datorită faptului că acţiunea lui se încheiase fără succes. La rugămintea *"primarului"* se deplasase în comuna acestuia pentru a-i contacta familia în vederea obţinerii unor documente de identitate personale, care îi erau necesare în Bucureşti unde stătea ascuns în apartamentul dela etaj al proprietarului casei în care locuia Alexandru. Miliţia ţinea însă sub observaţie locuinţa lui din comuna "C" şi oricine lua contact cu rudele acestuia sau ale altor săteni, era reţinut pe loc şi interogat la Securitate, unde se foloseau metode ce aminteau de tribunalele închizitoriale ale Evului Mediu. După ce s'a orientat la faţa locului asupra situaţiei şi-a umplut rucsacul cu mere dela una din livezile din regiune, conform indicaţiilor primite şi s'a îndreptat spre gară. În cazul în care ar fi fost reţinut ca suspect, consemnul stabilit era că se înapoia dintr'o escursie la Cheile Dâmbovicioarei. Nu putea risca viaţa fostului primar care fugise de frica Securităţii ce aresta pe capete pe toţi cei bănuiţi că au avut contact mijlocit sau nemijlocit cu luptătorii care acţionau în munţi şi chiar pe a sa, deoarece se afla încă sub interdicţie şi trebuia să se prezinte lunar la secţia de miliţie din cartier pentru control.

Pe *"primar"* îl cunoscuse cu câteva luni în urmă, când acesta bătuse discret într'o seară la uşa lui, întrebându-l dacă poate intra pentru câteva minute. Alexandru, care îl mai văzuse de câteva ori urcând scările le etajul de deasupra, l-a recunoscut şi l-a pofit înăuntru. Acest om, care ieşea din casă foarte rar, îi lăsase impresia că se fereşte de semenii lui, nedorind să atragă atenţia asupra sa. De atunci venea aproape în fiecare seară la el, căci nu avea pe nimeni de încredere cu care să poată schimba o vorbă, proprietarii fiind plecaţi de dimineaţă până seara la serviciu, iar fata lor urmând cursurile unei facultăţi. După ce au comentat evenimentele care se deafăşurau schimbând dramatic faţa ţării, relaţiile dintre ei au devenit deosebit de apropiate. Alexandru a aflat date importante despre comuna "C" aşezată pe râul Dâmboviţa la poalele Masivului Iezer-Păpuşa de lângă Schitul Negru-Vodă, veche davă geto-dacică încărcată de istorie, lângă bisericuţa săpată în stâncă, unde se găsesc ruinele Cetăţii Voevodului. În apropierea ei se află celebra comună Nucşoara, care a dat un număr însemnat de luptători ai rezistenţei anticomuniste, regiunea fiind de un pitoresc aparte.

"După ce vor pleca comuniştii, vă iau la noi să vedeţi locuri deosebit de frumoase, unde vă puteţi odihni o vreme", îi spunea el lui Alexandru, fără să bănuiască însă că nu comuniştii vor pleca, ci el va lua în curând calea eternităţii, dispărând pentru totdeauna, datorită vitregiei vremurilor şi abjecţiei umane.

Amintirea *"primarului"* l-a urmărit multă vreme pe Alexandru, care a fost obligat de împrejurări să părăsească pentru un timp Capitala, iar la înapoiere nu l-a mai găsit. După mulţi ani, când acest episod din viaţa lui a intrat în zona crepusculară a amintirilor, a aflat că făcuse parte dintr'un grup de localnici ce ajutaseră luptătorii rezistenţei armate. După prinderea, prin trădare, în munţi a căpitanului Toma Arnăuţoiu şi a fratelui său Petre, a colonelului Gh. Arsenescu în oraşul Câmpulung-Muscel şi executarea lor, cei care au avut rude, prieteni, sau au ajutat grupurile amplasate pe versantul Carpaţilor, au încercat să-şi piardă urma răspândindu-se pe tot cuprinsul ţării. Deşi nu i-a mărturisit nici o dată acest lucru lui Alexandru, acesta a avut tot timpul convingerea că *"primarul"* se ascunde datorită faptului că fusese implicat într'un fel sau altul în lupta de rezistenţă armată a grupurilor care acţionau în acea regiune, motiv pentru care îi purta deosebit respect şi admiraţie.

Şirul amintirilor se întrerupse în acel moment deoarece uşa compartimentului se deschise brusc şi o tânără fată intră înăuntru, agăţă în cuier un termos, deasupra căruia îşi puse pardesiul şi se aşeză pe bancheta de vis-à-vis, afişând o mină indiferentă, dar roşeaţa din obrajii ei trăda o stare de agitare interioară. Scoase din buzunarul pardesiului o carte şi-şi cufundă privirile în paginile ei. Alexandru o privi cu coada ochiului încercând să ghicească motivul intrării ei atât de precipitate în compartiment, dar nu avu timpul necesar unei concluzii, deoarece trenul se apropie de gara oraşului Piteşti şi fata se ridică, pregătindu-se să coboare. Exact în clipa aceea însă uşa se deschise cu brutalitate şi doi vlăjgani cu aspect de securişti o înşfăcară fiecare de câte un braţ, astfel că ea abia avu răgazul să-şi ia pardesiul din cui, nu însă şi termosul. Intrigat la culme de cele întâmplate, încercă să iasă pe culoar pentru a privi dela fereastră să vadă ce se întâmplă cu fata, dar o voce strigă spre el: *"Nimeni nu părăseşte compartimentul!"*

Ajuns în Bucureşti, Alexandru, care luase termosul îl aşeză lângă rucsacul plin cu mere, dar acesta neavând un echilibru stabil se răsturnă peste termos care se sparse şi din el curse un lichid gălbui cu miros de lămâie. Desfăcu buşonul pentru a aduna cioburile de sticlă şi dintre ele scoase un petec de hârtie puţin umezită pe care îl despături şi citi următorul mesaj dactilografiat: *"Către toate grupările armate care acţionează în Masivul Făgăraş. În următoarele 24 de ore câteva batalioane ale DSS, MI şi MFA, se vor îndrepta către versanţii Carpaţilor meridionali. Au în dotare armament automat de mare calibru şi câini dresaţi. Un batalion este condus de col. Stănculescu, un ofiţer mic de statură, negricios, iar alt batalion de col. Aldulescu, un bărbat cu alură sportivă! Luaţi măsuri corespunzătoare de camuflaj şi deghizare".*

Întrucât nu se lăsase încă noaptea, Alexandru sună la uşa etajului de deasupra şi-l invită pe primar la un pahar de ţuică pe care o adusese cu el. Intră direct în subiect şi îi arătă biletul de hârtie, povestindu-i întâmplarea din tren şi cele constatate în comuna pe care o păstorise. *"Unul dintre noi trebue să ajungă urgent acolo"*, spuse acesta. *"În orice caz, nu d-ta"* răspunse Alexandru, *deoarece te-ar înhăţa imediat. Eu abia m'am întors şi le-ar trezi bănuieli, dar am pe cineva din fosta Organizaţie de rezistenţă care va accepta să plece deoarece îi place enorm riscul".*

Ştefan a primit imediat să îndeplinească această misiune, dar nu a putut pleca decât a doua zi, căci nu erau trenuri de noapte. A primit instrucţiuni dela fostul primar cum să procedeze şi cu cine să ia contact pentru ca mesajul să ajungă în mâna luptătorilor din munţi. S'a întors însă după trei zile şi a povestit lucruri care le-au umplut inimile de durere.

Batalioanele Securităţii ajunseseră acolo înaintea lui şi urcaseră coasta muntelui, lănsând zvonul că sus în munţi acţionau grupuri izolate de *"bandiţi"* care terorizau satele, furau, violau şi ucideau cu sadism populaţia paşnică, iar trupele veniseră să restabilească ordinea în regiune.

Ce a urmat apoi, se cunoaşte. Luptătorii din munţi au fost lichidaţi până la ultimul, după o rezistenţă eroică în care şi-au vândut scump pielea. Există dovezi că potecile care duceau la locurile în care se adăposteau şi luptau aceşti eroi au fost divulgate datorită trădării unora dintre cei care le cunoşteau şi care i-au vândut mişeleşte, precum a fost vândut Christos, sau Horea, sau Tudor Vladimirescu, sau Mihai Bravul, căci dacă ţara noastră a dat de-a lungul istoriei un număr însemnat de bărbaţi curajoşi şi dârji care au schimbat mersul istoriei, a dat din păcate şi un număr de laşi şi trădători, cum au fost cei câţiva luptători din oastea Dacilor care au arătat Romanilor locul în care Decebal ascunsese sub albia unui râu comorile sale. După ce legiunile romane au luat cu ele aurul găsit, preţul acestui metal pe piaţa mondială a scăzut la jumătate, atât de mare a fost cantitatea de aur însuşită de cuceritori în Dacia.

Teroarea s'a dezlănţuit apoi în toată ţara, iar Alexandru a trebuit să se ascundă, la rândul lui, fiind sfătuit de rude şi prieteni să dispară pentru un timp, deoarece începuse un nou val de arestări. După o perioadă însă, intervenind un moment de acalmie în furtuna care se dezlănţuise, şi-a asumat riscul întoarcerii acasă, unde a constatat că primarul dispăruse. Întrebându-l pe proprietarul casei ce s'a întâmplat cu el, acesta i-a răspuns că nu a mai putut suporta situaţia de fugar şi, fiind pus sub urmărire, s'a predat. Alexandru cunoştea însă dârzenia primarului, care îi mărturisise că mai degrabă s'ar sinucide decât să cadă în mâinile Securităţi şi nu a dat crezare celor afirmate de proprietar, având bănuiala că acesta l-a trădat, ca măsură de siguranţă pentru a se pune la adăpost de eventuala sa implicare într'o acuzare de complicitate. De altfel, acceptase să-l primească pe primar, deşi acesta nu era din satul lui, ci din comuna natală a soţiei sale.

Dela această întâmplare au trecut câteva decenii. În anul 1977 Bucureştiul a fost zgâlţâit puternic de un seism cu magnitudinea de 7,2 grade pe scara Richter, seism care a făcut pagube materiale imense şi a îndoliat o mulţime de familii. Pe bulevardul Brătianu, în apropierea Pieţii Universităţii, se afla blocul *"Dunărea"*, fost *"Bavaria"*, bloc ce s'a prăbuşit la cutremur. Într'un apartament din acel imobil se afla întâmplător şi proprietarul lui Alexandru, Dl. Secară, care venise în vizită la un nepot al său, fiind mare amator de vin adus dela ţară. A fost una din victimele din acel imobil care au murit sub dărâmături. Şi col. Stănculescu, *"cel mic şi negricios"*, a avut o soartă asemănătoare. După o perioadă petrecută în diplomaţie peste ocean, unde fusese trimis ca recompensă pentru serviciile aduse regimului comunist, a fost rechemat în ţară unde, datorită unei aşa-zise *"decepţii sentimentale"*, s'a sinucis, fiica lui urmându-i exemplul după puţin timp. I-a rămas numai băiatul care funcţionează acum ca medic la un spital din Capitală... În ceea ce-l priveşte pe colonelul Aldulescu, acesta a abandonat uniforma militară, a studiat Ştiinţele Juridice şi a profesat avocatura. *"Încerc să salvez oamenii din mâna procurorilor care ţin regimul comunist la putere. Celor doi condamnaţi la moarte dela Piteşti am reuşit să le schimb sentinţa în închisoare pe viaţă"* - a declarat el unui bun prieten al lui Alexndru, care il luase apărător într'un proces înscenat de organele Securităţii. Îmbrăţişase probabil această meserie datorită unui tardiv proces de conştiinţă pentru perioada când participase activ la lichidarea cuiburilor de rezistenţă armată din munţi. Timpul nu i-a mai dat însă răgazul să se reabiliteze în faţa lui Dumnezeu, deoarece un cancer ganglionar i-a pus capăt zilelor, murind în chinuri îngrozitoare, aşa după cum au scris colegii dela Baroul Municipiului Bucureşti, în ferparul publicat în presă. Se pare că în aceste trei cazuri, Justiţia Imanentă şi-a spus cuvântul.

Similitudinea dintre întâmplările şi personajele descrise în această povestire şi realitate nu este întâmplătoare. Întâmplătoare este numai întâlnirea lui Alexandru cu aceste trei personaje negative, pe care le-a cunoscut printr'un concurs de împrejurări, în trei situaţii diferite ale existenţei sale şi pe care le-a consemnat în memoria lui afectivă, aşteptând ziua scoaterii lor la lumină, în amintirea martirilor care au murit cu arma în mână, încercând să oprească mersul inexorabil al istoriei postbelice.

MANOR TRAVEL TOURS

BILETE DE AVION / TREN / CROAZIERE
VACANŢE "TOTUL INCLUS"
ÎNCHIRIERI AUTO / HOTEL
CARGO NON STOP / CONTAINER / AUTO
PACHETE TIP SAU LA ALEGERE

1-866-GOMANOR (466-2667)
416-486-3355

3355 YOUNGE STREET (at LAWRENCE)
TORONTO, ON. M4N 2M6

Niki Cheiu-General Maager
info@travelmanor.com
www.travelmanor.com

REÎNNOIŢI-VĂ ABONAMENTUL LA "CUVÂNTUL ROMÂNESC"

AMINTEŞTE-ŢI SĂ NU UIŢI

Radu DUNĂREANU

Încercând a păstra memoria celor care ne-au fost apropiaţi, putem cădea în greşeala de a-i ignora pe cei ce merită a fi permanenţi în istoria memoriei noastre.

Tendinţa umană este de a-i păstra în istorie pe cei pe care îi considerăm, dintr'un punct de vedere sau altul, măreţi, importanţi.

Gânditorul danez are dreptate când ne atrage atenţia că fiecare care a fost important în această lume nu trebue uitat dar, totodată, fiecare este important în felul său şi importanţa fiecăruia este proporţională cu măreţia a ceea ce el a iubit sau de care a fost ataşat.

De aceea, cred că cei mai importanţi sunt cei care s'au devotat sau chiar jertfit pentru alţii. Iar măreţia de caracter este a acelora care, devotându-se altora, ştiau că aşteaptă imposibilul. Şi scriu acestea gândindu-mă la o categorie de martiri, victime ale comunismului, despre care se tace cu ostentaţie acum, în perioada aceasta de neocomuinism mascat, în perioada comunismului deschis fiind împroşcaţi cu toate lăturile literare sau cinematografice.

Mă refer la acei care, încrezându-se în promisiuni fără baze reale, au acceptat să fie paraşutaţi în România ocupată de comunism ca să lupte cu arma în mână pentru desrobirea unei ţări, pentru ei mai importantă chiar decât existenţa lor fizică, efemeră.

Unii dintre ei au fost vânduţi chiar înainte de a fi gata de a se sui în avion, folosiţi ca monedă de schimb pentru alte interese în favoarea celor care ne-au negociat la Yalta sau la Teheran. Credeau ei, luptătorii aceştia, că vor curăţa Ţara de comunism? Mă îndoiesc profund. Dar eroismul lor este cu atât mai mult de admirat, cu cât ştiau că aşteaptă imposibilul. Şi au murit pentru aceasta.

Din aceeaşi categorie fac parte şi luptătorii din munţi, cum au fost cei din grupul Gavrilă (versantul de Nord al Făgăraşilor) sau grupul Arsenescu-Arnăuţoiu (de pe versantul de Sud al aceloraşi munţi). Cu excepţia lui Ion Gavrilă, toţi au fost ucişi. Din fericire, Gavrilă a supravieţuit şi şi-a publicat, măcar în parte, memoriile.

Despre ceilalţi, nu numai din Făgăraş, dar şi din Bucovina, Banat, Maramureş, Ţara Moţilor şi Dobrogea, dacă nu au fost executaţi, deşi unii erau numai *fugari* şi nu aveau nici măcar o armă de vânătoare, noi cei tineri am fost infectaţi cu literatură de propagandă în care erau numiţi *bandiţi, lupi de pradă*. În schimb *clasicii în viaţă*, de tipul autorului ratat Dan Deşliu, ne-au otrăvit tinereţea cu ode de slavă celor ce se opuseseră acestor *bandiţi*, la şcoală dându-ne să învăţăm despre Lazăr dela Rusca, acel ţigan lăutar care, istoria a dovedit, ulterior, a murit beat, căzut într'un şanţ.

Şi nu scriu acestea doar din lecturi sau auzite; cu unii dintre aceşti *fugari* am împărţit ani grei de lagăre şi celule.

Credeau ei, fugarii, luptătorii din munţi, că vor izgoni tancurile ruseşti care ne aduseseră un guvern gata vândut şi salariat al KGB-ului? Bineînţeles că nu puteau să-şi închipuie această fizică imposibilitate şi de aceea tocmai această utopie morală le face măreţia.

Pentru noi, cei puţini care am rămas în viaţă, supravieţuind terorii ca sistem, este normal să-i plângem pe cei ucişi, să vărsăm lacrimi pentru ei, dar măreţia lor, postmortem, constă în faptul că ei au avut credinţă în imposibil şi, chiar cu sau fără rândurile mele sau ale altora, ei vor fi totdeauna binecuvântaţi.

Citind ce se mai publică nou în Ţară, observ o avalanşă de traduceri din fel de fel de domenii, care mai de care mai sofisticate şi mai esoterice, ceea ce înseamnă că lumea citeşte şi cumpără, că acum nu mai se subvenţionează cărţile ca volume de ideologie sau de propagandă literară. Ceea ce mă întristează este totala penurie de cărţi *serioase* care să analizeze trecutul sângeros atât de recent, care să amintească generaţiei de azi crimele de ieri, făptuite împotriva propriului lor popor.

Se pare că există tendinţa persistentă de a acoperi în tăcere tragedia produsă de ocupaţia comunistă. Considerând cine sunt azi la cârma destinelor ţării, nu ar trebui să ne mire. Dar mă întreb dacă nu mai sunt azi intelectuali cinstiţi care să prezinte trecutul aşa cum a fost, fără nici un fel de inhibiţie? Inversând un aforism din Pascal, uităm că din această voită tăcere, din inhibiţia de a spune adevărul, se va naşte din nou opresiunea.

Ştiu că cineva a publicat o carte-analiză despre procesul *"lotului academiei"* (Noica, Pilat şi alţii), dar despre alte procese la fel de importante - totală tăcere.

Şi mă refer acum, în mod special, la un subiect despre care am mai amintit în repetate rânduri şi despre care am scris, dacă nu mă înşel, primul - la un timp când mulţi nici nu ştiau de acest proces: procesul lotului *"Încercarea de refacere a Comandamentului Legionar"*, - cunoscut şi sub numele *Lotul Puiu Atanasiu*, după numele principalului acuzat.

Nu de mult, cu nişte tineri stabiliţi aici, în Vest, în decursul unei discuţii, s'au spus nişte aberaţii evidente la adresa Mişcării Legionare şi, cu multă discreţie, am încercat să fac corecturile necesare. Un tânăr, recunoscând deschis ignoranţa lui despre subiect, a spus o frază care m'a întristat... *cel puţin aşa am auzit noi în ţară despre legionari...*

Adevărul este că nimic din ce s'a scris despre Mişcarea Legionară nu poartă pecetea unei istoriografii serioase. Comuniştii, în afară de falsificarea grosolană a documentelor de epocă, au dus o campanie de zvonuri, de insinuări, care să otrăvească percepţia generaţiilor mai tinere şi complet dezinformate, datorită lipsei de acces la documente curate.

Legionarii au avut parte de o campanie neegalată de ură, atât înainte de comunism cât şi în acel tip de ocupaţie străină. Explicaţia constă în caracteristica noastră balcanică ce face să nu se uite şi ierte faptul că Legionarii au luptat pentru a perfecţiune morală. De aceea, pentru ei, pentru Legionari, de fapt este o onoare, de a fi detestaţi de aceste scursori teribile ale istoriei. Ei, comuniştii au căutat să-i demonizeze pe Legionari numai pentru a-şi crea pentru ei, cei vânduţi unor puteri străine, o aură de glorie care s'a dovedit mai puţin decât efemeră...

Aşa se face că a apărut o literatură de falsificare vicioasă sub nume de dezgustătoare amintire ca Titus Popovici, Sergiu Nicolaescu, Jebeleanu, Barbu, George Călinescu, *ejusdem farinae*.

O tragică victimă a comunismului cubanez are dreptate când spune că *oamenii buni sunt necesari pentru ca cei demonici să strălucească în glorie*.

Sriu despre ei, cei dispăruţi şi ucişi fără vină, uitaţi cu intenţie, pentrucă pentru noi, imensa masă de arestaţi ca rezultat al unei statistici a terorii, Legionarii nu au însemnat numai un subiect de admiraţie, dar mai ales o stea călăuzitoare pe drumul golgotic al suferinţei nemeritate.

Acum când Aiudurile şi Gherlele nu mai sunt pline de *"politici"*, mai apar ici şi colo pagini în care se insinuează că, pentru a fi fost eliberaţi în 1964, Legionarii au trebuit să accepte o formă de *"reeducare"*, cuvântul fiind folosit ca să sune similar cu reeducarea dela Piteşti (de asemenea aruncată în spinarea Legionarilor).

Mă întreb, ca unul care a trecut prin acele locuri: deţine cineva măsura standard a limitei de rezistenţă umană? Nichifor Crainic, poet creştin de geniu, va rămâne în istoria (încă nescrisă) unei adevărate literaturi române pentru acel articolaş din Contemporanul (cred că în 1963) în care lăuda construcţiile ridicole ale socialismului, sau pentru masiva sa gândire transformată în poezie?

Nu cred că mulţi dintre noi NU au memorat, în spatele gratiilor, măcar câteva versuri din alt uriaş poet al suferinţei, Radu Gyr. Ce importanţă are că, torturat fizic şi moral, şi-a lăsat numele tipărit în acea fiţuică de propagandă împotriva Exilului, numită ridicol *"Glasul patriei"*? Poate că unii sunt imuni la suferinţă, poate că unii se pot considera puri şi neînvinşi, dar ceea ce ştiu este faptul că din membrii Mişcării nici unul nu a acceptat să devină membru de partid comunist, cum s'a întâmplat cu unii din categoria generală a *"politicilor"*.

Legionarilor li se impută, aşa, *după ureche*, lăutăreşte, pogromuri niciodată dovedite, incitare la şovinism fără a se produce nici un document, colaborare cu o anumită putere străină (nazism) dezisă de către puterile învingătoare, la Nurenberg etc.

După mai bine de 60 de ani, noţiunea de Mişcare Legionară încă mai provoacă panică în minţile tulburi ale acestor pseudopoliticieni, de tarabă şi bazar, deoarece Mişcarea, chiar şi când fizic nu mai există, se pare că are o tinereţe eternă pentrucă a fost bazată pe o credinţă morală naţională şi creştină de o puritate la care partidele convenţionale nici măcar nu pot să viseze.

De aceea sunt nespus de trist că nu se ridică nici un tânăr intelectual, cu un real apetit istoric, care să scrie cu obiectivitate activitatea şi rolul Mişcării Legionare, greşit considerată *"partid"*, unde să se arate deschis calităţile şi, inevitabil, scăderile acestei mişcări de renaştere morală naţională, unde să se analizeze suferinţa nemeritată a membrilor ei, pentru ca peste acest capitol unic al istoriei Ţării să nu se aştearnă tăcerea permanentă atât de dorită de comunişti, de urmaşii lor şi de către tovarăşii lor de drum.

Eu, prin puţinele mele rânduri, nu încerc decât să păstrez, măcar pentru mine, o amintire în faţa căreia mă aplec cu adâncă umilinţă.

Totodată, parafrazând acelaşi gânditor danez, mă întreb cu îngrijorare: are rost să se scrie o asemenea istorie, *are rost să ne amintim de un trceut care nu poate fi transformat în prezent?*

Radu DUNĂREANU

Răsfoind presa de-acu' 50 de ani...

Valeriu ARBORE

Să nu mai amintim deloc de Septembrie 1952? Doar fiindcă a trecut o jumătate de veac de-atunci şi nu prezintă interes pentru majoritatea Românilor de azi? Nu, nu, nu e de uitat cum se năpusteau, împotriva *"duşmanului de clasă"*, a *"imperialismului americano-englez"* şi a *"fasciştilor titoişti"*, *"Scînteia"*, *"România liberă"*, *"Lupta Moldovei"*, *"Contemporanul"*, în care semnau străluciţi intelectuali ca Silviu Brucan, Sorin Toma, Nina Cassian, Paul Cornea (ce-or mai fi făcând aceşti *"buni"* băieţi justilinişti?). Să ştergem cu buretele combativele articole *"contra sabotorilor colectivizării agriculturii"*, a războiului din Coreea şi *"pentru pace trainică şi democraţie populară"*? Să refuzăm a păstra *"recunoştinţă" "Marii Uniuni Sovietice eliberatoare şi genialului conducător al tuturor popoarelor lumii, tov. I.V. Stalin"*, precum şi noii *"Constituţii"* (după model sovietic) adoptate la 24 ale lunii, *"garanta celor mai largi drepturi şi libertăţi"*? Greu de crezut! Chiar dacă, zice-se, Dumnezeu a binecuvântat pe Români cu harul uitării şi (vai, nouă!) al laşităţii. Deoarece ei n'ar dori să mai provoace istoria (*"nu-i momentul acu' de rememorări"*, *"ce, vreţi să ne tăiem singuri craca de sub picioare?"*, *"N'avem cum să ne refugiem în trecut, degeaba"*).

• Dacă nu refuzăm pe ***a şti***, dovezi de rezistenţă anticomunistă activă transpar chiar din presa reperistă a acelor dramatice vremuri. În timp ce grosul populaţiei româneşti suferea amarnic sub scutul unui regim inuman de dictatură, *"a proletariatului"*, vezi bine, în munţi şi păduri, acţiunile partizanilor naţionalişti se înteţiseră alarmant pentru roşia stăpânire. • Altfel nu s'ar explica consolidarea aparatului represiv, consemnată de speluncile de partid şi de stat o dată cu publicarea Decretului 324/20 Septembrie 1952, prevăzând organizarea, ca instituţie distinctă de MAI, a Ministerului Securităţii Statului, condusă de faimosul Al. Drăghici, sub aripa căruia intra Direcţia Generală a Securităţii Statului, dirijată *"autoritar"* de generalul Gh. Pintilie (numele real, Pantelei Bodnarenko, sinistrul Pantiuşa). Potrivit Decretului, în versiunea apărută în presa oficială, MAI - cârmuit de Pavel Ştefan - a rămas (peste un an de zile) o structură, care subordona Miliţia, penitenciarele şi lagărele, pompierii, trupele de graniceri şi administraţia locală. Caşcavalul cel gros revenea nou înfiinţatului MSS, ale cărui *"sarcini principale"* erau: *"continuarea luptei de clasă, purificarea P.M.R.-ului în scopul lichidării devierii de dreapta* (sic), *distrugerea bandelor teroriste din munţi şi a fugarilor izolaţi care uneltesc împotriva regimului democrat-popular"*.

• Fiţuicile comunisto-securiste dădeau să se înţeleagă că, în perioada respectivă, acţionau în întreaga ţară 7 *"bande politice principale"* (lt.col Paul Aranici era şeful *"Serviciului Bande"* din MSS), şi alte 8 *"mai puţin importante"*, la care se adăugau aproape 200 de fugari singuratici (*"însă periculoşi"*). În speluncile scârbavnicului Organ, la loc (onorabil!) de frunte figurau nominal, grupurile - deja separate - colonel Gh. Arsenescu şi Petre şi Toma Arnăuţoiu, din fosta regiune Piteşti; *"banda"* Teodor Şuşman, ce acţiona în regiunea Cluj; cea a lui D. Iştănuş, care regrupa pe cei nearestaţi din echipele colonel I. Uţă şi Spiru Blănaru (prinşi şi împuşcaţi în 1949) din zona Semenicului; grupul *"Ţibleşul"* de sub conducerea lui N.Pop şi a preotului greco-catolic Atanasie Oniga, care dădea multă bătaie de cap Securităţii băimărene; grupul Petru Vitan, deosebit de activ în munţii din Ţara Haţegului; de altminteri o *"rămăşiţă"* a *"bandei"* Lazăr Caragea, *"lichidată"* în anul 1949, prin trădare, ca şi altele...

• *"Inamicul nr.1"* al aparatului represivo-administrativ şi politic era, desigur (cum avea să lipsească?) grupul făgărăşean Ion Gravilă, a cărui curajoasă şi prelungită activitate *"eficientă"* avea să intre în legendă. Cele mai fierbinţi zone, rezultă din materialele *"de uz intern"*, se constituiau la frontiera cu Iugoslavia, Făgăraş, în regiunea Moţilor şi în munţii Apuseni. Să fim convinşi: mai erau şi prin alte ţinuturi!

• Nu putem isprăvi fără'n *"happy-end"*: *"entuziasmul popular"* ce-a cuprins toată suflarea *"românească"* în aşteptarea Congresului XIX al P.C. (b) al Uniunii Sovietice. Fericit prilej pentru *"Ceahlăul literaturii"* (M. Sadoveanu) să facă abila translaţie dela proză la poezie: *"Către Uniunea Sovietică şi învăţătorul nostru Stalin, / Constructorul socialismului, / Stau cu ochii aţintiţi / Toate neamurile pământului"*. Aferim!

Dr. Gina Caminschi
-Dental Surgeon-

918 Dundas Street East, Suite 208, Mississauga,
Ontario, L4Y 4H9
S-E corner, Cawthra Rd./Dundas East St.
Tel : 905-804-8182

IMPORTANŢA SCRIERILOR PĂRINTELUI NICOLAE STEINHARDT DELA ROHIA

Alex. NEMOIANU

Părintele Nicolae Steinhardt dela Rohia s'a impus ca una dintre cele mai de seamă personalităţi ale scrisului românesc din a doua jumătate a veacului XX.

Opera lui este vastă, numărând vreo zece volume, de eseuri şi comentarii literare, pastoraţie şi gândire teologică, corespondenţă şi o lucrare, ce stă într'o categorie aparte (cred, atârnând între mărturisire de credinţă ortodoxă şi patristică modernă), *"Jurnalul Fericirii"*.

În scrierile sale literare, (mai exact de critică literară) Părintele Nicolae este temeinic, stăpân pe material şi folosind o splendidă limbă românească. În acelaşi timp este limpede că, voit or ba, el a ales să comenteze doar ceea ce putea fi comentat pozitiv.

Părintele Nicolae nu *"critică"*, nu judecă pe nimeni.

În privinţa limbii româneşti folosite, se poate spune că Părintele Nicolae a fost desăvârşit. El a şlefuit frazele, a ales cu grijă vorbele, a respectat cuvintele. În aceasta cu uşurinţă se pot recunoaşte două lucruri.

În primul rând, se vădeşte că principalul merit al literaturii române din a doua jumătate a veacului XX, stă în dezvoltarea şi înfrumuseţarea limbii scrise, singurul domeniu unde nu au existat restricţii.

În al doilea rând, încă şi mai important, la Părintele Nicolae se poate recunoaşte respectul pentru cuvântul în înţeles pravoslavnic, ca talant hăruit oamenilor şi parte a lumii create. Lumea creată care este icoana Sofiei Divine, schiţată în nefiinţă şi primindu-şi realitatea doar în devenire sau, altcum spus, lumea văzută nu este decât un reflex extraordinar şi providenţial al eternului. În asemenea înţelegere la Părintele Nicolae cuvintele nu sunt simplă înşiruire de foneme, fără conţinut şi rost, ci ele se adună ziditor şi înălţător. În acest chip opera Părintelui Nicolae este mai înainte de orice un monument ce stă împotriva oportunismului, zădărniciei, părerii de sine, slavei deşarte, şmecheriei, prostului gust şi neamului prost. Este important de notat că respectul pentru cuvânt îl face pe Părintele Nicolae să se ferească de uzul abundent al metaforelor şi eufemismelor fiind conştient că eventuala lor valoare artistică este mereu umbrită de primejdia ce o prezintă exagerata beţie de vorbe. (Că aşa este, ne-o dovedeşte împrejurarea că cel mai adesea copiii, atunci când sunt confruntaţi prima dată cu metafore ori exprimări metaforice, sunt şocaţi, căci ei aleg să priceapă cuvintele aşa cum sunt, verbatim).

Aşa cum spuneam, întreagă operă a Părinteul Nicolae are valoare dar, într'o categorie aparte (şi care face cu putinţă deplina înţelegere a autorului) stă *"Jurnalul Fericirii"*. *"Jurnalul Fericirii"* este de fapt o poveste de dragoste; pentru Biserica lui Hristos şi pentru Neamul Românesc. Aceste două mari iubiri ale Părintelui Nicolae se interpătrund, se leagă, sunt inseparabile şi păstrându-şi fiecare personalitatea. Îmi iau riscul să spun că ele sunt două ipostase ale aceleiaşi fiinţe.

Din capul locului trebue menţionată sinceritatea Părintelui. El nu a scris pentru faimă, nu a fost cunoscut, marele lui dor a fost de a fi acceptat, ca frate umil, într'o mânăstire, oricare. În vremea în care Părintele Nicolae se afla, cu capul şi umerii, peste scribăliii vremii, el rămânea un necunoscut, trăind din pensia de lucrător necalificat ce o avea (la care se mai adăugau, când şi când, mici venituri din traduceri - excelente - şi rare articole ce ii apăreau, mai ales, în gazetele literare transilvane). Scrierile lui au fost lucru de taină şi mărturisire către Dumnezeu. Părintele Nicolae a fost dintre cei puţini care au ştiut că Adevărul nu este un *"principiu"* ci este o Persoană (Iisus Hristos) căreia trebue să ii cazi înainte cu totală umilinţă şi necondiţionată supunere. În acest chip în *"Jurnalul Fericirii"* (care la o superficială şi iute lecturare poate părea *"fracturat"*) are o incredibilă unitate, unitate în duh. Din aceeaşi pricină Părintele Nicolae a fost capabil să surprindă esenţele vremii ce i-a fost hărăzită: a puşcăriilor şi a socialismului, care ţineau de efemer şi să afle pe cel ce stă deasupra tuturor, cel ce preschimbă deznădejdea în fericire fără sfârşit, cel ce este mai înainte de a întreba (*"dacă nu m'ai fi aflat nici nu m'ai fi căutat"*) pe Iisus Hristos, Cuvântul, prin care toate s'au făcut.

Esenţa socialismului, despre care s'a scris aşa de mult, Părintele Nicolae o defineşte într'o splendidă pagină ce va rămâne antologică. (Jurnalul Fericirii, Dacia, Cluj, 1998, p. 356):

"Noembrie 1948. Epurat din barou, găsesc o slujbă la recent întemeiata Editură Agir. În fiecare dimineaţă se citeşte în colectiv articolul de fond al ziarului <Scînteia>. Organizaţia de partid, prin tânăra tovarăşe Lotti, doritoare de a promova oameni simpli, o poftеşte pe femeia de serviciu să citească ea astăzi. Femeia se codeşte, ruşinată. Tovarăşa Lotti, mai cu binişorul, mai înbrâncind-o, o aşează pe un scaun, ii pune ziarul în mână şi ia locul lângă dânsa. Îşi petrece braţul drept peste umerii cititoarei, urmărind textul odată cu ea, în care timp surâde beatic şi ocrotitor. Poza e menită a înfăţişa, în stil concret şi duios, alianţa dintre intelectualitatea progresistă şi oamenii muncii precum şi a dovedi armonioasa convieţuire cu naţionalităţile conlocuitoare.

În articol e vorba de ministrul francez Jules Moch şi cititoarea pronunţă <Moc>. Cu zâmbet şi mai ocrotitor, cu un gest deosebit de gingaş al mâinii stângi-gingaş, depreciativ - şi o încreţire a frunţii, ce exprimă modestia şi, în fond, zădărcinia superioritaţii culturale, tovarăşa Lotti indreaptă: <Moş>. (Partidul nu greşeşte niciodată). Atunci intervin şi arăt că pronunţarea corectă este <Moc>.

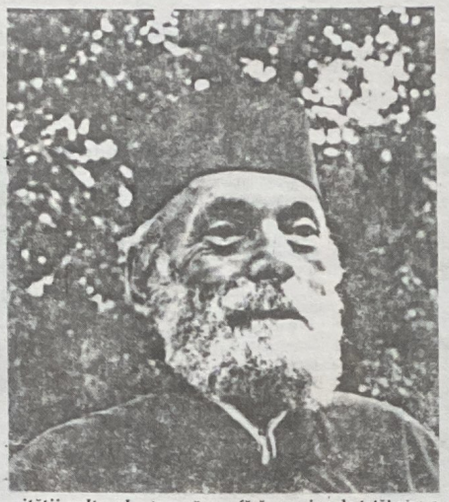

Tovarăşa Lotti nu cutează a mă contrazice, iar sala toată (sunt destul de mulţi angajaţi) freamătă de satisfacţie. Râsete, un murmur prin care se revarsă scârba refulată. O răsucire generală de-a'nşezutulea şi un fel de foială pe loc - însoţite de scurte suspine - manifestă bucuria tuturor. Tovarăşa Lotti foarte stingherită. Lectura continuă fără ca braţul ocrotitor al organizaţie de partid să mai încolăcească gâtul oamenilor simpli; vraja s'a rupt, poza a ieşit voalată". Cred că nici un fel de opus nu ar putea surprinde mai fericit esenţa scârbavnică a comunismului!

Atunci când descrie infernul cocentraţionist bolşevic, Părintele Nicolae o face altcum decât cei ce l-au descris mai înainte, ori după el. (Să nu uităm că originalitatea, paradoxul, sunt marca genialităţii).

El nu le descrie ca ceea ce ele voiau să fie, creaţie a necuratului menită să stingă personalitatea umană, ci descoperă Binele şi felul uluitor în care Planul din veac se împlineşte în mijlocul negativităţii pure dezlănţuite. (J.F., op.cit., p.53-54) ...*"Am ştiut eu ceva despre lumea aceea fără asemănare în mijlocul căreia m'am pomenit? despre suferinţele ascunse? despre eroii neştiuţi? despre cei ce douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru îşi păstrau demnitatea în celule concepute să ducă nu numai la denunţ şi spurcăciune, la prăbuşire şi demenţă?"* Acelaşi lucru la pagina 44 a operei citate, *"Şi încerc pentru prima oară, abia perceptibil încă şi foarte vag, o prevestire, o premoniţie, o primă vădire a spiritului boieresc şi generos pe care aveam să-l întâlnesc des şi amplu în detenţie; deocamdată nu-i decât un gen de imagine, subliminală, un licăr, un tremur uşor, dar gestul părintelui meu - căruia nu-i va fi fost uşor să tacă şi să se poarte de parcă nu s'ar fi întâmplat nimic - îmi pune un nod de înduioşare în gâtlej".* (Asta se întâmpla în ajunul arestării lui Nicolae Steinhardt când, încurajat fără margine de tatăl său, a refuzat să fie *"martor al acuzării"*. Mai înainte de a porni spre infern, tatăl său *"ovreiul"* de 82 de ani, îl va saluta milităreşte şi-i va spune, ..."*vezi să nu mă faci de râs, să nu fii jidan fricos, să nu te caci în pantaloni"*. (op.cit.p.25).

(Este important să ne reamintim că Evreul Nicolae Steinhardt, pentru refuzul de a-şi denunţa prietenii şi de a fi *"martor al acuzării"*, a fost condamnat la 13 ani temniţă grea, împreună cu lotul scriitorilor *"mistico-legionari"*, în care fuseseră băgaţi de-a-valma: Constantin Noica, Vladimir Streinu, Dinu Pillat, Marieta Sadova, Păstorel Teodoreanu etc. Tot important de amintit este faptul că: *"Dintre cei vreo douăzeci de martori ai acuzării... se remarcă ziaristul Radu Popescu, printr'o declaraţie de neaşteptată virulenţă şi lungime; este şi el deopotrivă de sclivisit înveşmântat ca şi avocaţii; se mişcă, în timp ce vorbeşte, ca un profesor la catedră, cu gesturi ample şi studiate cum se zice că erau ale lui Maiorescu, il beştelеşte pe Noica întocmai ca cel mai straşnic gradat pe cel mai netrebnic recrut. Îşi recită fără oprire tirada întreagă. La sfârşit se şterge şi el cu o băsmăluţă scoasă din buzunarul dela spate al pantalonilor, pe frunte, pe faţă, pe mâini"* (op.cit.p.69)

Este de reţinut că acest personaj este tatăl scriitorului Petru Popescu, care şi-a făcut o virtute din a condamna universul concentraţionist nazist (pe drept cuvânt) şi tot o virtute din a ignora crimele din universul concentraţionist al comuniştilor din România cărora, părintele său, le-a stat complice. Pate că totuşi vorba după care, *"aşchia nu sare departe de trunchi"*, conţine ceva adevăr!) Într'o asemenea atmosferă se încredinţează Ovreiul Nicolae Steinhardt de adevărul lui Hristos şi într'o asemenea atmosferă alege el să fie botezat. (*"Câţi în Hristos v'aţi botezat, în Hristos v'aţi şi îmbrăcat"*). Acolo se pune el la *"umbra crucii"* (op.cit., p.29), *"a unei unelte de tortură de pe care şuroieşte sângele, pe care unul căruia i se destramă bojocii, măruntaiele, rărunchii şi nu e numai chinuit şi omorît, cu încetul, ci şi batjocorit, mai ales batjocorit..."* Acolo înţelege el deplin (op.cit. p.46) *"Creştinismul e transmutaţie, nu a elementelor chimice, a omului. Metanoia. Aceasta e minunea cea mare a lui Hristos Dumnezeu: nu înmulţirea vinului, peştilor, pâinii, nu tămăduirea orbilor din naştere, slăbănogilor, gârbovilor şi leproşilor, nu, nici învierea fiicei lui Iair, a fiului văduvei din Nain şi a lui Lazăr - toate semne bune pentru prea puţin credincioşi ori făcute ca să împlinească proorocirile ori ca să arate slava lui Dumnezeu ori manifestări de milă ale Domnului (Milă îmi este de mulţime. Şi văzând-o Domnului I s'a făcut milă de ea), toate concesii ale divinităţii -, ci transformarea făpturii. Până unde poate merge: la ceruta răstignire cu capul în jos a lui Petru, care se lepădase".* Dar de aici Părintele Nicolae face pasul cel mai mare, cel de a trăi adevărul după care *"credinţa fără fapte este moartă"* şi că, *"cel care spune că pe Dumnezeu, pe care nu l-a văzut, îl iubeşte, iar pe fratele său, pe care îl vede, îl urăşte, minte"*. Astfel apare grija şi înţelegerea Părintelui pentru toţi cei din jur, scârba pentru *"supărări"*, toane, capricii. Grija pentru cei năpăstuiţi. Extraordinar este redată această nouă faţă din viaţa Părintelui într'un text total nebăgat în seamă (op.cit., p.149). *"1968. La ieşirea din brutărie, un cerşetor bătrân, mic, discret. Îi dau trei sau patru lei. Îşi scoate respectuos pălăria şi-mi mulţumeşte, îndrugând lung. De ce nu ştiu - amintirea tatei, asemănarea fizică (de mititel gârbovit), gestul atât de politicos, ruşinea de a fi salutat de un moşneag pentru câţiva lei, năvala în memorie a scenelor din puşcărie revelatoare a bietei condiţii umane? - dar izbucnesc într'un plâns cu hohote în mijlocul străzii, ca nebunul"*. Iar în paralel (nici nu putea fi altcum. Părintele nu putea să iubească pe Creator fără să iubească şi lucrul mâinilor Lui) se dezvoltă dragostea de Neamul şi *"fenomenul"* românesc.

Paginile în care Părintele Nicolae îşi mărturiseşte dragostea de Neamul şi *"Fenomenul românesc"* (termen decisiv, introdus în istoria şi gândirea românească de către Nicolae Steinhardt) sunt nespus de multe. În ele el mărturiseşte dragostea pătimaşă pentru firea, echilibrul, voioşia, aparenta viclenie şi genorizitatea românească. Părintele nu este un şovin (nici nu ar fi putut fi, la urma urmei) ci un îndrăgostit. Mai ales el înţelege că un Neam nu este iubit pentru *"sânge"* ci pentru valorile pe care le practică consecvent. Prin aceste două mari iubiri, pentru Biserica lui Hristos, pentru Ortodoxie şi pentru Neamul şi *"fenomenul"* românesc, ajunge Părintele Nicolae la *"fericire"* şi aflarea căii spre ea, *"mai fericit este a da decât a lua"*.

Nicolae Steinhardt este un mărturisitor de credinţă ortodoxă şi apologet al Neamului şi *"fenomenului"* românesc. El este un mare dar făcut, dintr'o voie ce stă mereu deasupra înţelegerii omeneşti, într'un moment de grea încercare, când Neamul Românesc este confruntat simultan cu criza post-comunistă şi cu ofensiva *"globalismului"*, de inspiraţie satanică. Acest dar este încă mai vădit, ca venind de sus, prin împrejurarea că, după sânge, Părintele Nicolae era Evreu. Cei ce ar căuta să îl conteste nu ar putea decât să repete cele spuse de către una dintre bestiile care l-au torturat în vremea anchetei, *"maiorul Jack Simon îmi făgăduieşte să mă ucidă cu mâna lui, ca Ovrei-legionar"*? (op.cit. p. 35).

Nu aş fi de fel surprins dacă *"elita de mahala"* (intelectualitatea amorală aservită fundaţiilor patronate de financiarul, *"deja"* globalist, George Soros) să aibă şi această neputincioasă îndrăznire (dovedind încă odată că ţine aceleiaşi categorii cu repauzatele structuri bolşevice). Dar sunt încredinţat că o asemenea îndrăznire ar fi sortită eşecului căci, să nu uităm o clipă, *"la început a fost Cuvântul"*.

CITIŢI REGULAT
CUVÂNTUL ROMÂNESC

SĂPTĂM

CÂMPULUI

Aron Cotruş, bronz, 2002

Urmare din pag.1

Prima zi a fost încheiată de expunerea Doamnei Mihaela Moisin, Canada, cu titlul *"Satira la George Donev"*. Autoarea a prezentat figura marcantă a unui ziarist prin profesiune şi har, care a fost colaborator al ziarului *"Cuvântul Românesc"*, prieten al colegiului de redacţie. Expunerea a fost mult apreciată, de cei care l-au cunoscut personal, dar şi de cei care poate l-au remarcat numai din coloanele publicaţiilor.

Dimineaţa zilei a doua, zi însorită, după o noapte în care natura s'a dezlănţuit sălbatic cu ploaie şi vânt, a fost deschisă de *"Sfânta Liturghie"*, oficiată de Prea Cucernicul Părinte, Dumitru Ichim, la Capela *"Sfânta Maria"* din perimetrul Câmpului Românesc.

Scriitorul şi criticul George Băjenaru, USA, a expus în deschiderea seriei de conferinţe a după-amiezei, lucrarea *"Fiinţa românească în literatura exilului"*. Împărţită în mai multe capitole, tema a fost supusă unei analize multiunghiulare, profunde, cu competenţă, autorul manifestând pe parcursul prezentării o mare apropiere sufletească şi respect faţă de *"fiinţa românească"*. Remarcat şi din paginile ziarelor *"Cuvântul Românesc"* şi *"Meridianul Românesc"*, scriitorul a fost îndelung aplaudat.

Tema mediană a ciclului de eseuri a zilei, *"Responsabilitatea scriitorului român în exil: Florica Baţu şi Dumitru Ichim"* a prof. Tiberiu Rotaru, Canada, a adus în faţa publicului, într'o originală viziune, pe cei doi poeţi binecunoscuţi aici, precum şi în ţară. El a evidenţiat rolul pe care scriitorul îl are într'o comunitate, şi a ilustrat cu o distincţie înnăscută, câteva din însuşirile care conturează personalitatea celor doi poeţi soţie şi soţ, Florica Baţu şi Dumitru Ichim. Lucrarea, încheiată cu recitarea unor spicuiri din creaţia celor doi poeţi, a primit o consideraţie deosebită.

Cea de a doua zi, din periplul literar al acestui simpozion, a fost încheiată cu eseul *"Mircea Eliade – Drumul sacru"* al studentei Alexandra Tomescu, Canada. Lucrarea bilingvă, având şi versiunea engleză, a fost o surpriză plăcută prin ineditul stilului, prin modul de abordare a eruditului Mircea Eliade şi mai ales prin puterea de selecţie şi condensare a temei alese. Referirile la această lucrare făcute de auditoriu dar şi de conferenţiari, au întrezărit o posibilă tânără speranţă a publicisticii româneşti pe continentul Nord american.

Prima *"Masă rotundă"* cu tema *"Situaţia politică din România zilelor noastre"*, condusă de prof. dr. Nicolae Dima a deschis cea de a treia zi a săptămânii culturale. Desfăşurată în timpul dimineţii, seminarul a pus în discuţie cele mai specifice aspecte ce caracterizează politica actuală românească, încercând să se definească unele posibile variante de construire a unei reale şi viabile opoziţii, luându-se în consideraţie, şansele integrării euro-atlantice precum şi urmările ei.

Sesiunea de după-amiază a fost dsechisă de prof. Doru Muntean – România, cu expunerea *"Eugen Ionescu – între absurdul existenţei şi absurdul limbajului"*. Lucrarea, o sinteză a filosofiei *"teatrului absurd"* a configurat în acelaşi timp, uneori într'o manieră subtilă, personalitatea dramaturgului, poetului, criticului şi publicistului Eugen Ionescu. Definirea *"absurdului"*, care s'a născut dintr'o confruntare a chemării omului cu *"tăcerea iraţională a lumii"*, ca tot ce depăşeşte sensul comun, într'o totală opoziţie cu logicul, ca o existenţă fără sens a *"homo sapiens"* modern într'un univers condus de şansă, a dobândit în viziunea prof. Doru Muntean o originalitate estetică.

"Două cărţi care au zguduit exilul: <Piteşti>de Dumitru Bacu şi <Poezii din închisori>, culegere de Zahu Pană", a fost prezentarea poetei Florica Baţu, Canada. Evocarea apocalipticelor timpuri ale detenţiei politice în închisorile comuniste, care nu vor putea niciodată să fie înţelese, nici măcar descrise, pentrucă depăşesc imaginaţia umană, au găsit un mod particular, special de exprimare în cuvintele autoarei. Am trăit aici impactul violent între mântuire şi satanism, între călău şi victimă, între condamnare şi iertare, între distrugere şi creaţie. Alese cu mult discernământ din culegerea *"Poezii din închisori"*, cele trei poeme, citite de moderatorul simpozionului, au încheiat ultima conferinţă a serii, ce s'a bucurat de multe comentarii laudative.

Mihai Eminescu, marmură, 1989

Seara acestei zile a continuat cu o şezătoare, unde muzica, recitalurile, şi dansul în decorul natural al careului din faţa Centrului Cultural, au adus mărturia comorii tezaurului folcloric românesc. Duetul vocal instrumental Mihai şi Mihaela Mîncu, Toronto, Canada, a alternat cu inerpretarea artistică a Domnului George Bălaşu a cântecului bănăţean *"Ia uitaţi-vă feciori"*, cu recitalul talentatului George Saftencu din poeziile lui Vasile Posteucă şi Vasile Militaru, urmate de câteva virtuoase interpretări la fluier ale Doamnei Natalia Babeti din Welmette, Illinois, USA. Un moment de o deosebită dăruire şi fineţe sufletească a fost creat de Domnul Florian Buchiu din Chicago, prin declamarea unei poezii de mare efuziune lirică, scrisă de profesorul său de liceu I.A. Basarabescu.

Partea a doua a săptămânii culturale a fost deschisă Joi dimineaţa, cu *"Masa rotundă"* iniţiată de scriitorul şi publicistul Aurel Sergiu Marinescu, USA, având ca temă *"România şi exilul"*. În discutiile purtate s'a evidenţiat rolul pe care ar trebui să-l joace exilul în influenţarea politicii externe dar şi interne a României, acţiuni imediate şi pe termen mai lung ce şi-ar găsi rezultate pozitive în evoluţia şi imaginea ţării.

Ciclul de conferinţe al după-amiezei a fost deschis de prelegerea prof. Dr. Nicolae Dima din Washington, intitulată *"Vasile Posteucă – poet, scriitor şi om politic"*. Evocarea, cu o puternică trăire interioară, radiind o deosebită afectivitate, a definit personalitatea complexă, a politicianului înzestrat, a gazetarului fervent, a ideologului documentat, a tribunului credinţei naţional creştine, a cântăreţului dorului şi durerii neamului românesc, a prietenului devotat, care a fost Vasile Posteucă.

În continuare, scriitorul şi publicistul George Georgescu, Canada, a expus eseul *"Tristeţile lui Cioran"*, un adevărat univers al lumii care ne înconjoară şi al adâncurilor niciodată îndeajuns cercetate ale sufletului. Autorul prefigurează personalitatea lui Emil Cioran, cu cele două ipos-

Mihaela Moisin, preşedinta Asociaţiei Culturale, ivorbind la ceremonialul dezvelirii bustului Aron Cotruş

Vedere

ĂPTĂMÂNA
ULUI ROMÂNESC

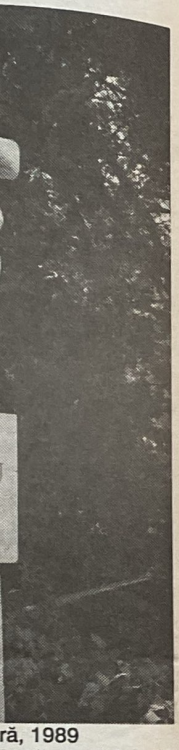

ră, 1989

durerii neamului românesc, tenului devotat, care a fost Posteucă.

continuare, scriitorul și cistul George Georgescu, da, a expus eseul *"Tristețile oran"*, un adevărat univers nii care ne înconjoară și al urilor niciodată îndeajuns ate ale sufletului. Autorul gurează personalitatea lui Cioran, cu cele două ipos-

Nae Ionescu, marmură, 2000

taze care conjugă uneori divergent, trecutul și prezentul, în viziunea sa, despre țara și poporul român. El conclude cu observația că privind situația social politică din România ultimilor 13 ani, de așa-zisă democrație, se poate afirma că *"tristețile lui Cioran sunt și tristețile noastre, iar neliniștile lui în privința viitorului ne încearcă pe toți Românii de pretutindeni"*.

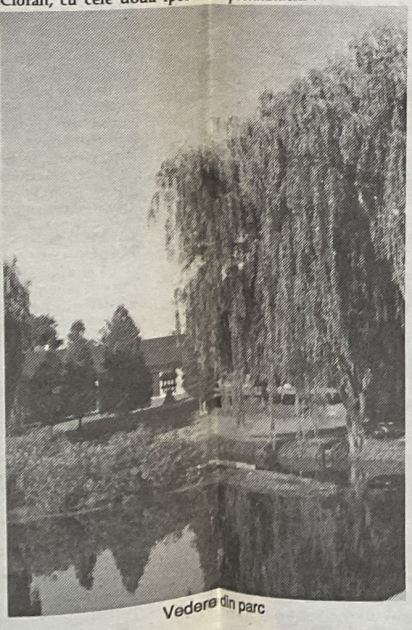

Vedere din parc

Ultima conferință a zilei cu titlul *"Legătura cu țara a poeților din exil - poetul Ion Ciurea"*, prezentată de prof. Mihai Trifoi, România, a ilustrat cu multă măestrie conexiunea permanentă și strânsă pe care poetul deștărat o manifesta, în opera sa. Ea imprima valoare și substanță, culoare și ecou, trăire cotidiană și perenitate. Parcurgându-i întreaga creație, autorul evidențiază tematica diversă, dela poezia existențială și cosmogonică la cea de *"act de conștiință"*, dela cea a rătăcitorului prin lume la cea care se cuibărește în leagănul copilăriei, construindu-i în final profilul statuar pe care poetul Ion Ciurea îl merită.

Ziua de Vineri a fost plină de emoții și așteptări, pentrucă în cursul după-amiezei, în prezența unui public entuziast, a avut loc dezvelirea bustului în bronz al lui Aron Cotruș, operă a artistului Nicăpetre, care impreună cu bustul lui George Donev constituie partea de început a unei galerii în aer liber a scriitorilor din exil. După cuvântul de introducere și mulțumire al Doamnei Mihaela Moisin, președinta *"Asociației Culturale Române"* din Hamilton, adresat celor care au contribuit la acest gest de cultură, profesorul Doru Muntean , invitat din România, a salutat marele eveniment, considerându-l o *"piatră pentru veșnicie"*, o *"bornă de graniță pentru nemurire"*, *"începutul resurecției unei mari personalități a Românilor"*.

În ciclul de conferințe al ultimei zile, drept o continuare a omagiului adus creației exilului, prof. Doru Muntean a expus eseul *"Poezia lui Aron Cotruș"*. Încă din introducere autorul a conturat imaginea de o semeție romană și o dârzenie dacică a poetului care sparge ziduri pietroase ca să aprindă flacăra dreptății pe altarul veșniciei. Poet al cuvintelor și al cumplitelor trăiri, Aron Cotruș ne apare cu dorul său hipnotic al depărtărilor fără orizont, cu chemările răscolitoare ale spațiului său teluric tridimensional în care verticala devenise obsesie creativă. Scurtă și la obiect, prezentarea a încântat auditoriul.

Scriitoul și publicistul Aurel Sergiu Marinescu, USA, prezintă în partea de mijloc a seriei de conferințe lucrarea *"Vintilă Horia, poet și scriitor"*. Studiu, ce a impus fervoare și riguroasă migală pentru documentare, aduce în fața publicului, pe autorul cărții *"Dumnezeu s'a născut în exil"*, subiectul decernării prestigiosului premiu al *"Academiei Goncourt"*. Folosind antiteza dintre datele biografice împletite cu activitatea de cărturar al marii tradiții, pe de o parte, și dosarul contrafăcut de propaganda comunistă având drept armă Securitatea, pe de altă parte, cu scopul de a împiedica acordarea premiului, autorul a evidențiat urmările nefaste, rușinea și dezonoarea care au planat asupra exilului, țării și poporului român.

În continuare, Preot Dr. Dumitru Ichim a expus eseul *"Conceptul de <Kairos> în poezia lui Horia Stamatu"*. Autorul s'a apleacat cu admirație asupra poezei lui Horia Stamatu și, prin minuțioasă analiză, a extras esența noțiunii și a redat-o intr'o formă accesibilă, cu exemple semnificative, care au dezvăluit și explicat conceptul de *"Kairos"*. S'a putut defini ca un inedit studiu, care a suscitat atenția publicului, mai ales prin stilul atrăgător de prezentare.

Rezumând dezbaterile dela mesele rotunde, a urmat un dialog deschis cu *"Intrebări și răspunsuri cu Andrei Badin"* dela apreciatul ziar *"România Liberă"*, care a dovedit distinse calități de ziarist, răspunzând cu profesionalism la toate întrebările ridicate de participanți.

Ultima zi a Săptămânii Câmpului a a fost dedicată banchetului și protocolului de *"rămas bun"*.

Dintre oaspeți mai amintim, pe Doamna Marilena și Domnul Petre Albulescu, care deși în rândul auditorilor, a adus cele mai interesante completări la subiectele prezentate, Domnul George

George Donev, bronz, 2001

și Doamna Viorica Cucu din Washington, DC, Doamna Denisa Georgescu cu familia din Ottawa, Doamna Paula, Dl. Constantin Breaznea din N ew Jersey, Dl. Florian Bukiu din Chicago și familia sa din Germania, Dl. Pavel Babeti cu doamna din Welmette, Illinois, D-na Allison cu fiul Eugen din New Jersey, care au sosit primii, cu o zi mai devreme, familia George, Constanța și Veronica din Quebec, cât și grupul de tineri din Montreal.

Sâmbătă, ziua banchetului, a fost un bun prilej al schimbului de adrese, de amintiri, de priviri, dar și de instalarea neiertătoarei tristeți a despărțirii. Au luat cuvântul pe rând, fiecare conferențiar, împărtășind ceea ce li s'a părut mai deosebit, mai aproape de suflet, de neuitat. A fost o seară, tradițional românească, cu preparate alese, cu muzică și dans, cu un invitat surpriză, Domnul Gârleanu Gheorghe, vizitator din România, virtuos interpret al fluierului, de unde nu a lipsit nici tortul de onoare oferit familiei Albulescu, ca un simbol pentru cei 10 ani de participare consecutivă la Săptămâna Culturală a Câmpului Românesc dela Hamilton. S'au adus mulțumiri gazdelor: Domnul George Bălașu, directorul *"Taberei de vară"* și editorul ziarului *"Cuvântul Românesc*, Doamna Mihaela Moisin, președinta *"Asociației Culturale Române din Hamilton"* și amabilelor, neîntrecute gospodine: Doamnele Elisabeta Moisin, Lina Bălașu, Sunita Covaci, Emilia Răchitan, Aneta Tomescu, Constanța Dănilă, Emilia Aprihăneanu, Angela și Sandra Manolescu, Cornelia Șoneriu, Viorica Popa, cât și Domnilor: Florian Săndulescu, Dumitru Covaci, Dumitru Răchitan, Alexandru Tomescu, Dragoș Boț Popescu, Bogdan Dârlău, Tudorel Dănilă, care pe parcursul simpozionului au dăruit tot ce au avut mai bun din ființa lor pentru crearea unei ambianțe plăcute. Seara și apoi în următoarele zile, au urmat reîntoarcerile, cu ultime privi către priveliștea fără asemănare a Câmpului Românesc, vatră de legendă și baladă, leagăn al culturii strămoșești și cu speranța că în anul viitor vom fi din nou împreună.

Sandu BĂLȚESCU

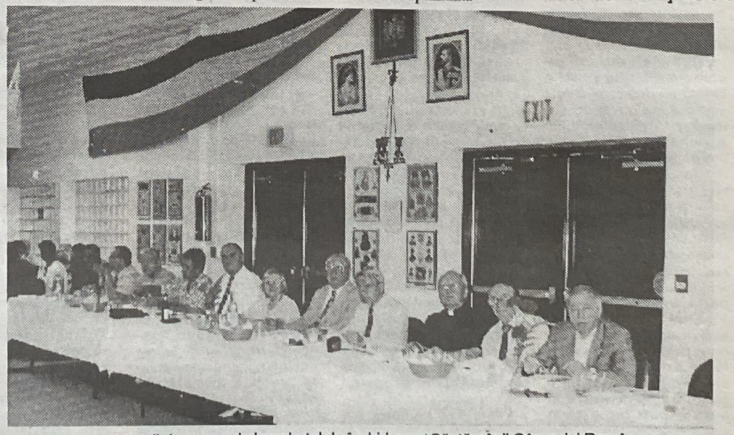

Masa cu oaspeții de onoare la banchetul de închidere a Săptămânii Câmpului Românesc

SĂPTĂMÂNA CÂMPULUI ROMÂNESC

Aron Cotruș, bronz, 2002

Urmare din pag.1

Prima zi a fost încheiată de expunerea Doamnei Mihaela Moisin, Canada, cu titlul *"Satira la George Donev"*. Autoarea a prezentat figura marcantă a unui ziarist prin profesiune și har, care a fost colaborator al ziarului *"Cuvântul Românesc"*, prieten al colegiului de redacție. Expunerea a fost mult apreciată, de cei care l-au cunoscut personal, dar și de cei care poate l-au remarcat numai din coloanele publicațiilor.

Dimineața zilei a doua, zi însorită, după o noapte în care natura s'a dezlănțuit sălbatic cu ploaie și vânt, a fost deschisă de *"Sfânta Liturghie"*, oficiată de Prea Cucernicul Părinte, Dumitru Ichim, la Capela *"Sfânta Maria"* din perimetrul Câmpului Românesc.

Scriitorul și criticul George Băjenaru, USA, a expus în deschiderea seriei de conferințe a după-amiezei, lucrarea *"Ființa românească în literatura exilului"*. Împărțită în mai multe capitole, tema a fost supusă unei analize multiunghiulare, profunde, cu competență, autorul manifestând pe parcursul prezentării o mare apropiere sufletească și respect față de *"ființa românească"*. Remarcat și din paginile ziarelor *"Cuvântul Românesc"* și *"Meridianul Românesc"*, scriitorul a fost îndelung aplaudat.

Tema mediană a ciclului de eseuri a zilei, *"Responsabilitatea scriitorului român în exil: Florica Bațu și Dumitru Ichim"* a prof. Tiberiu Rotaru, Canada, a adus în fața publicului, într'o originală viziune, pe cei doi poeți binecunoscuți aici, precum și în țară. El a evidențiat rolul pe care scriitorul îl are într'o comunitate, și a ilustrat cu o distincție înnăscută, câteva din însușirile care conturează personalitatea celor doi poeți soție și soț, Florica Bațu și Dumitru Ichim. Lucrarea, încheiată cu recitarea unor spicuiri din creația celor doi poeți, a primit o considerație deosebită.

Cea de a doua zi, din periplul literar al acestui simpozion, a fost încheiată cu eseul *"Mircea Eliade – Drumul sacru"* al studentei Alexandra Tomescu, Canada. Lucrarea bilingvă, având și versiunea engleză, a fost o surpriză plăcută prin ineditul stilului, prin modul de abordare a eruditului Mircea Eliade și mai ales prin puterea de selecție și condensare a temei alese. Referirile la această lucrare făcute de auditoriu dar și de conferențiari, au întrezărit o posibilă tânără speranță a publicisticii românești pe continentul Nord american.

Prima *"Masă rotundă"* cu tema *"Situația politică din România zilelor noastre"*, condusă de prof. dr. Nicolae Dima a deschis cea de a treia zi a săptămânii culturale. Desfășurată în timpul dimineții, seminarul a pus în discuție cele mai specifice aspecte ce caracterizează politica actuală românească, încercând să se definească unele posibile variante de construire a unei reale și viabile opoziții, luându-se în considerație, șansele integrării euro-atlantice precum și urmările ei.

Sesiunea de după-amiază a fost dsechisă de prof. Doru Muntean – România, cu expunerea *"Eugen Ionescu – între absurdul existenței și absurdul limbajului"*. Lucrarea, o sinteză a filosofiei *"teatrului absurd"* a configurat în același timp, uneori într'o manieră subtilă, personalitatea dramaturgului, poetului, criticului și publicistului Eugen Ionescu. Definirea *"absurdului"*, care s'a născut dintr'o confruntare a chemării omului cu *"tăcerea irațională a lumii"*, ca tot ce depășește sensul comun, într'o totală opoziție cu logicul, ca o existență fără sens a *"homo sapiens"* modern într'un univers condus de șansă, a dobândit în viziunea prof. Doru Muntean o originalitate estetică.

"Două cărți care au zguduit exilul: <Pitești>de Dumitru Bacu și <Poezii din închisori>, culegere de Zahu Pană", a fost prezentarea poetei Florica Bațu, Canada. Evocarea apocalipticelor timpuri ale detenției politice în închisorile comuniste, care nu vor putea niciodată să fie înțelese, nici măcar descrise, pentrucă depășesc imaginația umană, au găsit un mod particular, special de exprimare în cuvintele autoarei. Am trăit aici impactul violent între mântuire și satanism, între călău și victimă, între condamnare și iertare, între distrugere și creație. Alese cu mult discernământ din culegerea *"Poezii din închisori"*, cele trei poeme, citite de moderatorul simpozionului, au încheiat ultima conferință a serii, ce s'a bucurat de multe comentarii laudative.

Mihaela Moisin, președinta Asociației Culturale, vorbind la ceremonialul dezvelirii bustului Aron Cotruș

Mihai Eminescu, marmură, 1989

Nae Ionescu, marmură, 2000

Seara acestei zile a continuat cu o șezătoare, unde muzica, recitalurile, și dansul în decorul natural al careului din fața Centrului Cultural, au adus mărturia comorii tezaurului folcloric românesc. Duetul vocal instrumental Mihai și Mihaela Mincu, Toronto, Canada, a alternat cu inerpretarea artistică a Domnului George Bălașu a cântecului bănățean *"La uitați-vă feciori"*, cu recitalul talentatului George Saftencu din poeziile lui Vasile Posteucă și Vasile Militaru, urmate de câteva virtuoase interpretări la fluier ale Doamnei Natalia Babeti din Welmette, Illinois, USA. Un moment de o deosebită dăruire și finețe sufletească a fost creat de Domnul Florian Buchiu din Chicago, prin declamarea unei poezii de mare efuziune lirică, scrisă de profesorul său de liceu I.A. Basarabescu.

Partea a doua a săptămânii culturale a fost deschisă Joi dimineața, cu *"Masa rotundă"* inițiată de scriitorul și publicistul Aurel Sergiu Marinescu, USA, având ca temă *"România și exilul"*. În discuțiile purtate s'a evidențiat rolul pe care ar trebui să-l joace exilul în influențarea politicii externe dar și interne a României, acțiuni imediate și pe termen mai lung ce și-ar găsi rezultate pozitive în evoluția și imaginea țării.

Ciclul de conferințe al dupăamiezei a fost deschis de prelegerea prof. Dr. Nicolae Dima din Washington, intitulată *"Vasile Posteucă – poet, scriitor și om politic"*. Evocarea, cu o puternică trăire interioară, radiind o deosebită afectivitate, a definit personalitatea complexă, a politicianului înzestrat, a gazetarului fervent, a ideologului documentat, a tribunului credinței național creștine, a cântărețului dorului și durerii neamului românesc, a prietenului devotat, care a fost Vasile Posteucă.

În continuare, scriitorul și publicistul George Georgescu, Canada, a expus eseul *"Tristețile lui Cioran"*, un adevărat univers al lumii care ne înconjoară și al adâncurilor niciodată îndeajuns cercetate ale sufletului. Autorul prefigurează personalitatea lui Emil Cioran, cu cele două ipostaze care conjugă uneori divergent, trecutul și prezentul, în viziunea sa, despre țara și poporul român. El conchide cu observația că privind situația social politică din România ultimilor 13 ani, de așa-zisă democrație, se poate afirma că *"tristețile lui Cioran sunt și tristețile noastre, iar neliniștile lui în privința viitorului ne încearcă pe toți Românii de pretutindeni"*.

Vedere din parc

Ultima conferință a zilei cu titlul *"Legătura cu țara a poeților din exil - poetul Ion Ciurea"*, prezentată de prof. Mihai Trifoi, România, a ilustrat cu multă măestrie conexiunea permanentă și strânsă pe care poetul desțărat o manifesta, în opera sa. Ea imprima valoare și substanță, culoare și ecou, trăire cotidiană și perenitate. Parcurgându-i întreaga creație, autorul evidențiază tematica diversă, dela poezia existențială și cosmogonică la cea de *"act de conștiință"*, dela cea a rătăcitorului prin lume la cea care se cuibărește în leagănul copilăriei, construindu-i în final profilul statuar pe care poetul Ion Ciurea îl merită.

Ziua de Vineri a fost plină de emoții și așteptări, pentrucă în cursul după-amiezei, în prezența unui public entuziast, a avut loc dezvelirea bustului în bronz al lui Aron Cotruș, operă a artistului Nicăpetre, care împreună cu bustul lui George Donev constituie partea de început a unei galerii în aer liber a scriitorilor din exil. După cuvântul de introducere și mulțumire al Doamnei Mihaela Moisin, președinta *"Asociației Culturale Române"* din Hamilton, adresat celor care au contribuit la acest gest de cultură, profesorul Doru Muntean , invitat din România, a salutat marele eveniment, considerându-l o *"piatră pentru veșnicie"*, o *"bornă de graniță pentru nemurire"*, *"începutul resurecției unei mari personalități a Românilor"*.

În ciclul de conferințe al ultimei zile, drept o continuare a omagiului adus creației exilului, prof. Doru Muntean a expus eseul *"Poezia lui Aron Cotruș"*. Încă din introducere autorul a conturat imaginea de o semeție romană și o dârzenie dacică a poetului care sparge ziduri pietroase ca să aprindă flacăra dreptății pe altarul veșniciei. Poet al cuvintelor și al cumplitelor trăiri, Aron Cotruș ne apare cu dorul său hipnotic al depărtărilor fără orizont, cu chemările răscolitoare ale spațiului său teluric tridimensional în care verticala devenise obsesie creativă. Scurtă și la obiect, prezentarea a încântat auditoriul.

Scriitoul și publicistul Aurel Sergiu Marinescu, USA, prezintă în partea de mijloc a seriei de conferințe lucrarea *"Vintilă Horia, poet și scriitor"*. Studiu, ce a impus fervoare și riguroasă migală pentru documentare, aduce în fața publicului, pe autorul cărții *"Dumrezeu s'a născut în exil"*, subiectul decernării prestigiosului premiu al *"Academiei Goncourt"*. Folosind antiteza dintre datele biografice împletite cu activitatea de cărturar al marii tradiții, pe de o parte, și dosarul contrafăcut de propaganda comunistă având drept armă Securitatea, pe de altă parte, cu scopul de a împiedica acordarea premiului, autorul a evidențiat urmările nefaste, rușinea și dezonoarea care au planat asupra exilului, țării și poporului român.

În continuare, Preot Dr. Dumitru Ichim a expus eseul *"Conceptul de <Kairos> în poezia lui Horia Stamatu"*. Autorul s'a aplecat cu admirație asupra poezei lui Horia Stamatu și, prin minuțioasă analiză, a extras esența noțiunii și a redat-o într'o formă accesibilă, cu exemple semnificative, care au dezvăluit și explicat conceptul de *"Kairos"*. S'a putut defini ca un inedit studiu, care a suscitat atenția publicului, mai ales prin stilul atrăgător de prezentare.

Rezumând dezbaterile dela mesele rotunde, a urmat un dialog deschis cu *"Întrebări și răspunsuri cu Andrei Badin"* dela apreciatul ziar *"România Liberă"*, care a dovedit distinse calități de ziarist, răspunzând cu profesionalism la toate întrebările ridicate de participanți.

Ultima zi a Săptămânii Câmpului a a fost dedicată banchetului și protocolului de *"rămas bun"*.

Dintre oaspeți mai amintim, pe Doamna Marilena și Domnul Petre Albulescu, care deși în rândul auditorilor, a adus cele mai interesante completări la subiectele prezentate, Domnul George și Doamna Viorica Cucu din Washington, DC, Doamna Denisa Georgescu cu familia din Ottawa, Doamna Paula, Dl. Constantin Breaznea din New Jersey, Dl. Florian Bukiu din çhicago și familia sa din Germania, Dl. Pavel Babeti cu doamna din Welmette, Illinois, D-na Allison cu fiul Eugen din New Jersey, care au sosit primii, cu o zi mai devreme, familia George, Constanța și Veronica din Quebec, cât și grupul de tineri din Montreal.

Sâmbătă, ziua banchetului, a fost un bun prilej al schimbului de adrese, de amintiri, de priviri, dar și de instalarea neiertătoarei tristeți a despărțirii. Au luat cuvântul pe rând, fiecare conferențiar, împărtășind ceea ce li s'a părut mai deosebit, mai aproape de suflet, de neuitat. A fost o seară, tradițional românească, cu preparate alese, cu muzică și dans, cu un invitat surpriză, Domnul Gârleanu Gheorghe, vizitator din România, virtuos interpret al fluierului, de unde nu a lipsit nici tortul de onoare oferit familiei Albulescu, ca un simbol pentru cei 10 ani de participare consecutivă la Săptămâna Culturală a Câmpului Românesc dela Hamilton. S'au adus mulțumiri gazdelor: Domnul George Bălașu, directorul *"Taberei de vară"* și editorul ziarului *"Cuvântul Românesc*, Doamna Mihaela Moisin, președinta *"Asociației Culturale Române din Hamilton"* și amabilelor, neîntrecute gospodine: Doamnele Elisabeta Moisin, Lina Bălașu, Sunita Covaci, Emilia Răchitan, Aneta Tomescu, Constanța Dănilă, Emilia Aprihăneanu, Angela și Sandra Manolescu, Cornelia Șoneriu, Viorica Popa, cât și Domnilor: Florian Săndulescu, Dumitru Covaci, Dumitru Răchitan, Alexandru Tomescu, Dragoș Boț Popescu, Bogdan Dârlău, Tudorel Dănilă, care pe parcursul simpozionului au dăruit tot ce au avut mai bun din ființa lor pentru crearea unei ambianțe plăcute. Seara și apoi în următoarele zile, au urmat reîntoarcerile, cu ultime privi către priveliștea fără asemănare a Câmpului Românesc, vatră de legendă și baladă, leagăn al culturii strămoșești și cu speranța că în anul viitor vom fi din nou împreună.

Sandu BĂLȚESCU

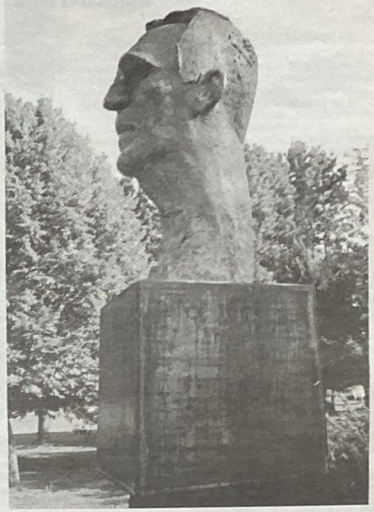
George Donev, bronz, 2001

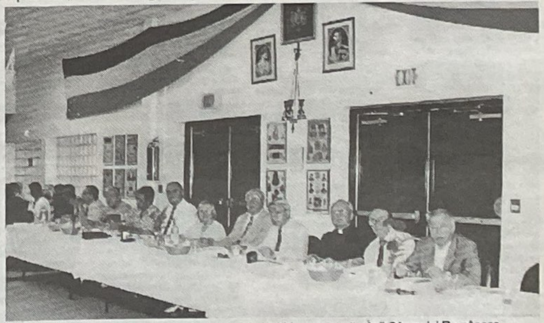
Masa cu oaspeții de onoare la banchetul de închidere a Săptămânii Câmpului Românesc

Simposionul dela Câmpul Românesc, 2002

Eugen Ionescu

-între absurdul existenţei şi absurdul limbajului-

Doru MUNTEAN

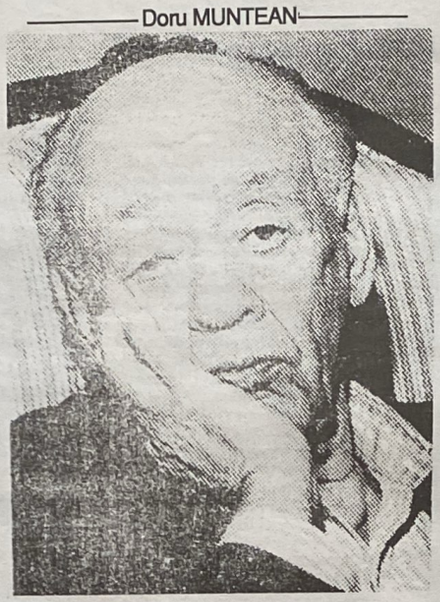

"N'am reuşit niciodată să mă obşnuiesc întru totul cu existenţa, nici cu cea a lumii, nici, mai ales, cu a mea. Mi se întâmplă să simt că formele se golesc, dintr'o dată, de conţinutul lor, realitatea e irealâ; cuvintele nu sunt decât nişte zgomote lipsite de sens; aceste case, cerul acesta - nu sunt decât faţadele nimicului; oamenii îmi par că se mişcă automat, fără motiv; totul se volatilizează, totul e ameninţat - inclusiv eu - cu o prăbuşire iminentă, tăcută, în nu ştiu ce abis, dincolo de zi şi de noapte. Prin ce vrăjitorie mai sunt în picioare toate acestea? (Note şi contranote, Ed. Humanitas, Buc. 2002).

Sunt cuvintele lui Eugen Ionescu care sintetizează în modul cel mai exact percepţia individului, a fiecăruia dintre noi, că lumea e o construcţie halucinantă, poate atât de adevărată, încât e irealâ, în faţa căreia nu poţi decât să te uimeşti ca în faţa unui miracol. Imposibilitatea de a cuprinde şi de a înţelege această uriaşă maşinărie genetică şi socială îţi creează în plan personal un soi de neputinţă de raportare, de inadecvare la real. Şi omul cu năucitoarea sa conştiinţă se uimeşte, se întreabă pe sine şi pe ceilalţi şi nu găseşte un răspuns acceptabil la dilema funciară: ce sunt eu în univers, de ce exist, cum, care este rolul meu în lume, există un destin tragic sau e numai o întâmplare? Viaţa este un şir de interogaţii retorice urmate de răspunsuri puţin mulţumitoare. *"Scriu ca să mă întreb"* avea să spună Ionescu, pentrucă *"în ceea ce mă priveşte, teologia sau filosofia nu m'au făcut să înţeleg pentru ce exist"*.

E modul cel mai sincer şi mai brutal al unui om care recunoaşte deschis, departe de minciunile convenţionale ale omenirii, că lumea nu e creată pentru sine, nici ca individ, nici ca entitate plurisocială şi asta pentrucă nu o înţelege pe deplin. Şi de aici până la alienare, până la înstrăinare de rosturile fundamentale nu e decât un pas. *"Nici o societate nu este bună. Toate societăţile revoluţionare sau nu - sunt ratate. S'ar zice că Istoria şi-a bătut joc de om... Îndărătul celor mai nobile idealuri şi al celor mai generoase intenţii, există o voinţă de putere, o voinţă malifică sau o sete de distrugere ("Antidoturi", Ed. Humanitas, Buc. 1993)*, spune Eugen Ionescu şi continuă în aceaşi idee în altă parte: *"...umanitatea vrea să se sinucidă, dar nu vrea cu adevărat acest lucru, îl vrea numai pe jumătate; este ceea ce explică războaiele, bombardamentele, faptul ca oamenii se persecută unii pe alţii. Vrea, nu vrea, dar ştim cu toţii că avem tot ce este necesar pentru a arunca totul în aer. Aceasta se va întâmpla, din greşeală, dintr'o greşeală plină de sens, dintr'un impuls inconştient sau într'un minut de disperare colectivă." ("Sub semnul întrebării", Ed. Humanitas, Buc. 1993).*

Trecând peste toate aceste întrebări în planul intim al existenţei, Eugen Ionescu, nu scepticul nemântuit, ci omul uimit în faţa marilor probleme ale umanităţii, ajunge la concluzia: *"tragedia e că moartea nu-i decât un accident din afară, ci că omul e făcut pentru moarte, că în celula lui originară se află această fatalitate - este aceea care transformă un miracol într'o catastrofă, bucuria de a fi în durerea de a pieri"*.

Este o adnotare la celebra lui piesă de teatru *"Regele moare"* (tradusă în ultimele clipe de viaţă de Ion Vinea). Eugen Ionescu, deşi aparent un cinic, care şi-a bătut joc de toate, a iubit omul, a văzut în fiecare individ, hărăzit să-şi ducă existenţa mediocră, un rege, pentrucă atunci când moare un om, pierde odată cu el o lume întreagă. Fiecare om care piere este un rege care scapă din mâini sceptrul unei puteri efemere.

O bună parte din viaţa noastră constă în cuvinte, în lucruri exprimate, botezate în cuvinte, în denumiri. Şi de foarte multe ori ne e mai teamă de cuvinte decât de fapte, pentrucă ele esenţializează în fapt, o experienţă umană. Eugen Ionescu a sesizat, mai bine decât oricine, drama omului între percepţia reală a lumii şi a celei înmagazinate în cuvinte. Un personaj, Maria, din aceeaşi piesă de teatru citată mai sus, spune:

"Nu te mai zbuciuma. A exista nu e decât o vorbă, a muri, altă vorbă, formule, gânduri pe care ţi le faci. Dacă înţelegi asta, nimic nu te poate atinge. Stăpâneşte-te bine, supraveghează-te, cufundu-te în neştiinţa tuturor celorlalte lucruri. Eşti acum aievea. Să nu mai fii decât o întrebare fără sfârşit: ce poate să fie, cum oare...? Neputinţa de a răspunde e răspunsul însuşi, e fiinţa ta care se destramă fără margini; astfel poţi fi fără margini, astfel poţi exista la infinit. Fii uimit, fii orbit, totul e straniu, nelămurit. Înlătură zăbrelele temniţei, surpă-i pereţii, dezbară-te de definiţii. Vei răsufla în voie".

Creaţia dramatică a lui Eugen Ionescu pendulează între uimire şi dezamăgire, între fascinaţia în faţa universului şi ridicolul cotidian, între grandoare şi decădere, între sublim şi banal. *"Nimic din ceea ce e omenesc nu îmi e străin"* - spunea cineva odată - şi, de fapt, existenţa unui individ e compusă din milioane de clipe bune şi reale, dătătoare de speranţă, dar şi de deziluzie, profitabile şi neprofitabile, durabile şi efemere, consistente şi deopotrivă fragile. Ionescu se opreşte în cotidian, la oamenii mărunţi, simpli, pentrucă Béranger asta este, unul dintre noi, anonimii, cu existenţă comună, care-l poate propulsa într'un anumit moment şi ca rege al propriului său univers, dar poate şi eşua lamentabil în propria-i inconsistenţă.

"Am scris un întreg teatru, o întreagă literatură ca să înfăţişez ceea ce nimeni nu ignoră şi ca să-mi confirm mie însumi ceea ce am ştiut dintotdeauna: ciudăţenia universului, banalitatea cotidiană, pe care numai atrocitatea o poate străpunge" - spunea dramaturgul în *"Jurnal în fărâme"*.

Nimic nu este de neluat în seamă pentru Ionescu, nu exisgtă tabu-uri în a alege sbiectele, pentrucă, scria el: *"Teatrul, chiar asta şi este: o lume. Plină de personaje. Dar nu numai de personaje; furtuna, vântul, forţele necunoscute, invizibile, obiectele, absenţa personajelor, nimicul, tăcerea, pe toate le conţine. În teatru însă totul devine prezenţă, totul devine personaj, absenţa devine personaj, tăcerea devine personaj, nimicul devine personaj. Şi toate - sentiment, idee, figură, culoare, persoană sunt materialele operei de artă, materialele unei lumi"*. *("Antidoturi" Ed. Humanitas, Buc. 1993).*

Sigur, literatura, arta în general şi teatrul în şine, sunt metafore, simbolizează, esenţializează şi transfigurează ceva din lume şi din viaţă, pentru ca în spectacolul despre sine omul să se recunoască.

"Rinocerul este omul ideilor proaste. În piesă am ţinut să înfăţişez, pur şi simplu, o contaminare ideologică... Aveam nevoie de un animal prost şi înspăimântător, care se repede la orice are în faţă".

Asemenea declaraţii ale lui Eugen Ionescu, ca cea mai de sus, vin să facă lumină în ideile care guvernează teatrul său, numit impropriu *"teatru absurd"*. Absurd e comportamentul uman în anumite situaţii, absurdă e viaţa şi lumea uneori, absurde şi ilogice sunt intenţiile distructive ale unora, absurdă este existenţa care are o singură finalitate precisă: moartea.

"Am impresia că lumea se poate deregla ca o maşină (spunea în convorbirile sale cu Claude Bonnefoy). *În <Mânia> lumea devine nebună, explodează, purtată de patimile noastre. Există un mecanism pasional care-şi depăşeşte ţelurile... În <Scaunele> este acceleraţia, acest balet de scaune... În <Amédée> este tot acceleraţia, un cadavru care creşte în progresie geometrică... În <Noul locatar>, lucrătorii dela mutări aduc din ce în ce mai repede mobilele, care sfârşesc prin a-l înnăbuşi pe personaj... Există proliferarea cuvintelor în <Lecţia>... În <Rinocerii> este proliferarea acestor pachiderme... În <Cântăreaţa chelă> - o tentativă de funcţionare în vid a mecanicii teatrale"*.

"Există un mecanism al comportamentului, o absenţă a vieţii, deci a gândirii, există un mecanism al limbajului".

"Nebunia înseamnă separarea de tine însuţi, este o lipsă de acord cu realitatea. Există personaje care visează, altele care nu pot visa. Cele care nu visează sunt nebune, căci visează totuşi în stare de trezire, când nu trebue".

"Personajele mele sunt oameni care pronunţă lozinci, ceea ce le scuteşte să gândească... Cred în posibilitatea comunicării, cu excepţia cazului când este refuzată din tot soiul de motive: rea-credinţă, lipsă de atenţie, patimă politică, incomprehensiune temporară".

"Există un grad de comunicare între oameni. Ei se înţeleg. Lucrul ăsta este stupefiant. Cum se face că ne înţelegem între noi? Faptul că nu înţelegem, asta nu mai înţeleg eu".

"În <Cântăreaţa chelă> personajele spun lucruri banale. Dar nu ca să stric banalitatea spuselor lor am scris această piesă... Atunci când Dl. şi D-na Smith spun, la începutul piesei: <Astă seară am mâncat pâine, cartofi şi supă cu slănină, ce bune au fost> - eu voiam să exprim uimirea pe care o resimţeam în faţa acestui fapt extraordinar: a mânca!"

Mi s'a părut că este mai profitabil şi mai explicit pentru toată lumea acest decupaj din Eugen Ionescu. Teatrul lui, pieselе sale nu se pot povesti. Ele trebue văzute şi imaginate totodată, pentrucă un text şi chiar o reprezentaţie nu sunt decât puncte de plecare. Libertatea interpretării în democraţia gândirii funcţionează, aşa că aserţiunea care concluzionează că: autorul scrie o piesă, actorii joacă alta şi spectatorii o văd pe a treia, trebue să o admitem ca adevărată.

Şi Eugen Ionescu ştia foarte bine asta: *"teatrul este o istorie care se trăieşte, reîncepând cu fiecare reprezentaţie şi este şi o istorie pe care o vedem trăind. Teatrul este deopotrică vizual şi auditiv. El nu e o suită de imagini, precum cinematograful, ci o construcţie, o arhitectură mişcătoare de imagini scenice"*.

"Teatru este, evident, o răsfrângere a neliniştii epocii noastre. Nimic nu-l poate împiedica să fie şi expresia neliniştilor dintotdeauna". *("Note şi contranote"* - Ed. Humanitas, Buc. 2002).

"...O piesă de teatru este o construcţie imaginară care trebue, de asemenea, să reziste dela un capăt la celălalt. Calitatea ei este de a fi astfel încât să nu poată fi confundată nici cu un roman dialogat, nici cu o predică, nici cu o lecţie, un discurs, o odă, căci atunci ea nu va mai fi o piesă de teatru... O piesă de teatru nu poate fi nici mai mult nici mai puţin, decât tocmai ceea ce nu sunt toate lucrurile care nu sunt piese de teatru".

Ionescu, prin teatrul său a intenţionat o destructurare a formelor osificate dramatice, o degajare de suprafeţele accidental-conjuncturale, apelând la limbaj, la punerea lui în valoare, chiar dacă el e la limita deriziunii. Omenirea s'a aflat întotdeauna într'o stare de conflict şi de câte ori i-a lipsit comunicarea a sfârşit prin războaie. Eugen Ionescu atenţionează că limbajul, ultima şansă a lumii de a-şi rezolva diferendele este în pericol şi tot teatrul său este o demonstraţie a perisabilităţii comunicării, apanajul esenţial care îl deosebeşte pe om de animal. A ne pierde şi această oportunitate înseamnă a ne anula cu bună ştiinţă ultima potenţială salvare de a fi noi înşine. Absurdul existenţei, în care fiecare ne grăbim înspre moarte este asociat absurdului limbajului, a imposibilităţii de a ne face înţeleşi.

"Se vorbeşte mult despre incomunicabilitate sau despre o criză de limbaj. Această criză de limbaj este cel mai adesea artificială, voluntară. Propaganda a zdruncinat în mod conştient semnificaţia cuvintelor pentru a tulbura spiritele. Este o metodă de război modernă".

"Constat uneori distrugerea sau deformarea voită a limbajului şi o denunţ; constat şi uzura lui firească; mai constat automatizarea lui, care face ca limbajul să se desprindă de viaţă; înţeleg deci, că el nu trebue atât să fie reinventat, cât restabilit".

Drama omenirii, din perspectiva asumării rezultatelor anterioare e legată de limbaj, de imposibilitatea comunicării experienţei şi din acest punct de vedere *"Scaunele"* lui Eugen Ionescu este o demonstraţie extraordinară. Doi bătrâni, doi administratori ai unui castel, matusalemici în vârstă, vor să-şi comunice experienţa de viaţă, dar constată că nu au instrumentarul necesar, nu au tehnica de a comunica şi atunci angajează un profesionit, un orator. Lumea care vine şi e sugerată prin mulţimea de scaune care aglomerează scena e în aşteptare. Aceşti bătrâni au ceva de comunicat, dar îi încearcă zădărnicia. Ea spune: *"...Nu e totul pierdut, zădărnicit, să spui totul, ai să-i lămureşti, ai un mesaj... totdeauna spui că ai să-l comunici... trebue să trăieşti, trebue să lupţi pentru mesajul tău... Vorbind, găsim idei, cuvinte, ne găsim pe noi în propriile noastre vorbe... poate aflăm totul şi nu mai suntem orfani..."* Bătrânul e mai sceptic, aproape disperat: *"am vrut să fac sport... alpinism... m'au tras de picioare ca s'alunec... am vrut să urc scări, mi-au pus trepte putrede... m'am prăbuşit... am vrut să călătoresc, nu mi-au dar paşaport. Am vrut să trec un râu, mi s'au tăiat punţile..."* De aceea, e aşteptat de toată lumea oratorul, dar, stupoare, profesionistul e surdo-mut. E ilogic şi hilar totodată, dar e dramatic: experienţa nu poate fi comunicată şi atunci totul este absurd.

Eugen Ionescu a fost unul dintre marile spirite ale secolului trecut, mai neliniştit decât mulţi, mai sceptic şi decât Cioran şi mai cinic decât toţi, pentrucă a avut curajul de a spune lucruri pe care alţii se temeau să le rostească şi în intimitatea toaletei.

Nu primim nici un răspuns la cea mai legitimă dintre întrebări: care este rostul şi finalitatea existenţei umane, cum se explică naşterea şi moartea, de ce trecerea prin univers e o aventură fără sens? Pentrucă: *"nici o societate n'a putut aboli tristeţea umană, nici o societate politică nu ne poate elibera de durerea de a trăi, de frica de a muri, de setea noastră de absolut"* şi, mai ales, pentrucă ne mişcăm în acelaşi paradoxal etern: ne naştem pentru a muri!

Teatrul lui Eugen Ionescu e un protest la adresa sclerozei societăţii şi implicit a teatrului, de fapt oglinda ei. Ce a reprezentat, de exemplu, premiera piesei *"Cântăreaţa chelă"* în 1950 la Théatre de Noctambules? *"Începutul insolit şi scandalos al unei opere şi cariere dramatice excepţionale"* (Gelu Ionescu). Reluată în 1957 la *"Théatre de Huchette"*, a ţinut până în zilele noastre, devenind una dintre piesele cele mai jucate al secolului.

Evaluată după 50 de ani de Gelu Ionescu, piesa este *"o expresie a unei negaţii rdicale a teatrului tradiţional, ca o acţiune explozivă în sfidare a habitudinilor înrădăcinate în scenă, prin care autorul făcea loc pentru o nouă convenţie, un alt mod de a concepe teatrul"*.

Reţeta lui Ionescu este de a compune un nou text dramatic distrugându-i regulile, clişeele, valorile, convenţiile, prelevându-le

Continuare în pag. 15

Insemnări dela marginea lumii

NICIODATĂ NU M'AM SIMŢIT MAI ROMÂN

George BĂJENARU

În ziua de 20 Iulie 2002, sub un cer fermecător de senin, călătoream dela Boston la Toronto, într'un avion al companiei *Air Canada*, cu nerăbdarea de a ajunge cât mai repede la Hamilton, unde eram aşteptat ca invitat la manifestările culturale din *"Săptămâna Câmpului Românesc"* (21-28 Iulie). După numai o oră şi jumătate de zbor, nava aeriană ateriza cu o punctualitate demnă de laudă şi cu o atingere fină a solului, pe pista aerogării *Pearson*. La ieşirea din vamă, am ridicat, după cum era consemnul, mâna dreaptă, în care ţineam ziarul *"Cuvântul Românesc"*, pentru a fi recunoscut de cel ce semnază în acest ziar coloana *"Cronica celui de pe urmă"*, profesorul Alexandru Tomescu.

La Hamilton am făcut un popas prelungit, acasă la soţii Lina şi George Bălaşu, cărora li se datorează existenţa de peste un sfert de veac a celui mai prestigios ziar al Românilor pribegi. Cu o discreţie de tip nordic şi o privire blândă, ne-a primit bună ca pâinea, harnica Doamnă Lina. Până la întoarcerea acasă a Domnului Bălaşu, ne-am întreţinut toţi trei, (profesorul Tomescu, gazda şi eu) în conversaţii despre noi înşine.

Punctul culminant al *acelei zile a fost, pentru mine*, momentul când am intrat în redacţia ziarului *"Cuvântul Românesc"*. Îmi împlineam astfel o dorinţă de demult, de a vedea unde se plămădeşte distinsa publicaţie, onorată cândva de semnăturile unor scriitori şi oameni de cultură de înalt prestigiu, ca Mircea Eliade, Vintilă Horia, Vasile Posteucă, Nicolae Novac, Miron Butariu, Horia Stamatu şi alţii. Sala redacţiei este astăzi dotată ultra-modern, cu un sistem de computerizare şi programare în conformitate cu ultimele descoperiri în materie.

Energic şi plin de dăruire faţă de cauza sfântă a Românilor pribegi, aceea de a vedea ţara de acasă liberă şi prosperă, primul editor şi fondator al ziarului *"Cuvântul Românesc"* îmi vorbeşte de greutăţile, mai ales de ordin financiar, prin care a trecut şi încă mai trece ziarul, despre împliniri şi proiecte. Printre cele mai preţioase documente aflate în arhiva acestui ziar, se află un cec de douăzeci de dolari, trimis în anul 1976 de Mircea Eliade. *"După cum vedeţi, noi nu am... folosit acest cec. L-am păstrat intact. E un document cu care ne mândrim"*, îmi spune directorul fondator, domnul George Bălaşu.

Pe pereţii camerei redacţionale se află diverse exponate, fotografii cu vizitatorii de onoare, printre care şi reporteri dela ziarul *"România Liberă"*. Directorul fondator îmi oferă ziarul numărul 1 din anul I, Mai 1976 şi eu accept gestul, cu sentimentul unui cititor privilegiat. Editorialul cu titlul *"Am tăcut destul"*, se încheie cu aceste cuvinte: *"CUVÂNTUL ROMÂNESC este clopotul care va bate neîncetat, pentru a reaminti tuturor Românilor de peste hotare, cu fiecare număr, că atât neamul, cât şi ţara noastră de baştină merită un alt destin şi că n'a existat şi nu va exista nici un fel de compromis între cei de peste hotare şi guvernul marionetă, care, sincer fiind, nu reprezintă nici ţara, nici neamul"*. De peste un sfert de veac ziarul respectă cu sfinţenie crezul din care s'a ivit. *Să sperăm* că bunul Dumnezeu nu va lăsa să înceteze apariţia acestui ziar şi va da belşug de bunăstare celor care îl susţin prin donaţiile lor.

La masa de seară am avut onoarea de a-i cunoaşte pe Doamna Mihaela Moisin, preşedinta *"Asociaţiei Culturale Române"* şi a centrului *"Nae Ionescu"*. editor voluntar şi colaborator permanent al ziarului *"Cuvântul Românesc"*, pe Domnul Florian Săndulescu, soţul Doameni Moisin, pe Domnul Nicolae Dima, fost deţinut politic şi profesor de Geopolitică, pe Domnul James Milleew, om de afaceri şi animator al societăţii *"Iuliu Maniu"* din New York.

A doua zi, Duminică, 21 Iulie, am urcat cu maşina spre Nord, pe High Way 6. După aproximativ 15 kilometri, în zona a oraşului Flamborough, am ieşit spre dreapta, pe Concession 10 Est. Ochii mi se aştern mai întâi peste verdele unor întinderi de pământ, cultivate cu cartofi. Fermierii acestor locuri sunt nişte harnici Olandezi. E vremea culesului şi câmpul e plin de grămezi şi lăzi, dispuse într'o ordine desăvârşită. Aflu că în acest an, doi tineri olandezi au făcut nunta la *"Câmpul Românesc"*. Doamne, cât de frumos! Mai departe, o tăbliţă cu numărul 395, o stâncă învăluită în tricolorul românesc şi inscripţia *"Romanian Park"*. Am ajuns la Câmpul Românesc. Drumul meu către căsuţa de vară, unde voi fi găzduit, trece prin *"Aleea scriitorilor din exil"*. Locul s'a îmbogăţit recent cu o nouă sculptură. Un bust din bronz, modelat de mâinile arististului Nicăpetre, îl reprezintă pe poetul Aron Cotruş. În ziua de 26 Iulie am asistat la ceremonia dezvelirii acestei sculpturi. Alături de frumoasa evocare a poetului, făcută de Domnul profesor Doru Muntean dela Braşov, cuvântul Domnului Nicăpetre a fost o confesiune plină de înţelesuri despre truda artistului şi tainele de nepătruns ale artei lui: *"Doamnelor şi Domnilor, nu aşteptaţi, <please>, declaraţii inedite şi răscolitoare din partea mea, Nicăpetre autorul sculpturilor din acest colţ de România, unde ne aflăm în astă seară şi un de <finely>, după 19 ani dela lansarea ideii de a construi pe acest loc <Aleea scriitorilor din exil>, putem să-l ridicăm pe soclu şi să-i aducem un omagiu poetului şi omului de cultură, Aron Cotruş. Nu am intenţia ca acum, aici, să vă destăinui cât de mult m'am documentat, cât de mult am studiat viaţa şi opera poetului, cât de impresionat am fost şi cât de mult am fost inspirat să poată apărea sculptura de bronz pe care o aveţi în faţa ochilor şi, vă jur, nu pot în nici un fel să-mi amintesc momentul inspiraţiei. Dacă aş face acest lucru, ar semăna cu propunerea cotidianului bucureştean de mare tiraj <Libertatea>, care, săptămâna trecută, prin E-mail, îmi propune un interviu, mare cât o întreagă pagină de ziar, pentrucă cititorii numitului ziar trebue să ştie, neapărat vor să ştie, unde şi când m'am născut, ce student strălucit am fost, cum am defectat regimul comunist, câte soacre am avut, unde sunt şi ce fac copiii mei, dacă-i am, dacă iubesc animalele, când am executat prima sculptură, primul tablou şi mai ales cu cât am vândut prima sculptură, primul tablou, în ce colecţii celebre se află sculpturile mele la ora actuală, ce ilustre personalităţi deţin opere semnate de mine şi, nu în ultimul rând, care este cota la care am ajuns în momentul de faţă pe piaţa mondială de artă. Lângă tabloul lui Rembrandt, "Garda de noapte", în muzeul din Amsterdam, stă scris: Nu întrebaţi, please, cât costă acest tablou, valoarea lui nu poate fi calculată. Astfel este şi ceea ce facem noi, aici, la Câmpul Românesc, din Canada şi despre asta musai că trebue să informeze cititorii, marele cotidian, "Libertatea"*.

Săptămâna culturală a început Duminică, 21 Iulie, cu un spectacol dat de formaţiile artistice de pe lângă biserica *"Sf. Gheorghe"* din Toronto şi s'a încheiat cu un frumos banchet, în seara zilei de Sâmbătă, 27 Iulie. Între aceste două evenimente, am trăit timp de şapte zile, printre teii amintind de poezia lui Mihai Eminescu şi arţarii amintind de poezia lui Nichita Stănescu, într'o atmosferă de dragoste creştină, istorie şi cultură de sorginte românească.

În clădirea centrului cultural se află o bibliotecă vastă, cu precădere cărţi scrise în exil, precum şi o frumoasă colecţie de obiecte de artă românească. Pe hol sunt expuse portretele unor mari făuritori de ţară, de cultură şi politică românească: ***Mihai Viteazu', Ştefan cel Mare, A.I. Cuza, Alecsandri, Eminescu, Celibidache, Brâncuşi, Grigorescu, Eliade, Pârvan, Nae Ionescu, Iorga, Codreanu, I.C. Brătianu, Maniu, Mihalache, Titulescu, mareşalul Antonescu***. Chipul gânditor al lui Eminescu, sculptat în marmoră de mâna artistului Nicăpetre, străjuieşte parcul ce înconjoară clădirea. La numai câţiva paşi se află bustul filosofului Nae Ionescu, realizat de acelaşi artist. Prezenţa celor două simboluri permanente de cultură românească, amplifică înfăţişarea umană a locului şi românizează în chip discret acest colţ de pământ canadian.

Viaţa spirituală din Săptămâna Câmpului a fost diversă şi încărcată de sens. În sala mare ne-am adunat pentru conferinţe şi mese rotunde. La Capela de lângă firul de apă, străjuit de sălcii plângătoare, am luat parte la o Sfântă Liturghie, oficiată de capelanul preot Dumitru Ichim. Credincioşii prezenţi au dat acatiste, iar Părintele a rostit rugăciuni pentru sănătatea şi bunăstarea a fiecăruia. Lângă capelă se află o poieniţă, renumită ca loc energetic, producător de mîracole. Am petrecut aici mai ales după amiaza. De fiecare dată m'am simţit mai reconfortat şi mai inspirat.

Sub verdele imaculat din parcul plin de arbori, mi-am lăsat inima şi gândul să se desfete în ambianţa sunetului originar melodios şi poetic din serbările câmpeneşti. Poemele *"Sub tricolor"* de Vasile Militaru şi *"Bucovina"* de Vasile Posteucă, au fost recitate de talentatul actor amator George Saftencu (62). Cuvintele se contopesc cu şoapta brizei de seară şi cu clocotul sevei din arbori. Simt că mi se umple sufletul de frumoasa vocabulă a limbii mamei mele. Ascult şi mă înfior: *"Azinoapte la Prut / războiu-a'nceput / Românii trec dincolo iară / să ia înapoi prin arme şi scut / Moşia pierdută-astă vară. // Mergem în Câmpia Basarabilor / Plină de grâne, plină de dor / Şi'n Bucovina cu mânăstiri şi brazi / mergem la luptă dragi camarazi"*. *"Azinoapte la Prut"* este imnul cu care ostaşii români au trecut Prutul în vara anului 1941. Acum este *"Imnul Câmpului Românesc"*. Un grup vocal îl intonează în fiecare an, dirijat de neobositul sptuagenar, George Bălaşu. Cred şi sper să nu greşesc spunând, că aici este unicul loc din lume, unde se mai poate auzi acest imn. O evocare demnă, înălţătoare.

Un sentiment de dragoste a omului faţă de om străbate privirile, cuvintele, faptele, aerul pe care îl respir. Amfitrionii noştri sunt extrem de amabili. Mesele sunt pregătite şi servite cu abundenţă de preparate delicioase şi cu o punctualitate ireproşabilă. Cu faţa luminată de zâmbet, doamna Mihaela Moisin şi inepuizabila sa mamă Elisabeta (octogenară), soţii Lina şi George Bălaşu, soţii Sunita şi Dumitru Covaci, soţii Aneta şi Alexandru Tomescu, îşi dăruie, ca în fiecare an, vara lor, Câmpului. Sunt răsplătiţi cu mulţumiri ori *"Sărut mână pentru masă"* şi nimic altceva. Nimeni nu este slugă, nimeni nu e stăpân, nimeni nu este trist. Mi se pare că aici Dumnezeu a pogorit ceva din armonia şi belşugul raiului, ca să ne vindece de dor. Iată de ce nu m'am mirat, când într'o dimineţă, cu mult înainte de răsăritul soarelui, l-am cunoscut pe Domnul George Mancaş din Montreal. Abia oprise motorul maşinii şi era fericit că a ajuns aici împreună cu familia. Şi nu mă mir de ce soţii Albulescu din Chester, New Jersey, vin aici de zece veri la rând. Precum ţăranii din cărţile lui Marin Preda, Românii pribegi se caută şi se găsesc unul pe altul, în limba de acasă. Şi Câmpul redevine *"un picior de plai"* românesc. Gândul românesc e în largul lui, liber şi simplu ca *"Bună ziua"*. Limba română e ascultată şi vorbită nu numai de Români. Simţeam că îmi creşte inima văzându-i pe străini cum ascultau când vorbeam între noi, sau când o ascultam pe Sunita din Fiji Island vorbind frumos româneşte. Oamenii se confesează, fac rugăciuni, se adună la picnic. Se înnoată, se cântă şi se dansează, se pescuiesc crapi uriaşi, se fac excursii la cascada Niagara, aflată la numai o oră şi jumătate distanţă.

Luni, 29 Iulie m'am întors la aeroportul Pearson, însoţit de acelaşi suflet nobil al *"celui de pe urmă"* cronicar al *"Cuvântului Românesc"*, profesorul Alexandru Tomescu. Zborul spre Boston a fost tot aşa de lin şi punctual ca şi cel spre Toronto. Când am plecat? Când am aterizat? Nu ştiu. Pe toată durata zborului m'am gândit la cele o mie şi una de întâmplări fericite din cele 7 zile ce le-am petrecut în Canada, printre Românii pribegi şi Românii din România. Încerc să evaluez timpul pierdut şi mă întreb în cele din urmă: Cu ce m'am ales din tot acest timp? Îmi vin în minte mai întâi acele modele ale exilului creator, care ne-au adunat aici: Eliade, Cioran, Ionescu, Vintilă Horia, Cotruş, Posteucă, Donev, Novac, Stamatu. Mai aud încă vocile acelora care au conferenţiat despre aceste modele: Alexandra Tomescu, George Georgescu, Doru Muntean, Aurel S. Marinescu, Nicăpetre, Nicolae

Continuare în pag. 19

Eugen Ionescu

Urmare din pag.14

şi folosindu-le împotriva tradiţiei întrebuinţării lor, parodiindu-le şi pastişându-le sau reducându-le la absurd.

S'a produs atunci un soi de dinamitare a scenei prin dezgolirea mecanismelor sale şi *"anti-piesa"*, cum şi-a autodefinit-o, a devenit un fel de maşinărie ce livra produse aberante, frânturi de replici sau cadavre de personaje tradiţionale.

Spiritul liber, nesupus la convenţie, având plăcerea de a demasca rigiditatea, susceptând adevărurile colective, crezând în faptul că *"literatura e o nevroză"* pe măsura societăţii pe care o ilustrează, a zgâlţâit din temelii nu numai teatrul, ci şi lumea în care a trăit.

Ionescu, alături de Genet, Adamov sau Beckett sunt promotorii avangardei teatrale a anilor '50, dar el se deosebeşte fundamental de ceilalţi prin modul de expresie, prin soluţiile scenice şi prin caustica verbului său.

Anecdotica naşterii acestei piese este simplă: cine vrea să înveţe engleza fără profesor, după manualul *"Assimil"*, va da peste o carte de clişee, de conversaţii sterile, pline de banalitate. Cum poţi să înveţi o limbă străină începând cu banalităţi şi inepţii, negândindu-te la ce spui, ci la cât de corect reproduci frazele? Şi Ionescu s'a răzbunat dramatizând parodic textul conversaţiilor manualului. Imposibil de construit o intrigă, replicile stereotipe dau impresia de delir verbal, obţinându-se un efect comic, developându-se în lecţia din manual lecţia de viaţă.

Cele peste 30 de piese ce i-au urmat au făcut demonstraţia unei personalităţi uriaşe pentru teatrul contemporan. Aparent nişte comedii, piesele lui Ionescu sunt drame serioase ale condiţiei umane. *"Râsul nu-i decât încheierea unei drame* (spune autorul)... *râsul vine ca o eliberare: râzi ca să nu plângi"*.

Eugen Ionescu aparţine în egală măsură literaturii franceze, române şi universale, pentrucă opera lui depăşeşte nişte graniţe naţionale, iar contribuţia lui la edificul unei literaturi e uriaşă. A renovat şi a înovat teatrul cu puterea unei revoluţii, iar publicul anilor '50, privind cu circumspecţie opera sa şi-a învins *"o secretă nemulţumire"*, sfârşind prin a-l adula. Poate, dacă nu ar fi existat înaintea lui un Jarry un Urmuz şi chair un Caragiale, pe care-l sărbătorim în acest an, Eugen Ionescu n'ar fi existat şi dacă s'ar fi întâmplat aşa, ar fi trebuit inventat. Lumea şi arta ar fi fost mult mai sărace fără el.

Citindu-l pe Shakespeare, pe care îl iubea şi care spunea că: *"lumea e o poveste cu nebuni povestită de un idiot"*, Eugen Ionescu accepta şi recunoştea implicit că *"teatrul este omul care se dă în spectacol faţă de el însuşi"*.

Literatura nu e numai instrument artistic, ci şi social şi acesta era crezul său: *"Dacă continuă să existe o literatură e poate din cauză că ea răspunde unei necesităţi. A face literatură înseamnă a îndeplini o funcţie"*.

D.MUNTEAN

CITIŢI ŞI RĂSPÂNDIŢI ACEST ZIAR

CENTENAR NICOLAE CRISTEA

Sau împlinit 100 de ani dela trecerea în eternitate a unui drept slujitor al Ortodoxiei române, publicist de prestigiu şi memorandist, pe cât de cutezător pe atât de înţelept, cum a fost aproape uitatul Nicolae Cristea. Cei ce se apropie de biografia lui Nicolae Cristea, unul dintre bărbaţii aleşi ai vieţii bisericeşti şi politice din Transilvania dela finele secolului al XIX-lea, ar putea să ajungă la concluzia, formulată prin parafrazarea unei cugetări celebre, că cetatea care nu are oameni înţelepţi ca acela *"să-şi cumpere"*.

Format în spiritul dragostei de neam într'o familie de plugari români din Ocna Sibiului, unde se născuse în 1834 şi unde căpătase prima învăţătură, Cristea a primit la Sibiu în anii studiilor urmate la liceul german, care va deveni Colegiul *"Gh. Lazăr"* al zilelor noastre, lecţia respectului faţă de valorile civilizaţiei culturii conaţionalilor şi convingerea că Românii au de săvârşit în Transilvania o lucrare patriotică, pentru care se cerea putere de jertfire. Cunoaşterea temeinică a limbilor germană, maghiară, franceză şi bineînţeles, latină, avea să-i deschidă în vremea studenţiei în Teologie, Drept şi apoi la Leipzig, cu ajutorul mitropolitului Şaguna, în Filosofie şi ştiinţe politice, calea spre o lectură bogată şi plină de învăţăminte. Prin ea îi va fi descoperit, desigur, şi vocaţia de publicist.

Preotul-profesor dela Facultatea de Teologie Ortodoxă din Sibiu va fi numit în 1865 în funcţia de redactor-şef al *"Telegrafului Român"*, publicaţie sibiană care avea să-şi dobândească în timp renumele de-a avea cea mai mare longevitate din întreaga presă naţională. Numirea aceasta era o dovadă de încredere arătată de mitropolitul Şaguna, încredere deplin onorată şi răsplătită de el. De-a lungul a 18 ani de vrednică şi devotată conducere, Cristea nu numai că rentabilizează economic ziarul, dar îi şi sporeşte prestigiul astfel încât Mihai Eminescu avea să-l considere drept cea mai frumoasă publicaţie românească de peste Carpaţi. În 1883, atunci când printr'o decizie samavolnică de natură politică era destituit, chiar şi contrar voinţei testamentare a mitropolitului Şaguna, Cristea nu se îndepărtează din viaţa publicistică, ci dimpotrivă pregăteşte drum de ctitorire a ziarului *"Tribuna"*, o altă armă de luptă pentru drepturile Românilor. Corespondenţa dintre Cristea şi mai tânărul transilvănean Ioan Slavici, atestă adevărul că mutarea autorului ***Morii cu noroc*** la Sibiu nu era de fel străină de iniţiativele ziaristului local, Nicolae Cristea. Pe Slavici îl conştientiza publicistul Cristea, bun cunoscător al atmosferei locale şi al imperativelor politice ale vremii, de responsabilitatea patriotică ce-i va reveni în Transilvania atunci când afirma: *"Omul cinstit, la noi în ţară, n'are mult să aleagă; trebue să se jertfească"*. ***Jurnalul*** ultimilor 7 ani de viaţă ai memorandistului, dovedeşte că, deşi nu i se poate stabili azi aportul lui concret la activitatea gazetei lui Slavici, Cristea a efectuat continuu un exerciţiu de veghere exigentă a tinerilor tribunişti. Relevantă devine ideea existenţei în Transilvania a unei şcoli ziaristice româneşti, perpetuată printr'o predare a ştafetei dela o generaţie la alta. Şi, Doamne Dumnezeule, ce aspre erau şi timpurile acelea şi cât de dramatică existenţa ziristului român în Transilvania, unde redactorii români nu ieşeau bine dintr'o închisoare ca să intre într'o alta, atunci când aveau cutezanţa de a-şi exprima liber ideile!

Un domeniu important sub raport social unde *"şcoala"* lui Cristea a rodit cu îmbelşugare a fost ***Reuniunea sodalilor români***, pe care el a întemeiat-o în 1867, spre a forma o clasă de mijloc, purtătoare de progres economic, cea a meşteşugarilor. El a condus reuniunea ucenicilor meseriaşi timp de 30 de ani ca preşedinte. Iniţiativa sa a fost o sămânţă care a prins viaţă într'un pământ fertil, căci în toată Transilvania, după modelul sibienilor se vor înfiinţa 19 reuniuni asemănătoare, începând cu cea dela Braşov, întemeiată de protopopul Bartolomeu Baiulescu şi răspunzând unui imperativ social de ardentă importanţă. Ocolirea copiilor români, selectaţi din sate şi pregătiţi ca ucenici, adică sodali, pentru profesiile meşteşugăreşti ale oraşului, conform chemării lansate de Andrei Şaguna, mitropolitul reformator, ***"la meserii, turmă iubită, la meserii"***, solicita o energie enormă şi un aport material personal pe măsură. În tinerii aduşi dela sate omul acesta cumpătat a investit nu numai ce avea el mai bun ca energie, ca pricepere pedagogică şi ca generozitate, mai ales că Eleftera era ea însăşi mama a 5 copii.

Ca unul dintre cei mai bătrâni experimentaţi combatanţi cu condeiul în mână dintre memorandişti, un *"Saint Just"* al societăţii transilvănene cu o recunoscută verticalitate etică, Nicolae Cristea avea să dea o lecţie de curaj în timpul procesului celebru al memorandiştilor dela Cluj din Mai 1894, când i-a remontat moral pe camarazii lui într'un moment de derută. La Vacz el concepe un studiu-sinteză al gândirii sale politice, intitulat atât de modern astăzi, ***La ţintă***, dovedind că preţul omemesc al tăriei arătate celorlalţi era mare. Uneori copleşitor.

Asesorul consistorial, care slujise Ortodoxia română sub pavăza mitropolitului Andrei Şaguna, a lui Miron Romanul, a lui Ioan Meţianu, s'a implicat cu trup şi suflet în viaţa bisericească transilvăneană, păstrându-i prestigiul moral dobândit cu multă osteneală şi neîntinat până la sfârşitul existenţei. Vestea că la 7 Februarie (stil nou) 1902 Nicolae Cristea murea la Sibiu, adică în acelaşi oraş, unde se formase ca intelectual şi activase viaţa lui întreagă ca preot şi profesor, ca unul dintre primii bibliotecari ai *"Astrei"*, ca publicist destoinic şi nu mai puţin ca neobosit om de acţiune socială şi politică, a fost comentată în paginile *"Telegrafului Român"* din 11 Februarie 1902. Evenimentul funerar desfăşurat atunci în prezenţa a însuşi mitropolitului Ioan Meţianu a adunat un *"imens număr de public de toate clasele şi naţionalităţile, de aici, din loc şi din provincie"*. Erau prezenţi la ceremonia funerară profesorii şi studenţii teologi, dar mai ales mulţi dintre meseriaşii de diferite naţionalităţi ai urbei. Cu toţii aduceau bătrânului memorandist un *"semn de recunoştinţă"*. L-am mai înţelege noi astăzi pe *"omul cu mâinile curate"*, cum era el renumit în vremea aceea, când slujind Biserica Ordodoxă Română în preajma a trei mitropoliţi, în mod cert Cristea nu mai văzuse pe nici un altul ridicându-se la înălţimea lui Andrei Şaguna, marele său călăuzitor spiritual.

Dacă un centenar înseamnă pentru urmaşi mai mult decât o privire întoarsă spre filele calendarului, unde din când în când cifrele se rotunjesc, prilejul poate deveni util ca popas de meditaţie, de punere în cumpănă a trecutului cu prezentul. Un exemplu luminos, un far călăuzitor, preotul Nicolae Cristea. Un pios omagiu.

Conf. univ. dr.
Anca SARGHIE

ANDREI ŞAGUNA ŞI BANATUL
-în lumina unei scrisori inedite-
(1873)

Puternica personalitate a mitropolitului Andrei Şaguna în mişcarea naţional-bisericească din Transilvania secolului XIX a atras nenumăraţi cercetători care i-au descifrat în amănunte viaţa şi prodigioasa sa activitate în slujba neamului. Au scris despre el istorici, literaţi, savanţi, politicieni, clerici de ieri şi de azi, toţi aplecându-se cu migală, smerenie şi omagiu în faţa acestui titan al Bisericii Ortodoxe Române.

Mai puţini istorici s'au ocupat însă, de relaţiile lui Andrei Şaguna cu Banatul. Alături de creionarea apropierii acestuia faţă de aspiraţiile de libertate naţională şi dreptate socială ale bănăţenilor, adăugăm o scrisoare inedită semnată de Elie Măcelariu din anul 1873, adresată episcopului Ioan Popasu al Caransebeşului.

Andrei Şaguna *"bărbatul cel mai mare al veacului său"*, cum îl denumeşte Alexandru Mocioni, a fost legat de Banat în decursul întregii sale vieţi, fiind, în acelaşi timp, spune Nicolae Iorga, *"unul din marii binefăcători ai naţiunii sale"*. Prin intermediul unchilor săi, Atanasie şi Constantin Grabovschi care cumpără în 1823 jumătate din domeniul Apadia, Andrei Şaguna are legături indirecte cu Banatul. Ulterior, o bună parte a activităţii sale până la plecarea în Ardeal, o desfăşoară în Banatul de Sud, unde, din 1829, îl găsim studiind teologia. După absolvirea ei este chemat profesor la Carloviţ de mitropolitul Ştefan Stratimirovici, revenind după câţiva ani profesor la Vârşeţ, unde se împrieteneşte cu Ignaţie Vuia, Nicolae T. Velia, Ioan Marcu.

Din Banat arhimandritul Andrei Şaguna pleacă în 27 Iunie 1846 ca vicar general al Bisericii ardelene, fără însă a rupe relaţiile sale cu prietenii lăsaţi aici. Aşa spre pildă întreţine corespondenţă cu Ioan Marcu devenit protopop al Lugojului (scrisori păstrate din anii 1846-1849) iar Ignaţie Vuia îl vizita la Sibiu. În evenimentele revoluţiei dela 1848-1849 este alături de asiraţiile bănăţenilor concretizate în petiţia generală din 25 Februarie 1849 pentru unirea tuturor Românilor din împrejurimi şi petiţia din 20 Iulie 1849 când, alături de Comitetul român din Timişoara, cere numirea lui Patriciu Popescu ca administrator al eparhiei Vârşeţului. După înfiinţarea tipografiei şi apariţia *"Telegrafului Român"* printre primii colaboratori îl găsim şi pe Nicolae T. Velia, Românii din Banat fiind chemaţi

să susţină această foaie prin abonamente (circularele din 1853 şi 1857). La ei mai găseşte sprijin prin colecte pentru construirea catedralei din Sibiu (1858) când episcopul Samuil Maşirevici al Timişoarei dă o circulară în acest sens.

O lungă şi intensă legătură întreţine Şaguna cu protopopul Meletie Drăghici al Timişoarei (scrisori păstrate din anii 1854-1866) prin intermediul căruia pătrund în Banat toate tipăriturile şaguniene. Printre alţi colaboratori bănăţeni ai lui Şaguna se mai numără Gheorghe Ioanovici de Dulău şi Valea Mare, dr. Pavel Vasici, Vincenţiu Babeş, Emanuil Gojdu. În luptele intense pentru reînfiinţarea mitropoliei ortodoxe ardelene întâlnim alături de Şaguna şi pe bănăţeanul Andrei Mocioni, ambii membri în senatul imperial lărgit din Viena (1861). Ei vor înainta împreună (cu Petrino) o petiţie împăratului (1860) prin care cer *"restaurarea mitropoliei pentru Românii bisericii orientale ai diecezelor Aradului, Timişoarei, Vârşeţului şi Ardealului"*. În urma morţii patriarhului Rajacic (13 Decembrie 1861) Românii sunt sfătuiţi de Andrei Mocioni să nu participe la alegerea noului patriarh care urma să meargă la împărat pentru a reînnoi cererea privitoare la înfiinţarea mitropoliei să fie condusă de Şaguna. Într'adevăr, Şaguna conduce în 1862 delegaţia română la Viena având în componenţa ei şi şase bănăţeni.

Reînfiinţarea mitropoliei şi denumirea lui Andrei Şaguna de mitropolit a produs entuziasm în Banat. O atare manifestare găsim la Lugoj odată cu aducerea la cunoştinţă credincioşilor a evenimentului de vechiul prieten, protopopul Ioan Marcu. Cu toate acestea Andrei Mocioni nu a fost întocmai mulţumit pentrucă Timişoara nu a primit episcopie. Se cunoaşte însă faptul că Şaguna, în urma consultării cu Andrei Mocioni, propune în 26 Iulie 1863 înfiinţarea a trei episcopii noi: Timişoara, Caransebeş şi Cluj. Fără rezultat însă. Din acest motiv testamentul lui Şaguna va cuprinde o mare sumă de bani destinată organizării unei episcopii la Timişoara. După reînfiinţarea mitropoliei, tot Şaguna este acela care îl alege şi hirotoneşte pe Ioan Popasu episcop al Caransebeşului. În acelaşi an, în drumul său spre Carlovit, Andrei Şaguna trece prin Timişoara - 8 Februarie 1865 - şi Foeni de unde îl ia şi pe Andrei Mocioni. Peste exact un an şi o lună va poposi în Timişoara Alexandru Ioan Cuza. Dar nu numai că Şaguna trecea prin Timişoara, dar şi citea presa de aici, aşa cum el însuşi mărturiseşte: era ziarul *"Temesvarer Zeitung"*.

Iată acum şi scrisoarea, nu înainte de a remarca căldura cu care scrie E. Măcelariu despre Şaguna, ştiut fiind că relaţiile dintre ei nu erau cele mai bune, aşa cum se plânge mitropolitul lui Ioan Puşcariu în 21 Noembrie 1870. Scrisoarea semnată de Elie Măcelariu poartă data de 8 Iunie 1873, puţin înainte de trecerea în nemurire a marelui mitropolit, expediată cu scopul de a-i ţine la curent pe Românii din Banat, prin episcopul Ioan Popasu al Caransebeşului, asupra clipelor grele prin care trece Andrei Şaguna şi întreaga mitropolie. De aceea, *"sub presiunea de cea profundă durere"* îi comunică Elie Măcelariu lui Ioan Popasu, *"morbul Excelenţei Sale... în zilele din urmă a luat iarăşi o direcţiune, care e capace a ne insufla cele mai dureroase şi profunde îngrijiri pentru viaţa cea scumpă a marelui Patiente"*.

Din alte surse documentare se cunoaşte starea de boală a mitropolitului Şaguna agravată după Crăciunul anului 1872, când doi colaboratori apropiaţi stăteau ziua şi noaptea în preajma lui, mai ales că avea lungi stări de insomnie. Pe patul de suferinţă, când sentimentele de învârtoşare scad vertiginos şi neînţelegerile din viaţă sunt absorbite de mormântul ce se întrezăreşte, apare în faţa lui, golit de tot ceea ce este trecător, grav, bănăţeanul dr. Pavel Vasici. Toate sunt uitate iar cei doi foşti prieteni, cu capetele plecate în faţa bunătăţii divine care le inundă sufletele, devin iar aceiaşi prieteni care au fost.

Elie Măcelariu mai comunică episcopului Ioan Popasu părerea medicilor curanţi: *"După opiniunea tuturor medicilor de casă - (4 la număr) speranţa de însănătoşire nu mai este, catastrofa e inevitabilă"*. Tot din alte surse documentare se cunosc ei patru medici: V. Szabo, Werner, Stockinger şi C. Pomuţ. Verdictul acestora s'a împlinit şi *"catastrofa"* a fost într'adevăr inevitabilă, într'o Sâmbătă, puţin după ora 17, în ziua de 16/25 Iunie 1873.

Înştiinţarea lui Elie Măcelariu şi-a găsit ecoul dorit pentrucă reprezentantul Banatului, episcopul Ioan Popasu pleacă în grabă la Sibiu fiind de faţă împreună cu vicarul Nicolae Popea şi alţii (în total 8-10 persoane) la moartea marelui mitropolit Andrei Şaguna. Prin circulara din 27 Iunie 1873 se aduce trista veste Românilor bănăţeni, rânduind tragerea clopotelor trei zile şi parastase periodice.

Prin cei prezenţi şi Banatul şi-a adus omagiul, şi-l va aduce mereu, faţă de cel ce a fost suflul mişcării naţionale româneşti şi ctitorul Bisericii strămoşeşti.

Pr. Gh. NAGHI

V'AŢI PLĂTIT ABONAMENTUL LA CUVÂNTUL ROMÂNESC ?

În duh şi adevăr

TREPTELE SPIRITUALITĂŢII CREŞTINE

Sergiu GROSSU

Colaborez la revista *"Cuvântul Românesc"* de aproape douăzeci de ani, dându-mi silinţa să aduc la picioarele Mântuitorului - în urma experienţei mele spirituale trăită, ca membru şi luptător al credinţei în organizaţia ortodoxă *"Oastea Domnului"*, în perioada dificilă a prigoanei comuniste - pe toţi cei ce-mi vor citi articolele, bazate pe preceptele sfintei Evanghelii, pe învăţătura Bisericii şi, mai cu seamă, pe viziunea cristocentrică a Apostolului Pavel. Doream, din tot sufletul, ca rubrica mea lunară ***"Evanghelia Exilului"*** să devină un fel de şcoală biblică, un prilej binecuvântat de adâncire a Cuvântului lui Dumnezeu şi totodată, de implinire luminoasă a perceptelor divine, în conformitate cu îndemnul acesta: *"Fiţi împlinitori ai Cuvântului, nu numai ascultători, înşelându-vă singuri. Căci dacă ascultă cineva Cuvântul şi nu-l împlineşte cu fapta, seamănă cu un om, care îşi priveşte faţa firească într'o oglindă: şi, după ce s'a privit pleacă şi uită îndată cum era. Dar cine îşi va adânci privirile în legea desăvârşită, care este legea slobozeniei, şi va stărui în ea, nu ca un ascultător, ci ca un împlinitor cu fapta, va fi fericit în lucrarea lui"* **(Iacov, 1.22-23).**

Am încercat, deci, prin tot ce-am scris, sa conturez o metodă de tehnică spirituală care să fie însuşită de cititorii revistei, pentru ca acelaşi duh să străbată minţile tuturor; aceleaşi simţăminte să vibreze în toţi şi aceeaşi voinţă, arcuită spre acelaşi scop înalt, să pună în practică Legea Domnului, întru innoirea fiinţei şi înfrumuseţarea vieţii, devenind noi înşine ***epistole vii***, *"ambasadori"* ai lui Iisus şi *"pescari de oameni"*, în mijlocul unei lumi care Îl refuză şi nu pregetă nici o clipă să-L batjocorească şi să-L răstignească. *"Evangheliile"*, asupra cărora ne-am oprit şi am încercat să le tâlmăcim, nu trebuiau să stârnească doar un interes prin excelenţă informativ, documentar. Rostul aprofundării Scripturilor, scriam în prefaţa la ***"Evanghelia Exilului"*** (carte recent editată la Bucureşti) este strict pedagogic. *"Căci Cuvântul lui Dumnezeu* - ne învaţă Apostolul Pavel - *este viu şi lucrător, mai tăietor decât orice sabie cu două tăişuri: pătrunde până acolo că desparte sufletul şi duhul, încheieturile şi măduva, judecă simţurile şi gândurile inimii"* **(Evrei, 4.12).**

Să nu uităm că încă dela obârşii Dumnezeu a stabilit ***"principiul Luminii"***, atunci când a zis: *"Să fie lumină!"* **(Geneza, 1.3).** De aceea strigă psalmistul: *"Fă să răsară peste noi lumina feţei tale, Doamne! (...) Trimite lumina şi credincioşia Ta, ca să mă călăuzească!"* **(Psalmii 4.6 şi 43.3).** În funcţie de calitatea luminii noastre lăuntrice depinde evoluţia sau involuţia înduhovnicirii, creşterea sau descreşterea în credinţă, apropierea sau îndepărtarea noastră de Iisus Domnul, *"Lumina lumii"*. Dacă lumina care o pretindem prezentă în noi, este o falsă lumină, atunci sufletul ne va fi cotropit de întunericul vieţii; căutarea Împărăţiei lui Dumnezeu şi-a neprihănirii Lui va fi înlocuită cu râvnirea îmbunătăţirii traiului nostru zilnic şi-a asigurării unei vieţi de comoditate; iar slujirea noastră aşa-zis *"creştină"* va purta amprenta întunericului din noi (ca unii care slujim, din păcate, la *"doi stăpâni"*, - şi lui Dumnezeu şi lui Mamona), un întuneric spiritual, dominant şi înrobitor, care ne împiedică, şi ne va împiedica mereu, să dăm ascultare chemării lui Iisus: ***"Veniţi la Mine!"***

•
• •

Scara care leagă pământul cu Cerul, care ne urcă la Dumnezeu are mai multe ***trepte*** şi fiecare treaptă îşi are importanţa ei deosebită. Scara nu ne aparţine nouă, celor păcătoşi şi răi, ci este proprietatea lui Dumnezeu. Noi trebue, numai, să urcăm treaptă cu treaptă, luptând cu ispitele şi cu îndoielele, cu melodia chemătoare a lumii şi cu strigoii propriului nostru dor, spre a ajunge sus, pe piscuri, făcându-ne, prin biruinţa Domnului Iisus, cetăţeni ai Împărăţiei celei veşnice. Dacă diavolulu ne invită, ca altădată pe Mântuitorul în pustie: ***"Aruncă-te jos..."*** adică prăbuşeşte, coboară-te, rămâi pironit de pământ, căci viaţa de pe pământ e totul, Evanghelia Domnului nostru Iisus Hristos ne porunceşte ***să suim***, să ne smulgem din rădăcinile firii pământeşti şi să ne logodim cu Cerul.

Treapta-cheie a scării care ne apropie de Dumnezeu, o ştim cu toţii, este ***treapta euharistică***, treapta împărtăşirii noastre cu Domnul, cu trupul şi cu sângele Lui; treapta identificării noastre cu jertfa de pe Golgota. Însă, pentru a ajunge la această sublimă şi copleşitoare, în taina ei, treaptă, nu putem face abstracţie de treapta cea dintâi, absolut indispensabilă urcuşului nostru duhovnicesc: treapta întâlnirii cu Iisus, a venirii la El, a cunoaşterii Lui, în urma chemării: *"Veniţi la Mine toţi cei trudiţi şi împovăraţi, şi Eu vă voi da odihnă..."* **(Matei,11,28).**

"Noi am găsit pe Mesia", îi spune, entuziasmat, Andrei, fratelui său Simon-Petru. *"Noi am găsit pe Acela, despre care a scris Moise în Lege, şi despre care au scris proorocii: pe Iisus din Nazaret, fiul lui Iosif"*, îi strigă Filip lui Natanael. Trebue, prin urmare, să mă fi întâlnit cu Domnul Iisus în creierul meu şi în inima mea, să fi ajuns la convingerea că El este Mântuitorul sufletului meu măcinat de păcate; că şi păcatul meu a determinat drama Golgotei; că şi pentru mine, nevrednicul, a venit Iisus în lunme, ca să ne cheme ***la El;*** că trupul şi sângele Lui s'a frânt şi-a curs pe lemnul Crucii spre mântuirea tuturor oamenilor *"din orice seminţie, de orice limbă, din orice norod şi de orice neam"*. **(Apocalipsa, 5.9.)**

•
• •

Mulţi stau nedumeriţi şi se întreabă: ***"Ce înseamnă a-l găsi pe Iisus?*** Un prieten necredincios, de pildă, unul dintre aceia care nu vor să creadă decât în ceea ce cade sub controlul simţurilor, îmi spunea odată, într'o discuţie încinsă pe tema mântuirii: *"Poftim, ca să nu ţi se pară că sunt un individ încăpăţânat... Vreau să-L găsesc pe Iisus al tău, ca să pot crede în El... Dar cum? E posibil* ***astăzi*** *să-L găsesc, să mă întâlnesc cu EL? L-au găsit Andrei şi Ioan, Petru, Filip şi Natanael, fiindcă* ***atunci*** *Iisus Hristos trăia pe pământ, în carne şi oase. Ori astăzi, cum să-L găsesc pe Iisus, şi cum poate să mă cheme la El, oricât de trudit şi de împovărat aşi fi?"*

Explicaţia este simplă şi concludentă: *"A-L găsi pe Domnul Iisus înseamnă a-L cunoaşte, i-am răspuns agnosticului meu amic. El ne cheamă şi bate la uşa noastră, ca să-L primim şi să trăim o viaţă binecuvântată în lumina dumnezeirii Sale..."*

Cunoaşterea, starea de ştiinţă, de pricepere, de lumină interioară reprezintă punctul de plecare al trăirii creştine, condiţia împăcării cu Dumnezeu prin iertarea acordată de Mântuitorul ca răsplată a pocăinţei noastre, scăldată în lacrimile recunoaşterii abaterilor care ne-au ţinut străini de slava Împărăţiei, şi robi ai *"Babilonului cel mare"*, de care vorbeşte Apocalipsa. Este întâia treaptă a existenţei noastre cu adevărat creştine, când ne-am hotărît să ascultăm de chemarea izbăvitoare: *"Veniţi la Mine!"* Dar numai treapta aceasta nu ajunge ca să trecem dela mântuire la desăvârşire, ca să facem saltul din moarte la viaţă. Iisus ne propune a doua dreaptă a credinţei: ***după El,*** ca să-l devenim ucenici, deoarece *"oricine nu-şi poartă crucea şi nu vine* ***după Mine,*** *nu poate fi ucenicul Meu"* **(Luca, 14.27).** Mai mult: *"Cine nu-şi ia crucea şi nu vine după Mine, nu este vrednic de Mine"* **(Matei, 10.38).** Vrednicia dobândită ne ajută să mai urcăm o treaptă pe scara trăirii duhovniceşti ***cu Iisus,*** precum ni se cere: *"Fie că veghem, fie că dormim, să trăim împreună cu El"* **(1 Tesaloniceni 5.10).** Întocmai apostolilor pe care îi laudă Domnul: *"Voi sunteţi aceia care aţi rămas necontenit* ***cu Mine*** *în încercările Mele"* **(Luca, 22.28).**

Treapta superioară, recomandată de Evanghelie, este în Iisus: *"Rămâneţi în Mine, şi Eu voi rămânea în voi... Rămâneţi în dragostea Mea"* **(Ioan, 15.4.9).** Efectele acestei stări spirituale sunt multiple şi ne copleşesc prin varietatea lor pentrucă: a) ***devenim o făptură nouă*** (*"Dacă este cineva în Hristos, este o făptură nouă"*- **(2 Corinteni 5.17);** b) ***aducem multă roadă*** (*"Cine rămâne* ***în*** *Mine şi în cine rămân Eu, aduce multă roadă"*) **(Ioan, 15.5);** c) ***suntem lumină*** (*"Odinioară eraţi întuneric, dar acum sunteţi lumină* ***în*** *Domnul"* **(Efeseni, 5.8);** d) ***nu mai păcătuim*** (*"Oricine rămâne* ***în*** *El, nu păcătuieşte"* - **(1 Ioan, 3.6);** e) ***devenim puternici*** (*"Pot totul* ***în*** *Hristos, care mă întăreşte"* - **(Filipeni, 4.13).**

Adevărata credinţă începe cu căutarea lui Iisus Hristos, cu mântuirea, şi are ca sfârşit desăvârşirea, când ***în Hristos*** fiind, putem repeta cuvintele sfântului Pavel: *"Am fost răstignit împreună cu Hristos, şi trăiesc, dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine..."* **(Galateni, 2.20).**

APARIŢIE EDITORIALĂ

ILIE MIHALCEA

NEVOIA DE NEUITARE

Nevoia de neuitare este mai mult decât o carte, reprezintă - pentru mine cel puţin - *o probă de conştiinţă*.

Ar trebui, desigur, să ne confruntăm cotidian cu asemenea *"documente"* ale înstăpânirii noastre în istorie, dar, din păcate, întrebările esenţiale continuă să rămână adesea nerostite în starea larvară care ne bântuie de mai mult de o jumătate de veac, sau să treacă pe lângă noi nepercepute şi refuzate cu încăpăţânare de o aspiraţie a *"adaptabilităţii"*, ce dispreţuieşte până la negare orice definire specifică într'o lume a *"mondializării"*, dominată de o tragică inconştienţă a *fiinţei* în alunecarea ei spre cioraniana *"descompunere"*.

Ilie Mihalcea nu este un *"profesionist"* al scrisului, nu-l determină nimic să întreprindă dezvăluiri de imagini şocante dintr'o lume a banalităţii zilnice, nici nu are aici, deşi a încercat o vreme (a debutat cu poezii în anii '80 în paginile revistei *Transilvania*) şi, probabil, continuă încă să exerseze lucid *candoarea lirică* a receptării timpului, cea care transformă adesea mizeria trăirii de fiecare clipă într'un miracol al intrării în rezonanţă cu spaţiul. Autorul volumului de faţă are însă trează o curiozitate a autodefinirii, a înţelegerii raporturilor sale cu timpul, cu ceea ce a trăit şi cu ceea ce va mai avea să trăiască în perspectiva celor consumate în lumina unei istorii mici care apasă, până la demenţă uneori, pedala tragică. Întrebările sale simple, directe, nestânjenite de nici un complex şi de nici o jenă a încadrărilor sau a supralicitărilor subiective, sunt de fapt interogaţiile noastre, semnele de mirare pe care mai devreme sau mai târziu fiecare suntem datori să le proiectăm asupra discursului pe care ni-l îngăduim, sau ne este îngăduit de ravagiile şi tulburările contemporaneităţii. Comentariile succinte ce-i întretaie interogaţiile, devin astfel nu numai o necesară *pauză* în recuperarea respiraţiei intelectuale, ci sunt, în cele mai numeroase cazuri, constatări parţiale asupra unui deceniu confuz, încărcat de suspiciune şi de profunde negaţii ale ideilor şi aspiraţiilor fundamentale, ce ne definesc astăzi atât cadrul intim cât şi dimensiunea europeană a prezenţei noastre în *istorie*.

Poate tocmai de aceea îndemnul din titlu ascunde, în fond, o neaşteptată constatare şi, nu mai puţin, dramatică dezamăgire: expozeul volumului vine adesea în contradicţie cu realitatea Adevărului. Dovadă certă că, vrem să recunoaştem sau nu, conştiinţa Românilor încetează astăzi de a se mai lăsa manipulată! *Nevoia de neuitare* este, aşadar, până la urmă, nevoia de responsabilitate, nevoia de participare, nevoia de certitudine.

Nicolae FLORESCU

Cammora

Familia Castellano coordonează afacerile mafiei italiene în România

Andrei BĂDIN

Ciro, unul dintre cei trei fraţi Castellano, a fost expulzat din România acum doi ani sub escorta ofiţerilor italieni dela celebra Direzzione Investigativa Antimafia • Lorenzo şi Giosue Castellano au rămas în România şi rulează milioane de dolari. • Proprietari ai mai multor *"baruri de lux"*, fraţii Castellano sunt cei mai influenţi străini din lumea interlopă bucureşteană. • Politicieni sus-puşi şi ofiţeri din serviciile secrete le asigură protecţie absolută contra unor procente din afaceri • Pupetta Maresca, legendara figură a Cammorei, care a făcut mai mulţi ani de puşcărie pentru crime mafiote, este mătuşa fraţilor Castellano. • Italia a emis un mandat de arestare pe numele lui Lorenzo Castellano.

La începutul anilor '90, Românii priveau cu interes şi amuzament captivantele seriale italiene despre mafie, fiindu-le străine adevăratele conotaţii şi amploarea fenomenului criminal care poartă acest nume. Pentru societatea românească monolită, care tocmai ieşea din comunism, fenomene precum mafia erau mai degrabă asociate lumii occidentale bogate. Nimeni nu s'a gândit, în acel moment, că sărmana Românie ar putea deveni o ţintă a organizaţiilor mafiote. Numai că mafia se dezvolta în voie tocmai în medii cu legislaţie anemică şi cu instituţii la fel de firave. Aşa se face că la începutul anilor '90 în România s'a cuibărit una dintre cele mai temute organizaţii mafiote: Cammora.

"România liberă" dezvăluie, în exclusivitate, istoria familiei Castellano, activă în România de mai bine de 10 ani.

Zi' (mătuşa) Pupetta Maresca

În anii '50, Italia a fost zguduită de crimele comise de Pasquale Simonetti, zis Pascalone, un temut traficant de ţigări din zona Campania, şeful uneia dintre cele mai importante familii ale Cammorei. Cammora este, alături de Cosa Nostra, Sacra Corona Unita, Ndraghetta, o falangă a mafiei italiene. În 1955, Pascalone se căsătoreşte cu Pupetta Maresca, mătuşa fraţilor Castellano. La câteva luni dela căsătoria celor doi, Pascalone va fi asasinat de Totonno di Pumigliano. Totonno a beneficiat de sprijinul celorlalte familii cammoriste, fiind încredinţat că, după moartea lui Pascalone, va prelua conducerea Cammorei. Şi Pupetta Maresca urma să fie lichidată. Numai că abilitatea ieşită din comun de care a dat dovadă, a ajutat-o să supravieţuiască. Fără vreun ajutor din afară, Pupetta Maresca l-a lichidat ea însăşi pe asasinul lui Pascalone.

Gestul de a-l ucide cu sânge rece pe Totonno, apărat în permanenţă de o armată de mafioţi, a şocat la acea vreme întreaga Italie şi a făcut din Pupetta cea mai celebră figură feminină a Cammorei. Condamnarea pe care a primit-o din partea justiţiei italiene i-a permis să-şi refacă viaţa după ieşirea din puşcărie. S'a recăsătorit. Nevoia de protecţie a determinat-o ca alesul să fie tot un mafiot influent: Umberto Ammaturo. Fraţii Castellano au intrat în Cammora beneficiind de reputaţia Pupettei Maresca, sora mamei lor.

Fraţii Castellano activează în România dela începutul anilor '90

Giosue Castellano este, în acest moment, capul afacerilor familiei Castellano. S'a născut la Napoli, în 4 Februarie 1966, la Castellammare di Stabia - Italia. Este cetăţean italian şi are un paşaport (nr.0572861) emis de autorităţile oraşului Napoli, la data de 27 Martie 1991. Giosue a venit în România împreună cu Ciro, care avea informaţia că un procuror italian emisese un mandat de arestare pe numele său. România reprezenta destinaţia cea mai ferită de complicaţii. Haosul care domnea în România acelor ani a făcut ca întrarea fraţilor Castellano în ţara noastră să treacă aproape neobservată. Singurul personaj cu informaţii certe despre cei doi era un vechi ofiţer al Direcţiei de Informaţii Externe, activ pe relaţia cu Italia. Astăzi, ofiţerul DIE este un prosper om de afaceri. O parte dintre firmele pe care le deţine au fost constituite cu capital mixt româno-italian...

Bazându-se pe sprijinul *"Familiilor"* cammoriste din Italia, dar mai ales pe legăturile pe care le avea în sânul Puterii dela Bucureşti, Ciro Castellano a pus bazele unui imperiu al traficului cu droguri, spălării de bani şi prostituţiei. Aproape 10 ani nimeni nu i-a mişcat un fir de păr.

Ciro se află într'o închisoare de maximă securitate din Italia

Declaraţia pe care un ofiţer român ne-a dat-o sub protecţia anonimatului este mai mult decât sugestivă: *"Anchetatorii italieni specializaţi în lupta antimafia au sesizat, în câteva rânduri, autorităţile române pentru arestarea lui Ciro. Timp de mai mulţi ani, au existat schimburi de informaţii între Roma şi Bucureşti cu privire la activităţile fraţilor Castellano. S'a vehiculat ideea unei recompense pe care ar fi primit-o ofiţerii care îl arestau. Numai că ordinele erau altele. Nimeni nu avea curajul să îl aresteze. Prietenii lui îl protejau. Ştiam ce acţiuni desfăşoară, ce firme are, cu cine se întâlneşte etc. Îl monitorizam 24 de ore din 24. La începutul anului 2000, Italienii s'au arătat extrem de nervoşi că noi tot tergiversăm şi au venit chiar ei să-l aresteze. Noi am colaborat în cele din urmă. Era, cred, luna Mai 2000."*

A fost dus sub escortă de ofiţerii italieni. Acum Castellano se află într'o închisoare de maximă securitate din Italia. Firmele lui au fost reorganizate şi preluate de Giosue şi Lorenzo. Libertatea lor a fost negociată. Ciro le-a dat Italienilor informaţiile despre acţiunile Cammorei în Europa de Est, dar a cerut în schimb protecţia fraţilor săi. Lorenzo are un mandat emis în Italia şi, cu toate acestea, nu a fost dat încă în urmărire internaţională.

Zerillo's Group SRL

Giosue şi Lorenzo au în România mai multe firme, dintre care cea mai importantă este Zerillo's Group SRL, înmatriculată la Registrul Comerţului în 17 Iulie 2000, la scurt timp după arestarea lui Ciro.

Zerillo's Group deţine câteva baruri de lux în Bucureşti, frecventate de crema lumii interlope: La Botte, Il Divino şi Zorillo's. Fraţii Castellano au fost văzuţi în compania unor politicieni, ofiţeri din serviciile speciale, dar şi alături de vedete ale muzicii şi designului. În cluburile lor se organizează importante evenimente din lumea mondenă.

Curios este faptul că în Iulie 2000, la înmatricularea Zerillo's Group, Giosue a prezentat un paşaport din 1991! În mod normal, acest paşaport nu mai era valabil şi nu putea fi folosit ca act de identitate la înmatricularea firmei, în condiţiile în care Ambasada Italiei la Bucureşti nu şi-a dat acordul pentru prelungirea valabilităţii respectivului act!

Lorenzo este *"prietenul"* unui cunoscut designer român

Ca şi Giosue, Lorenzo este tot cetăţean italian. Se legitimează cu paşaportul nr.4511738, emis de aceleaşi autorităţi ale oraşului Napoli pe 7 Ianuarie 1998. Lorenzo s'a născut în 1972, la Castellammare di Stabia, şi este mezinul familiei Castellano. A venit ultimul în România, după ce autorităţile italiene emiseseră un mandat de arestare pe numele său. După toate probabilităţile, Lorenzo este gay. Partenerul său este un cunoscut designer român, aflat, la rândul său, o perioadă, sub supravegherea autorităţilor. Cei doi au călătorit împreună în Statele Unite şi au locuit, din câte se pare, la Miami. În România, Lorenzo şi prietenul său sunt văzuţi, deseori, în clubul Il Divino.

Atât SRI, cât şi IGP, prin Direcţia de Combatere a Crimei Organizate şi Antidrog, cunosc cu exactitate activitatea fraţilor Castellano în România. Şi, totuşi, de ce nici una dintre instituţiile amintite nu acţionează? Întrebarea are două răspunsuri posibile: 1. Arestarea fraţilor Castellano ar fi prematură, amânarea ei permiţând anihilarea întregii reţele cammoriste care activează în ţara noastră. 2. Tergiversarea arestării este condiţionată tocmai de protecţia de care beneficiază aceştia din partea autorităţilor mai sus-pomenite.

COMUNISMUL MIORITIC, APĂRAT DE AUTORITĂŢILE "DEMOCRATICE"

Anda DIANU

În articolul intitulat "Unde sunt mormintele - Cum a început România să ţină piept trecutului comunist", publicat de prestigiosul ziar elevaţian *"Neur Zuricher Zeitung"*, autorul porneşte dela ideea că, în timp ce studiul crimelor naziste şi ale Holocaustului face mare vâlvă în întreaga lume, confruntarea cu represiunea şi lagărele comunismului se află abia într'o fază incipientă, din raţiuni psihologice, ideologice şi politice. Exemplul României, scrie Kanterian, dovedeşte că până şi în cel mai grav afectate ţări de dincolo de Cortina de Fier există, în continuare, o rezistenţă masivă în faţa tentativelor de elucidare a crimelor comuniste. Asemenea Holocaustului, comunismul a luat, în întreaga lume, milioane de vieţi omeneşti. Cu toate acestea, în Europa Răsăriteană multe voci se plâng de faptul că Apusul cultivă, în prezent, un cult al memoriei în privinţa Holocaustului, rămânând însă orb la victimele lagărelor de tip stalinist. Nu este vorba despre o conspiraţie, continuă Kanterian, ci despre asimetrii istorice: Cortina de Fier s'a prăbuşit doar cu zece ani în urmă, crimele comunismului s'au desfăşurat pe parcursul a decenii, nu a câtorva ani, cum s'a întâmplat în timpul Holocaustului, fapt pentru care supravieţuitorii comunismului nu beneficiază de o memorie colectivă pe măsura Holocaustului. Totuşi, felul în care lumea întreagă analizează ororile regimului nazist poate constitui un model pentru confruntarea cu trecutul comunist, confruntare aflată, încă, abia la început.

Extraordinar documentat, articolul arată că ceea ce se întâmplă în România ilustrează cum oamenii pot începe să înfrunte trecutul în pofida rezistenţei exercitate de factorii de influenţă, mulţi dintre ei purtători, încă, ai ideologiei şi mentalităţii comuniste. Trecând în revistă ceea ce se ştie despre *"gulagul românesc"* – anii negri ai perioadei postbelice, până în 1960, subjugarea societăţii burgheze, prin forţă, de către Gheorghe Gheorghiu - Dej, sutele de mii de oameni arestaţi, torturaţi, *"reeducaţi"* şi aruncaţi în lagărele de concentrare – Kanterian afirmă că, la ora actuală, există prea puţine informaţii pentru a putea evalua câţi dintre aceşti indivizi au murit. Cu toate acestea, primele semne ale *"cultului memoriei"* au apărut în primii ani de după revoluţia din 1989, când protestatarii anticomunişti au depus coroane de flori şi au aprins lumânări în inima Bucureştiului, acolo unde semenii lor au fost ucişi de gloanţele miliţiei lui Ceauşescu.

Decizia lor de a se rupe definitiv de comunism s'a lovit însă de noua conducere a ţării, reunită în jurul fostului comunist Ion Iliescu, *"despre care se spune că este parţial responsabil de suprimarea sângeroasă a studenţilor, în anii '50"*. Această conducere a amânat cât a putut planurile unei legi a lustraţiei şi deschiderea dosarelor Securităţii, probleme existente încă în prezent. *"Iar în 1991, Curtea Supremă de Justiţie a ignorat, pur şi simplu, primele acuzaţii aduse împotriva a 200 dintre cei mai răi călăi aflaţi încă în viaţă"*, scrie Kanterian.

Autorul se referă şi la primele tentative de analiză şi documentare a crimelor comuniste, tentative întreprinse în special de intelectuali ce au avut de-a face cu opresiunea regimului Ceauşescu sau chiar au fost întemniţaţi, ani grei, în închisorile comuniste. *"Memorialul Durerii"* al Luciei Hossu-Longin a putut fi difuzat chiar la televiziunea de stat, la o oră de vârf. Au apărut volume de memorii ale unor scriitori precum Ion Ioanid, Nicolae Steinhardt, Corneliu Coposu şi alţii. Mai sunt autori care au condamnat comunismul, în lucrările lor, înainte de 1989, aflaţi fiind în exil sau acceptând devastatoarea cenzură comunistă. Sunt trecute în revistă şi periodice precum *Dilema* lui Andrei Pleşu sau organizaţii nonguvernamentale precum *Grupul pentru Dialog Social*, ale căror discursuri anticomuniste au avut, la început, un public numeros. Audienţa a scăzut însă dramatic în a doua jumătate a deceniului trecut, o dată cu deteriorarea situaţiei economice, iar înfiinţarea primului organism oficial însărcinat cu analizarea trecutului comunist, CNSAS, şi-a ratat startul într'o perioadă în care democraţii, conduşi de Emil Constantinescu, eşuau lamentabil în primul lor mandat la conducerea statului. Ca atare, CNSAS se zbate, în prezent, între foştii comunişti care împiedică dezvăluirile despre marii securişti activi, încă, pe scena politică şi economică, şi presiunile societăţii de a-i demasca pe aceştia.

În pofida rezultatelor lor remarcabile de până acum, intelectualii care s'au aventurat în demascarea ororilor comuniste sunt sceptici cu privire la finalitatea eforturilor lor, insistă, în final, Kanterian. *"De când Iliescu a preluat din nou puterea, liderii guvernamentali încearcă să şteargă trecutul naţiunii. Premierul Adrian Năstase, mândru de imaginea sa de democrat formată în rândul Occidentalilor, îşi uimeşte, în mod repetat, concetăţenii cu declaraţii precum <Anticomunismul este depăşit> sau <Mormintele trebue lăsate în pace>"*. Dar mormintele pot fi lăsate în pace doar dacă se ştie *"unde sunt"*, se scrie în încheierea articolului citat.

CITIŢI LUNAR "CUVÂNTUL ROMÂNESC"

COMMON SENSE Automotive Inc.
General Repairs to All Makes & Models
John (Ion) Moran
• Maşini la mâna a doua pe gustul dvs.
• Reparaţii generale la toate modelele
• Certficare tehnică
• Specialişti în aer condiţionat, în partea electrică şi electronică, fuel injection
Tel: 905 545 1331
Program: Luni-Vineri: 8.30-18.00
Sâmbătă: 8.30-13.00
702 King Street East, Hamilton, Ont. L8K 1T3
Wentworth King St. E. Main Sanford Ottawa

IN MEMORIAM

LA MOARTEA EROULUI MARTIR AURELIAN GULAN

Datorită unor defecţiuni telefonice am aflat cu oarecare întârziere de trecerea în lumea celor drepţi şi fără prihană a celui care, timp de peste patru decenii, m'a onorat cu prietenia lui, cel la care m'am uitat cu admiraţie şi cu afecţiunea pe care o ai faţă de un frate mai mare, cel care a fost un model de demnitate pentru noi, cei trecuţi prin închisorile şi lagărele comuniste. La moartea lui Aurelian Gulan, gândindu-mă în retrospectivă la viaţa lui de erou şi martir, simt că nici unul dintre noi, cei încă în viaţă, nu suntem în măsură să scriem despre el, la adevărata lui valoare morală. De data de 10 Mai a acestui an, umilul semnatar ale acestor rânduri a sărbătorit ziua când Aurel Gulan, acest bărbat român, extraordinar de drept şi de neînfrânt a împlinit 80 de ani, o viaţă incredibilă de-a lungul a 80 de ani petrecuţi cu fruntea sus. Din aceşti ani aproape 18 el i-a petrecut prin lagăre şi închisori. Din experienţa anilor mei de prin spatele gratiilor şi a sârmei ghimpate nu cunosc nici un alt caz de deţinut politic care să fi supravieţuit cu sufletul curat şi morala neîntinată atâţia ani, aproape o viaţă de om. Şi iată că, pe 20 Iunie, acest exemplar unic de umanitate şi neîntinare morală ne-a părăsit pentru totdeauna şi a lăsat în urmă un gol pe care nimeni nu-l poate umple. Dacă 18 ani au fost o adevărată Golgotă, Dumnezeu s'a milostivit cel puţin la sfârşit şi i-a dat o moarte uşoară şi fulgerătoare. Toată biografia sa este incredibilă, demnă de orice scriere majoră, demnă de studiat în şcoli, poate noile generaţii vor învăţa cum să fie demni şi să-şi iubească poporul lor până la sacrificiu, fără a pretinde că a monopolizat patriotismul.

Născut pe 10 Mai 1922, viaţa lui se împleteşte cu aceasta dată majoră din istoria ţării, căci pe 10 Mai 1942, când împlinea numai 20 de ani, depune jurământul de ofiţer ca şef de promoţie pe ţară. Discursul lui în faţa regelui este un model de patriotism sănătos, de îndemn la eliberarea pământului naţional. După actul de trădare dela 23 August, acest discurs al său va fi actul de bază prin care autorităţile sovietice il vor condamna la 25 de ani pentru... crime impotriva păcii, deoarece actul de trădare a instaurat - unic în istoria omenirii - un transfer de jurisdicţie prin care Românii puteau fi judecaţi de o putere străină pentru acte penale imaginare şi ce nu au fost comise pe teritoriul sovietic. Refuzând avantajele unor avansări administrative în anturajul mareşalului Antonescu ce l-ar fi vrut aghiotant, pleacă voluntar pe frontul de luptă împotriva comunismului.

În timp ce în căldurul Bucureşti, politicieni incompetenţi şi fără simţul istoriei, comiteau actul de capitulare dela 23 August 1944, Gulan cade prizonier la Sovietici pe 12 Mai 1944, două zile după ce împlinise 22 de ani şi după doi ani de luptă în prima linie a frontului. Arestat de KGB şi cu documentele puse la dispoziţie de către trădătorii din ţară, anchetat şi torturat sălbatic la Liublianka, aceeaşi închisoare unde şi să-şi iubească poporul lor până la sacrificiu, fără a pretinde că a monopolizat patriotismul. Antonescu a fost ilegal anchetat, farsa juridică sovietică il condamnă la 25 de ani pentrucă, pe baza discursului său, *"a incitat"* la război contra *"paşnicei"* Uniuni Sovietice!

Peste 11 ani Gulan îi petrece prin lagăre sordide de exterminare din zona de Nord a Cercului Polar, în majoritate la Vorkuţa, cu prizonierii germani şi ei condamnaţi ca şi... criminali de război. Aurelian Gulan a supravieţuit cu spiritul intact şi demnitatea neatinsă, refuzând în continuare orice colaborare cu inamicul.

În 1996, ofiţeri trădători din infama divizie de *"voluntari"* Tudor Vladimirescu l-au apostrofat în presă pentrucă nu a participat la lupta contra *"fascismului"*. Gulan a răspuns, ca întotdeauna, cu demnitatea lui ştiută care nu putea fi întinată de calomniile comuniste.

După farsa politică dela Geneva şi după moartea lui Stalin, este repatriat în vara lui 1956. A urmat o altă mascaradă juridică, de data aceasta în resere, când Securitatea decide să extermine pe toţi cei ce supravieţuiseră închisorilor şi lagărelor, prin aşa-zisul proces contra celor învinuiţi imaginar de *"încercarea de reconstituire a comandamentului Legionar"*. Gulan nu făcuse parte, sub nici o formă din Mişcarea Legionară, dar *"vina"* lui de a fi un adevărat patriot atârna chiar şi mai greu decât a fi membru al Mişcării. Ca atare în Februarie 1958 este arestat din nou, torturat sălbatic în celulele Ministerului de Interne şi dela Uranus dar securiştii nu l-au putut îngloba în acel fantomatic proces legionar. În schimb, au găsit câţiva delatori care au contribuit benevol la acuzarea lui, fiind condamnat la 8 ani. Altă perioadă de lagăre, celule sordide, chinuri suportate cu fruntea sus, învăţându-ne şi pe noi, cei mai tineri, să facem la fel.

Din vara lui 1959, dela Jilava, unde l-am întâlnit pentru prima dată şi apoi în anii petrecuţi împreună prin acele lagăre de exterminare, Aurelian Gulan a fost un mentor moral căruia i-am rămas toată viaţa îndatorat. Datorită demnităţii sale exemplare este eliberat printre ultimii deţinuţi politici, în luna August 1964. Îşi reface viaţa cu acelaşi optimism ce-i era specific, revenind alături de soţia lui care l-a aşteptat cu o statornicie rar întâlnită, dăruindu-i şi un băiat de care era forte mândru, după cum era mândru şi de calitatea lui de bunic.

În 1986 avea deja gata manuscrisul unei cărţi (Paşaport pentru eternitate) publicată de abia în 1995, sub titlul impus de editură *"Mărturii din Iadul Roşu - Dela Vorkuţa la Gherla"* - carte recenzată în acest ziar în Noembrie 1995. În perioada aceea de neocomunism, foştii colaboratori ai regimului de ocupaţie îşi publicau maculatura pe sute de pagini, iar mărturiile lui Gulan sunt restrânse dela 800 de pagini de manuscris dactilografiat la 200 de pagini tipărite!

Cât a trăit, a continuat să fie activ, a scris atât în ţară cât şi în publicaţiile din exil. Îmi scria recent că şi-a rescris memoriile, din nefericire însă nu a apucat să le şi publice, dar sperăm că fiul său va îndeplini această ultimă dorinţă a lui Gulan, chiar şi în aceste condiţii de adversitate din partea neocomunismului deghizat în democraţie. În ultimele scrisori primite dela el am detectat o undă de tristeţe, dar nu aceea a învinsului. Tristeţea lui, cum spunea regretatul Omescu cu care a fost prieten, era tristeţea îngerilor, datorită amărăciunii de a-şi vedea poporul în care a crezut şi pentru care şi-a irosit 18 ani de viaţă prin lagăre şi închisori, cum alunecă pe panta nefiinţei morale care va duce la nefiinţa naţională.

Moartea lui Aurelian Gulan lasă în urmă un gol pe care nimeni, niciodată, nu-l va putea umple pentru că nimeni nu va putea avea acele calităţi de erou şi de martir. Se obişnuieşte a se spune *"Dumnezeu să-l ierte"*, în cazul său nu putem spune aşa ceva, expresia nu este corectă, nu are pentru ce să fie iertat, *"Dumnezeu să-l odihnească"* - ar fi mai propriu. Cu sufletul îndurerat, mă gândesc că prietenul meu Aurelian Gulan, ca şi neuitatul Gyr este îndreptăţit să spună la marea judecată: *"pentru rănile mele nedrepte, eu, Doamne, te iert!"*

Radu DUNĂREANU

NICIODATĂ NU M'AM SIMTIT MAI ROMÂN

Urmare din pag. 15

Dima, Mihaela Moisin, Alexandru Tomescu, Dumitru Ichim. Ce mult a însemnat pentru mine cunoştinţa cu aceşti oameni de spirit! A fost un imens câştig, mai ales în planul ideilor şi al metodelor de abordare a subiectelor alese. Ideea de *"sacru"* în opera lui Eliade a fost tratată cu multă subtilitate şi finete analitică de tânăra cercetătoare, Alexandra Tomescu, studentă în ultimul an la Facultatea de ştiinţe politice dela Universitatea din Toronto. Apetitul tineretului studios faţă de imensa moştenire spirituală numită **Eliade**, este un semn bun că opera atât de vastă şi complicată a acetui gigant al culturii, nu va înceta să fie studiată şi înterpretată. **Cioran** a avut şansa de a fi înţeles cu tristeţile şi contradicţiile lui, de către un sensibil analist, în pesoana publicistului George Georgescu. Un subiect ca **Eugen Ionescu** - între absurdul existenţei şi absurdul limbajului - , tratat într'o viziune modernă despre artă, de către profesorul Doru Muntean dela Braşov, a găsit printre auditori şi reacţia destul de surprinzătoare, că marele dramaturg ar fi fost un fel de *"brânză bună în burduf de câine"*.

Nefericita afirmaţie m'a pus şi i-a pus pe gânduri pe mulţi dintre cei prezenţi. *"Mănuşa"* fiind aruncată, las pe sema criticii să-şi spună cuvântul. Oricum, venerându-l pe Eugen Ionescu, ar fi nedrept să-l uităm pe I.L. Caragiale, fără de care *"Cântăreaţa cheală"* poate că nu ar fi existat. **Vintilă Horia** a avut în exegetul său, Aurel S. Marinescu, un împătimat admirator şi un cercetător tenace. Un mare norocos a fost modelul **Posteucă**, prezentat de profesorul Nicolae Dima, care l-a cunoscut personal pe ilustrul profesor, poet şi om politic. Conferinţa profesorului Dima a captat audienţa prin ineditul ideilor şi al unor anecdote din viaţa aceluia care a fost Vasile Posteucă. Plin de pasiune şi înţelegere superioară faţă de subiectul ales, preotul Dumitru Ichim a vorbit şi a ilustrat cu versuri, *"Conceptul de Kairos în poezia lui **Horia Stamatu**"*, *"Satira lui **George Donev**"* este un subiect nou în literatura noastră. Pioneratul plin de respct şi finete analitică al cercetătoarei Mihaela Moisin, merită a fi încurajat. Cu sensibilitate şi tact diplomatic, în calitatea sa de moderator, profesorul Alexandru Tomescu a asigurat, în mod ireproşabil, desfăşurarea întregului program. Conferinţa domniei sale despre publicistul **Nicolae Novac**, prezintă un exemplu de deschidere a cercetării spre modelele publicisticii din zilele noastre. Dincolo de modelele exilului, subiecte ca *"Legătura cu ţara, oglindită în scrierile din exil"*, *"Două cărţi care au zguduit exilul, Piteşti, de Dumitru Bacu şi Poezii din Închisori, culegere de Zahu Pană"*, *"Responsabilitatea scriitorului român în exil: Florica Baţu şi Dumitru Ichim"*, au fost tratate, în ordine, de prof. Mihai Trifoi dela Sighetul Marmaţiei, poeta Florica Baţu şi prof. Tiberiu Rotaru, ambii din Canada.

Fie-mi îngăduit să reflectez, în cele din urmă, şi la conferinţa mea - *"Fiinţa românească în literatura exilului"*. S'a bucurat de un auditoriu cultivat, înţelept şi receptiv. M'a impresionat şi m'a încurajat cuvântul plin de inspiraţie al binecunoscutului Domn inginer Petre Albulescu, din Chester, New Jersey. La ieşirea din sală, am fost asaltat cu întrebări de acei auditori care nu au avut, din lipsă de timp, şansa de a-şi exprima o părere. La un moment dat am observat că un tânăr stăruie să fie alături, trăgând cu urechea. L-am întrebat dacă are vreo întrebare: *"Nu. Dar îmi place să vă ascult"*, a fost răspunsul. M'am simţit strămutat în trecut, peste mări şi ţări, acasă, la Bucureşti, printre elevii mei de liceu. Au trecut 22 de ani. În tot acest răstimp, niciodată nu m'am simţit mai Român ca acolo, la marginea lumii. Îi mulţumesc lui Dumnezeu că m'a dus la Câmpul Lui, Românesc, de unde m'am întors mai bogat sufleteşte.

G.BĂJENARU

Pentru orice schimbare de adresă, anunţaţi redacţia ziarului cu cel puţin 4 săptămâni înainte

Dr. Corina Mihai

Tel : 416 225 9111

GENERAL COSMETIC DENTISTRY

175 Willowdale Ave., Unit 201,
Toronto, Ontatrio

□□□

Întreaga gamă de servicii dentare
Noi pacienţi şi urgenţe sunt bineveniţi
Programări inclusiv Sâmbăta

□□□

Check-up gratuit, seniori discount
Primim orice plan de asigurare

COLUMBUS TRAVEL
SERVICE LIMITED

CELE MAI SCĂZUTE PREŢURI DIN TORONTO SPRE BUCUREŞTI, TIMIŞOARA, BUDAPESTA ŞI ORICE DESTINAŢIE ÎN EUROPA DE VEST, CU POSIBILITATEA ÎNCHIRIERII DE AUTOTURISME

Bilete de avion din Bucureşti sau Budapesta pentru cei care doresc să vă viziteze

VĂ OFERIM VACANŢE DE NEUITAT, ÎN CARAIBE, CUBA, MEXIC, SAU ÎN ALTE LOCURI, LA PREFERINŢA DVS.

Contactaţi-ne la Tel: (416) 224 5800
311 Shepard Avenue E. Toronto Ont.

UN ISTORIC ROMÂN ANCORAT ÎN LUMEA CONTEMPORANĂ

-XXV-

Pro.Univ.Dr. Nicolae CIACHIR

Urmare din trecut

Majoritatea colegilor mei erau săraci şi duceau o viaţă modestă. Fetele stăteau mai multe în gazdă, pe la periferia oraşului şi la aceeaşi lampă de gaz, găteau şi se încălzeau. Toată ziua erau pe la cursuri şi la biblioteci, singura distracţie era plimbarea în Cişmigiu, ori în parcul Carol. Veneau pe la unele cursuri, când se plictiseau acasă, ori să se laude, câteva fete din familii bogate burgheze sau de moşieri, dar săracele au plătit cu vârf şi îndesat în anii următori. Unii dintre băieţi, veniţi să cucerească capitala, aveau mari ambiţii profesionale. Era astfel Nicefor Ionescu, din Mehedinţi, cu un liceu militar la bază, Paul Popescu din Ploieşti, ambiţios, afişând o falsă modestie, care va fi peste douăzeci de ani inspector de Istorie la judeţul Ploieşti, Ghiţă Untaru, roşcovan ca un vulpoi la faţă, fiu de podgorean din zona Focşani, ajuns profesor la Bucureşti şi asasinat în condiţii tragice, când vindea nişte tablouri, Pion Popescu, fiul unui preot din Argeş, om cu memorie fenomenală, dar mare amator de ţuică şi şprit, mort la un chef cu alcool etilic, bucovineanul Macioapă Trifan, nelipsit de sumanul său, fost mulţi ani inspector la regiunea Suceava şi mulţi alţii veniţi să studieze la Universitatea Bucureşti, pentru a deveni buni profesori de istorie.

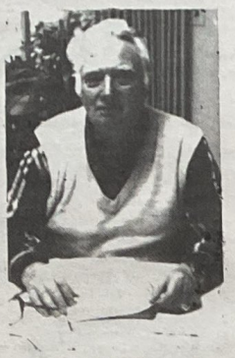

Al Doilea Război Mondial se terminase (1945), dar înflorea cel rece, cu multă patimă. La 5 Martie 1946, la Fulton (Missouri), avea loc celebrul atac al lui Winston Churchill, privind politica perfidă şi duplicitară a Moscovei. La 13 Martie 1946 Stalin, la radio Moscova, răspunde şi califică discursul lui Churchill *"calomnios, grosolan şi lipsit de tact"*, şi argumentează că *"este normal ca Uniunea Sovietică să dorească să aibă guverne leale în Europa răsăriteană. Aceasta nu este o tendinţă expansionistă"*. La 10 Februarie 1947, se iscălea la Paris, tratatul de pace cu România, URSS-ul rezervându-şi dreptul de-a păstra trupe pe teritoriul nostru pentru menţinerea liniilor de comunicaţii ale Armatei Sovietice cu zona sovietică de ocupaţie în Austria. Culmea ironiei, Ribbentrop, era judecat ca criminal de război şi executat, iar pactul iscălit de dânsul la 23 August 1939, încălcat de către Hitler, era restabilit în Februarie 1947. Acum venea rândul lui Gheorghe Tătărescu, numai era necesar ca decor pentru comunişti, putea fi aruncat peste bord. Guţă Tătărescu, deşi politician versat, târziu şi-a dat seama de stilul de lucru al Kremlinului. Sorin Toma în *"Scînteia"* din 2 Noembrie 1947, face ministerul de Externe, un cuib de spionaj. Tătărescu este destituit dela ministerul de Externe şi la 6 Noembrie 1947, titularul acestui minister, devine Ana Pauker. Gruparea liberală din guvernul Tătărescu, este dată afară în bloc, demişi din funcţiile parlamentare şi apoi majoritatea arestaţi. În Aprilie 1947, sunt prinşi la Tămădău, grupul de fruntaşi ţărăniştі, cărora li se ridică imunitatea parlamentară (19 Iulie 1947), ceea ce a permis arestarea lui Maniu şi a celorlalţi fruntaşi. Încătuşarea sovietică se accentuează şi mai mult prin venirea Anei Pauker la conducerea Ministerului de Externe şi a lui Emil Bodnăraş la Ministerul Apărării Naţionale. Într'un document văzut de mine în arhivele jugoslave, se arată că Bodnăraş primise sarcina expresă de-a epura cât mai mulţi ofiţeri activi, deveniţi buni profesionişti, majoritatea având un stagiu de 4 ani pe front, în Est şi în Vest. În 1947 sunt suspendaţi din învăţământ, George Brătianu, Sauciuc-Săveanu, urmând ca grosul profesorilor să fie epuraţi în 1948, când va intra în vigoare noua reformă a învăţământului. În această atmosferă noi audiam cursurile universitare, profesorii neştiind când îi se va spune halt! afară!. Totuşi, atenţie, avem intelectuali de marcă, ambasadori: Simeon Stoilov la Paris, Grigore Moisil la Ankara, Tudor Vianu la Belgrad, Iorgu Iordan la Moscova, Mihai Ralea la Washington... Atenţie, trebue mult descernământ.

În Octombrie 1947, ca student în anul II, profitând de faptul că aveam bursă (casă-masă), m'am mutat la Căminul Matei Voievod (strada Matei Voievod nr.77). Fusese cămînul ilfovenilor, o clădire imensă; erau cazaţi circa 700 de studenţi şi 500 de studente. Luau masa şi mai mulţi, fetele dela Căminul Pache şi alţii. Era o ierarhie a anilor. Cei din anul I stăteau în camere de 18 persoane, anul II-III în camere de 7-9 persoane, cei din ultimul an în camere de 4 persoane, existând şi camere numai cu două paturi. Erau cazaţi studenţi dela Universitatea Bucureşti, inclusiv cei dela teologie (am şi stat în aceeaşi cameră câteva luni, cu Leonid Antonie Plămădeală, viitorul mitropolit al Ardealului, cu vestitul dirijor al *"Madrigalului"*, Marin Constantin, cu medicinişti şi veterinari şi chiar câţiva studenţi dela Politehnică. Deoarece asistentul meu de Istoria popoarelor Balcanice, Mioc Constantin, era un fel de Director cu probleme sociale studenţeşti, m'a propus şi am acceptat, să răspund în cadrul Comitetului de Cămin, de problema cazării studenţilor. În Cămin mai stăteau mulţi clandestin, tot studenţi, dar care practic nu aveau alte posibilităţi. La mansardă stăteau clandestin mulţi macedoneni, printre ei trona vestitul Toma Caragiu, care avea domiciliul stabil la Ploieşti. Îi plăcea, mai ales după amiază, să stea ore întregi în picioare, cu faţa la soare. Sora lui, Matilda Caragiu, stătea la Căminul Pache, dar lua masa la Matei Voievod, distins filolog, am întâlnit-o acum câţiva ani, venită în Canada la fiica ei.

În perioada de foamete şi restrişte pentru ţară, la Cămin se mânca satisfăcător, iar masa era îmbunătăţită seara cu ajutor danez, constând în special din heringi. O serie de doamne dela Comitetul Crucii Roşii, supraveghea dacă întreaga cantitate de alimente revenea studenţilor. Era o susţinută muncă culturală, funcţionau cenacluri literare (aportul celor două surori gorjene Popescu, conferinţe ţinute de subtilul intelectual tot gorjean, Costică Măciucă), cororile dirijate de Marin Constantin, Vintilă (mort la cutremurul din 1977), Boris cu un nume armenesc şi mulţi alţii. Petreceri în camere soldate cu dans (să nu uităm că Matei Voievod era mixt), ne făceau viaţa mai uşoară, mai frumoasă. Cine n'a stat cel puţin un an la un Cămin de studenţi, nu poate înţelege atmosfera şi şotiile mai mari sau mai mici pe care le făceau studenţii. Distinsul filolog, ulterior academicianul Alexandru Graur, divorţând şi recăsătorindu-se, pentrucă nu avea locuinţă, a primit 2 camere la Matei Voievod, parter dreapta, el fiind un fel de director cultural. În acest context, am fost şi eu invitat cu prilejul botezului fiului său, cunoscutul comentator sportiv de astăzi. Peste două săptămâni, camera noastră 67, aşezată deasupra apartamentului lui Graur, dădea o petrecere. În cameră locuia studentul filolog Dinescu, care citea enorm, va fi director peste câţiva ani la liceul *"Ienăchiţă Văcărescu"* din Târgovişte. Studentul, la filosofie, Bolboaşe, căruia îi ziceam *"cumnate"*, căci avea o soră la ţară şi la toţi băieţii le-a propus s'o ia de nevastă, bucovinenii Macioapă şi Vasilciuc, îmbrăcaţi în costume naţionale, studenţii la medicină Lucia Godeanu din Galaţi şi Costică Constantinescu din Muscel. Mă opresc să fac o paranteză. Constantinescu dormea în pat cu încă doi fraţi de-ai săi. Unul făcuse agronomia, deci era licenţiat şi avea serviciu la ministerul de resort, dar nu-i ajungeau banii, să închirieze o cameră. Celălalt era elev de liceu, dar şcoala nu avea internat. Făceau eforturi disperate, să încapă toţi trei în pat şi, dădea norocul peste ei, dacă vreunul din noi lipsea şi astfel se lăfăiau în voie. Fiind în Comitetul cu adminstrativul, am tolerat prezenţa celor doi neuniversitari. De ce? Îi admiram pe aceşti 3 copii de ţăran. Costică a ajuns medic colonel, fratele mai mare îşi dădea doctoratul, iar celălalt mai mic, ultimele două clase de liceu. După amiază cei trei fraţi aşezaţi turceşte şi cu notiţele sau cursurile în faţă, în timp ce mâinile lor într'o viteză de admirat croşetau: pulovere, ciorapi, mănuşi, fulare. Cumpărasem un primus, un chilipir dela Obor şi ne încălzeam la el mâinile ca să putem să scrim. În iarna aceia la Căminul Matei Vievod, două luni nu a fost căldură. Cu ce ocazie proiectasem cheful? Unul din colegii noştri, găsise într'un tranşeu 5 sticle de spirit alb de 96 de grade. Ne gândeam să nu fie otrăvit, dar îl încercase unul care lucra pe lângă bucătăria Căminului de studenţi. Bucătăreasa dela cantină, cu esenţă de rom făcuse 10 litri de băutură. Am făcut rost de carne pentru fripturi, hering la dispoziţie, câteva fete făcuseră pişcoturi, iar curcanul trimis de părinţii lui Bolboaşe, a fost folosit la o ciorbă deosebit de gustoasă. Bolboaşe, adică *"cumnatul"*, se îmbolnăvise de hepatită şi era în spital. Părinţii aflând că este bolnav, i-au trimis un caş de vreo două kilograme, mălai şi un curcan. Noi le-am spus că îi vom transmite pachetul, dar l-am folosit pentru noi. Făcusem rost de un patefon, pentru dans, plus colegul dela teologoie, bucovineanul Dragoş, dela o cameră vecină, s'a oferit să ne cânte romanţe. Eram circa 10 băieţi şi 10 fete, plus dela cantină bucătăreasa şi administratorul. Neobişnuiţi cu băutura, după primul pahar cu rom, eram deja fcuţi, iar teologul Dragoş, lăcomindu-se şi cu al doilea pahar adormise. Am pus patefonul în funcţiune, dar neavând spaţiu, am început să aruncăm paturile pe fereastră. Al treilea pat, a aterizat la câţiva centimetri de capul lui Graur. De-abia a doua zi ne-am dat seama de gravitatea faptei noastre. Graur ne-a înţeles, dar a venit o anchetă un cetăţean dela Centrala căminelor şi cantinelor universitare din Bucureşti. A întrebat al cui este mălaiul împrăştiat pe jos, i s'a răspuns al studentului Bolboaşe. A cui este ţuica, tot a lui Bolboaşe. Rezultatul anchetei: studentul Bolboaşe pierde bursa şi n'are dreptul să mai rămână în Cămin. Bolboaşe, disperat, spunea la toţi: *"Cumnate, dar eu am fost internat la spital, cu hepatită"*. Ne-am rugat pe la cei mari dela Centrul Universitar şi Bolboaşe, cu scuzele de rigoare a fost repus în toate drepturile...

Puţini ştiu, că marele scriitor Eugen Barbu, ziarist, pamfletar, critic literar etc., făcuse Şcoala militară de ofiţeri de jandarmi, de pe Ştefan cel Mare, timp de 3 ani, instituţie ce fusese desfiinţată, cu două luni înainte ca promoţia lor să devină ofiţeri. În anul III la jandarmi, Eugen Barbu, era coleg şi prieten, cu basarabeanul Anatolie Ghilea, care avea o soră studentă la filologie, Liudmila, ulterior distinsă cercetătoare la Biblioteca Academiei Române şi care locuia la căminul Matei Voievod. În acest context Barbu şi Ghilea au fost la mai multe serate, ceaiuri dansante, la Matei Voievod. La un bal mai simandicos, cei doi au venit îmbrăcaţi elegant, dar în civil. Aveau ţinută şi nişte bani (solda de elev de şcoală militară), pe care ceilalţi studenţi nu o aveau. Căminul era imens, cu 3 etaje şi mansarde cu două aripi (în corpul B stăteau fetele) şi aveau mare căutare. Cei doi au dansat, au chefuit, au tras şi un pui de somn într'una din camere, dar plecând la toaletă, la întoarcere s'au rătăcit şi nu şi-au mai găsit hainele. Spre dimineaţă, au plecat în chiloţi şi în tenişi, la ei la şcoală. Barbu avea în costum bani şi în special acte. În noaptea aceea, un student dela teologie, Grigore Popescu, beat, a dormit puţin în acea cameră (camera dela etajul III avea 18 paturi, era rezervată pentru anul I şi circa zece paturi nu erau ocupate). Grigore Popescu în grabă, îmbracă costumul lui Barbu, fiind beat n'a observat, că-i sunt hainele mari şi îşi lasă hainele sale. Barbu şi Ghilea căutând toaleta, aceasta fiind defectă, au coborît la etajul doi, unde s'au rătăcit. Peste două zile, femeia de serviciu îmi spune că în camera respectivă, era un costum cu acte. Grigore Popescu, student la teologie, un permis de intrare la un cabinet PCR şi o legitimaţie de subcomisar. O serie de studenţi care erau agreaţi de regimul comunist, lucrau la Comisariatele de poliţie, la eliberarea de cartele de alimentaţie şi erau încadraţi pe post de subcomisar. Popescu avea actele lui Eugen Barbu, dar era înnebunit, cum să le recupereze pe ale lui, dela un jandarm. Negăsindu-l la teologie, i-am aflat adresa; stătea la o masardă, într'un bloc din Piaţa Romană. Când i le-am dat, adică actele, numai putea de bucurie, mi-a făcut cinste şi chiar s'a legat o prietenie între noi. Prin Liudmila Ghilea, actele au ajuns la Eugen Barbu. Anatalie Ghilea, scos din şcoala militară, prin desfiinţare, a făcut româna la Bucureşti şi a fost un preţuit profesor şi director la liceul din Căzăneşti-Ialomiţa. Din păcate, soţia lui a murit de cancer, fiica Luminiţa, studentă la filologie la Bucureşti, s'a sinucis, iar el călătorind spre mare, s'a aruncat dintr'un camion, căruia i s'au blocat frânele. Când trec prin Ialomiţa, opresc la cimitirul din Căzăneşti, ca să aprind o lumânare, la căpătâiul celor trei Ghilea.

Urmare în nr. viitor

EURO ROM DELI HAMILTON

62 Barton St.E. (colţ cu John St.N.)

Nou deschis în Hamilton, vă oferă Mezeluri Gen România, Prăjituri, Dulceţuri, Compoturi, Zacuscă, Apă Minerală din România

TEL: (905) 528-7421

NU UITAŢI ! PLĂTIŢI ABONAMENTUL LA CUVÂNTUL ROMÂNESC

FARA ARMÂNEASCĂ

Cuţufliani

Studiu etnografic al unui sat aromân din munţii Pindului

Asistăm în ultimii ani la un fenomen pe cât de surprinzător pe atât de îmbucurător: numărul lucrărilor apărute privind diferite aspecte din viaţa Aromânilor a crescut şi continuă să crească în mod considerabil. Mărturie în acest sens a o avem în excelenta *"Bibligrafie adnotată"* a harnicului şi neobositului cercetător german Th. Kahl, publicată în *Balkan Archiv, Neue Folge, 2001.* Parcurgând-o, am constatat că în decursul perioadei 1990-2001 au văzut lumina tiparului peste 450 de titluri, în română, aromână, germană, greacă, franceză, englezâ, slavo-macedoneană etc., lucrarea de care vom vorbi pe scurt în prezenta recenzie, înscriindu-se deci în această tendinţă.

Aşa cum rezultă din subtitlu, este vorba de un studiu etnografic al unei aşezări aromâne din Pind, Cuţufliani, aşezată sub numele de *Arâuhu-Albu (Aspropotamos).*

Lucrarea este o operă colectivă semnată de Wolf Dietrich, muzicolog, un excelent cunoscător al muzicii popoarelor balcanice, prof. Dr. Thede Kahl, cunoscut de cititorii revistei noastre, fiind traducătorul în limba greacă al operei *Die Aromunen* a lui G. Weigand şi George Saros, medic cardiolog, un pasionat de folclorul satului său natal, autor al unei Istorii a satului Cuţufliani şi al unei colecţii de cântece populare locale.

Lucrarea, apărută în excelente condiţii grafice, a fost publicată de casa de editură Adelfon Kiriakidi din Salonic, şi demn de subliniat faptul că-i vorba de un studiu bilingv, în germană şi greacă, iar textele în aromâneşte sunt transcrise cu caractere latine.

Cartea începe cu o scurtă privire de ansamblu asupra Aromânilor din munţii Pindului şi cu descrierea geografică a satului Cuţufliani, situat între oraşelul Kalabaca şi cunoscutul centru aromân Aminciu (Meţovo), (vezi harta).

Ancheta etnografică la faţa locului a avut loc în vara anului 1999 *"având drept scop,* ne spun autorii, *să prezinte datinile şi obiceiurile, precum şi tradiţia orală populară din Cuţufliani".* În acest scop, lucrarea este de o valoare excepţională.

Pentru ca cititorul să-şi dea seama de amploarea şi valoarea acestui studiu, dăm mai jos principalele capitole şi deci subiectele abordate, de unde se vede că nici un aspect din viaţa locuitorilor acestui sat nu a fost sçăpat cercetătorilor noştri.

Studiul asupra muzicii şi culturii populare a Aromânilor, urmat de biografia celebrului cântăreţ şi poet local Constantin Zuca. Este vorba de cel mai celebru interpret muzical al folclorului aromân din Pind şi de un poet talentat, care a compus peste cinci sute de poezii în aromână şi greacă, o parte din cele greceşti fiind publicate în presa locală, iar pentru prima dată o parte din cele în aromână văd lumina zilei în această lucrare.

Constantin Zuca a fost martor în tinereţea sa la dispariţia falnicilor celnici aromâni, aceşti regi nerecunoscuţi, dar efectivi ai munţilor din Balcani şi cu ei dispărând în acelaşi timp un întreg trecut de romantism şi poezie.

Dispariţia celnicatului, cu tot ce a făcut farmecul unei vieţi arhaice trăită în libertate şi vitejie este urmarea cu neputinţă de înlăturat a unei situaţii fatale.

Totuşi, în faţa dispariţiei lui, când l-ai cunoscut în vremuri când era în floare, nu poţi fi împiedicat dela un sentiment de o adâncă melancolie, aceasta adâncă melancolie a autorului ne-o comunică în poezia de mai jos:

Tsi au Vlahli

Tsi au Vlahli de nu grescu,
Sh-cătă noi nu mutriescu,
Au unâ cripari mari,
Că s-kirdur' a lor candari.
Duc tu mundz la căshărie,
Sta pri dzianâ si avdă oili,
Si avdă cânli si alatră,
Si avdă sh-cheprili ta s-batâ
Căts cu oili au bănată,
Sta maratsli ne li ashtiaptă,
Tora oili li vindură,
Fdzirâ fciorli sh-li chirdură.
Tsilingatsli iera cu numa,
Tritsea cupiili cum alghina,
Si umblia loclu Samarina,
Sh-multsă arna Scutina.
Fdzirâ anli di 'nâ uară,
Că s-kirdură a lor sirau,
Oili tora li vindură,
Sh-iel natili kirdură.

Beneficiind de prezenţa unui prestigios muzicolog Wolf Dietrich, capitolul privind muzica populară locală este tratată în mod excelent, în egală măsură fiind şi aceea a instrumentelor muzicale, a dansurilor şi ritmurile lor.

Urmează un capitol consacrat *"ciclului vieţii umane"* unde, în prima parte, sunt descrise obiceiurile şi cântecele legate de dragoste, peţit şi logodnă (vreari, praxiniu, isusiri).

Iată un cântec, a cărui variantă am auzit-o şi eu în copilăria mea în satul meu Băiasa, cântându-se numai la logodne şi la nunţi, *Naparti di Marea Lai* (Dincolo de Marea neagră), mare cunoscută de cărvănarii care cutreerau cu caravanele lor Peninsula Balcanică, ajungând în Vlahia:

Costum pitoresc din Cuţufiliani, tinde să dispară treptat, cetând celui orăşenesc. Fenomen comun şi în celelate sate din Pind.
În fotografie: George Zuca, 1887-1979

Naparti di Marea Lai

Naparti di Marea Lai, n-aflai vnă m"shată.
Cum" s-n fac" si n-u ved",
Ngalic tsă-l" calu giuniali, shi s-ti aruts' pân' di mushata,
Iu tsă măta mor' mushată?
Muma-n n-u iasti la unâ numtă, la unâ numtă păshiliascâ
Iu tsă afemta mor' mushată?
Afemta l-iasti la 'n biari, la 'n biari păshiliascâ,
Iu tsă frati-tu mushată?
Frati-nu n-iasti cărvănaru.

Nunta în Cuţufliani este descrisă în lux de amănunte şi bineînţeles de frumoasele cântece care însoţesc fiecare etapă a ceremonialului nupţial. Urmează obiceiurile şi tradiţiile legate de botez şi moarte, cu numeroase exemple de bocete.

O atenţie deosebită a fost acordată descrierii credinţelor şi obiceiurilor legate de Anul nou şi de marile sărbători ale anului: Bobotează, Cârbeadza, Duminica Albă, Întâi Martie, Paştile, Pirpicund, Întâi Mai, Crăciunul.

Iată un exemplu unde sunt descrise obiceiurile de întâi Martie:

Paramuni di Martsu (Nr. 17 auf der CD)

Prof" Martsu, paramoni, mumănli tsi eara cama mări, lua hirlu arosh" zaharish" cu albu. Lu-turnam" sh-adram, băgam" dhicări - dhicara eara unâ dhicară eara shi di dauă dhicări – de-l spindzuram" ma nicăjorli li băga di tu mână aua, lă băgam" sh-di dzeadit". Noi tsi earam" cama mări li spindzuram" aua cu dhicări di di poală, că nă băgam" poală atumtsina, li spindzuram" di poală. E, shi arvunisitili apoia adra multi "Martsă" de didea la singhenea tută, la singhenea a ghambrolui, lă pitritsea a tutălor". Sh-singhenea a ghambrolui pali pitritsea "Martsă" la 'viasta. 'Viasta apoia atsia arvunisita aduna multi. Cari avia ma multi, avia ma multă singheni. Shi itsi yinia vără dhecapende Martsă icusi, li scutia apoia de li arca pri armădhli di pruni, ta s-yină hilidhonili s-li la si adară cuibi.

Capitolele următoare se ocupă de ocupaţiile locuitorilor: agricultura (aratul, semănatul, morile de apă, viţa de vie, facerea vinului), păstoritul şi celnicatul, tunderea oilor, comerţul.

Rezultă din cele relatate de autori că în Cuţufliani s'a practicat din totdeauna, pe o scară întinsă *"agricultura modernă"*, fapt confirmat şi de faptul că în graiul lor găsim termeni agricoli inexistenţi în celelalte regiuni locuite de Români, cum este cazul cu cuvântul *"uiştia"* este vorba deci de *"oişte"*, o bară lungă de lemn fixată în crucea carului, căruţei, etc., de care se înhamă caii sau bivolii.

Partea finală a lucrării se încheie cu *"glume, jocuri, urări etc."* Popor născut şi profund creştin, nu e surprinzător că în aceste urări e prezent Dumnezeu, Maica Domnului şi Hristos.

Trebue să adăugăm în încheiere că acest studiu etnografic umple şi un gol lingvistic, deoarece graiul Aromânilor din Aspropotam nu a fost posibil să fie studiat în mod adecvat de lingvişti aşa cum rezultă din relatările lui Tache Papahagi la introducerea *Dicţionarului dialectului aromân* (pp. 34-35):

"Dialectul aromân nu a fost cercetat în întregime la faţa locului. În această privinţă, ar fi suficient să menţionăm numai regiunea sud-pindeană dintre Tricol şi Ianina, anume regiunea A râulu-albu (Aspropatamus) cu sate curat aromâneşti, ca Şclineasa, Clinuva, Corm, Coturi, Hălichi, Călărili, Săracu etc....(n.n. şi Cuţufliani pe lângă altele), *sate al căror grai ar fi îmbogăţit prezentul dicţionar cu străvechi şi interesante contribuţii proprii.*

Piedici variate -dintre care unele s'ar fi soldat, poate, cu sacrificiul vieţii - au făcut imposibile orice încercări de cercetări pe teren".

Mulţumim celor trei autori pentru marele efort, interes şi dragoste arătată pentru Aromâni şi cultura lor, oferindu-ne un cadou de o rară valoare, un document care, ca şi *Die Aromunen* a lui G. Weigand va constitui o lucrare de referinţă şi un model pentru toţi aceia care pe viitor se vor ocupa de Aromâni.

Pentru cei care doresc să-şi procure cartea se pot adresa la Publishing House Kyriakidis, Meleniku 5, 54635 Thessaloniki, Greece.

Vasile TEGA

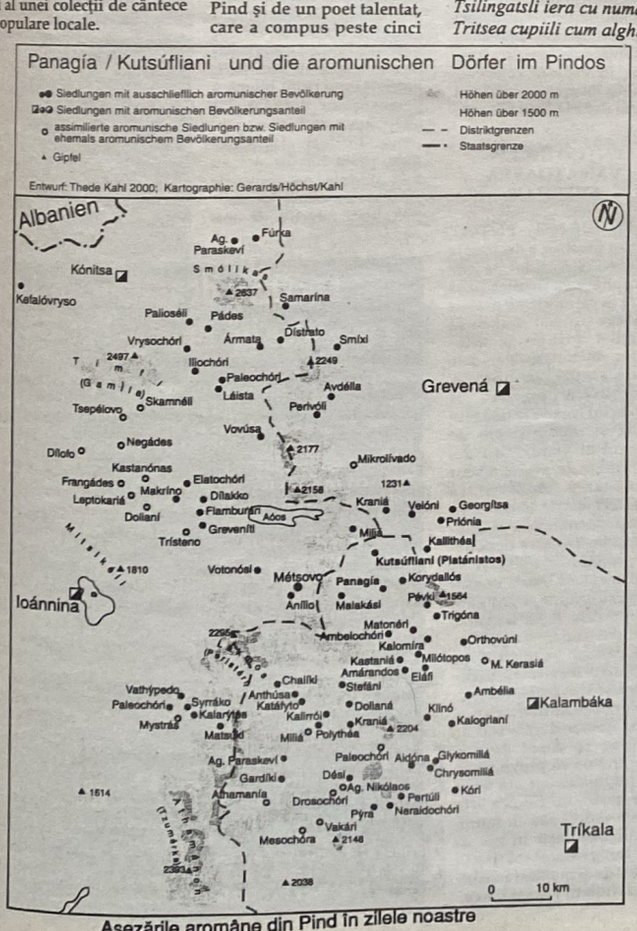

Aşezările aromâne din Pind în zilele noastre

ŞTIRI DIN ŢARĂ

transmise de Andrei BĂDIN

RATA INFLAŢIEI ÎN LUNA IULIE

Rata inflaţiei în luna Iulie a fost de 0,5%, nivel care reprezintă al doilea record de scădere din acest an, după cel consemnat în Martie, când preţurile au crescut, pe ansamblu, cu doar 0,4%. Cifra coincide cu aşteptările Ministerului Dezvoltării şi Prognozei, care estima că în a doua lună de vară rata inflaţiei se va situa sub un procent, la aceasta contribuind în mare parte scăderea preţurilor la o serie de mărfuri alimentare care deţin o pondere semnificativă în coşul zilnic de consum al populaţiei.

Potrivit datelor Institutului Naţional de Statistică, în Iulie, cu excepţia ouălor, care s'au scumpit cu 21,3%, preţurile alimentelor au crescut cu mai puţin de 1%, iar în unele cazuri au scăzut semnificativ. Astfel, cartofii s'au ieftinit cu 18,2%, după ce în ultimele luni în pieţele agroalimentare au afişat preţuri majorate. De asemenea, carnea de vită a avut un preţ în scădere cu 0,2%, în vreme ce laptele s'a ieftinit cu 0,3%, brânza telemea cu 2,4%, iar zahărul cu 0,8%.

Pe ansamblu, preţurile din grupa mărfurilor alimentare s'au situat cu un procent sub nivelul din luna precedentă. Mărfurile nealimentare au consemnat scumpiri cuprinse între 0,1%, cum este cazul ţigărilor şi tutunului şi 5%, cel al combustibililor. În general, preţurile practicate pentru aceste produse s'au majorat cu 1,5%. În cadrul serviciilor, cea mai mare influenţă a fost reprezentată de tarifele la apă, canal şi salubritate, care s'au majorat cu 6%, în condiţiile în care celelalte servicii au practicat tarife apropiate de nivelul lunii precedente, dar nu mai mari de 2%. Grupa de servicii a consemnat, pe total, o majorare a tarifelor de două procente.

Rata inflaţiei în primele şapte luni a ajuns la nivelul de 9,8%, în condiţiile în care obiectivul Guvernului pentru acest an este înscrierea în intervalul 20,8-21%, Decembrie la Decembrie, respectiv 23,7-24% media anului 2002 raportată la media anului 2001. Raportat la luna similară a anului trecut, inflaţia a urcat în Iulie la 23%. Rata medie lunară a inflaţiei în primele şapte luni s'a redus la 1,4%, comparativ cu 2,2% în perioada similară din 2001.

PRIMUL MINISTRU L-AR ALEGE PE ION ILIESCU PENTRU UN NOU MANDAT

Adrian Năstase a declarat că Preşedintele Iliescu este, potrivit părerii lui şi sondajelor, omul cel mai potrivit să conducă ţara. *"Preşedintele Iliescu are experienţă"*, a spus Adrian Năstase, adăugând că preşedintele *"este omul care, când a văzut că nu există alte soluţii în interesul ţării, a acceptat ideea"* de a candida la preşedinţie.

Declaraţia a fost făcută la Costineşti şi urmează unui interviu acordat ziarului *"România Liberă"*, în care primul ministru afirmă că Preşedintele Iliescu ar trebui să mai aibă dreptul să candideze pentru încă un mandat.

Preşedintele a comentat declaraţiile lui Adrian Năstase spunând că, deocamdată, nici actuala Constituţie, nici dorinţa proprie nu-l îndreptăţesc să se gândească la un nou mandat prezidenţial.

SE SEMNEAZĂ TRATATUL CU RUSIA

Vizita preşedintelui Ion Iliescu în Federaţia Rusă pentru semnarea tratatului politic româno-rus va avea loc în această toamnă, a anunţat într'o conferinţă de presă, purtătorul de cuvânt al şefului statului român, consilierul prezidenţial Corina Creţu. Corina Creţu a declarat că data exactă a semnării tratatului ar putea fi stabilită curând, deoarece ministrul rus de Externe, Igor Ivanov este în concediu. Creţu a precizat că Preşedintele Iliescu va efectua o vizită de stat în Rusia, pentru semnarea tratatului, care va cuprinde două zile la Moscova şi una la Sankt Petersburg. Partea română a propus ca vizita să aibă loc în intervalul 23-28 Septembrie, a menţionat purtătorul de cuvânt al preşedintelui. Corina Creţu a anunţat, de asemenea, că Preşedintele Iliescu va efectua o vizită oficială şi în Ucraina, în perioada 17-18 Septembrie.

SALARIUL MEDIU BRUT ÎN ANUL VIITOR VA AJUNGE LA 6,9 MILIOANE LEI

Ministerul Finanţelor Publice (MFP) are în vedere, la elaborarea proiectului bugetului de stat pentru anul 2003, un nivel al inflaţiei de 15%, calculat Decembrie la Decembrie, şi un curs de schimb mediu de 37.271 lei pentru un dolar, estimându-se o creştere economică de 5,2%, a declarat ministrul Finanţelor, Mihai Tănăsescu. *"Proiectul de buget are ca punct de plecare un produs intern brut de 1.875 de mii de miliarde lei"*, a explicat Tănăsescu. Salariul mediu brut va creşte, anul viitor, până la 6,9 milioane lei, cu aproape 25% mai mult faţă de cel din 2002.

OFIŢERI CONDAMNAŢI

Doi ofiţeri au fost condamnaţi la închisoare pentru introducerea de droguri în Penitenciarul Jilava.

TREI ROMÂNI AU SPERIAT FRANŢA

Cetăţenii francezi au fost sfătuiţi să se ferească de persoanele care se recomandă ca fiind angajaţi ai serviciilor de distribuţie a apei, deoarece în realitate sunt răufăcători. Avertismentul a apărut în cotidianul *"Le Parisien"*, care a mai precizat că infractorii sunt de origine română, dar buni vorbitori de franceză. Prezenţa acestor persoane a fost semnalată în mai multe regiuni ale Franţei, dar tehnica lor de operare a rămas aceeaşi. Ultimul incident s'a petrecut la Orrouy. Un fals angajat al serviciilor de distribuţie a apei s'a prezentat la locuinţa unei doamne, pe motiv că trebue să efectueze unele verificări. Soţul şi doamna au fost bătuţi şi închişi într'o debara, în timp ce hoţul, împreună cu doi complici au răscolit casa, dar nu au găsit bani sau obiecte de valoare.

ROMÂNIA IMPLICATĂ ÎN DISTRUGEREA RACHETELOR DIN BULGARIA

La cererea NATO, Bulgaria trebue să scape de arsenalul de rachete ruseşti SS 23 şi Scud până la *sum mit*-ul dela Praga. Operaţiunea este condusă de firma americană CDI, care a semnat deja un contract cu Ministerul Apărării dela Sofia. Potrivit contractului, părţile electronice şi corpul rachetelor vor fi dezasamblate în Bulgaria, iar combustibilul ar urma să fie incinerat într'o altă ţară. În total, este vorba de 516 tone de combustibil extrem de toxic.

Experţii americani au afirmat însă că Bulgaria nu are tehnologia necesară pentru distrugerea lui în condiţii de siguranţă. Ei au în vedere incinerarea combustibilului la Nitramonia Făgăraş, despre care spun că ar avea o bogată experienţă în acest domeniu. Până la această oră nu este clar câţi bani va primi uzina făgărăşeană pentru operaţiune. S'au pus la punct în schimb detaliile - combustibilul va fi transportat în containere de aluminiu, pe Dunăre până la Ruse şi de acolo, cu trenul până la Nitramonia Făgăraş. Directorul dela Nitramonia a declarat că tratativele cu firma americană durează de aproape două luni.

BĂTAIE ÎNTRE ZIARIŞTI

Directorii a două ziare locale din Mehedinţi s'au bătut în sediul Prefecturii Mehedinţi, după conferinţa de presă săptămânală. După ce s'au tachinat în faţa prefectului, la ieşirea din sala de conferinţă, şeful ziarului *Severpress* l-a împins pe directorul *Gazetei de Severin* şi a încercat să îi rupă tricoul. Ei au fost despărţiţi de colegii de breaslă. Fitilul acestui conflict se pare că a fost un articol scris de Mihăescu în ziarul său, în care făcea referire la Victor Rusu. În loc de fotografia acestuia, în respectivul articol a apărut poza unui porc.

SITUAŢIA MATERNITĂŢILOR

Nici una din cele 261 de maternităţi din România nu se încadrează total în standardele de funcţionare, fiecare unitate sanitară având nevoie de reabilitare într'un grad mai mare sau mai mic, a declarat Mihai Horga, director general în Ministerul Sănătăţii şi Familiei.

Majoritatea maternităţilor - chiar şi cele care funcţionează în clinici universitare - sunt de gradul doi, maximum încadrându-se în gradul trei. În general, lipsurile înregistrate în respectivele maternităţi (cu ocazia evaluării tuturor unităţilor de profil din România) vizează lipsa aparaturii performante, existenţa unui număr mai mic de personal decât ar fi necesar sau funcţionarea în clădiri vechi, a mai spus Horga.

Pe lângă aceste unităţi, există maternităţi de nivelul unu şi chiar zero. Acestea din urmă ar trebui desfiinţate, dar acest lucru nu poate fi realizat întrucât spitalele sunt situate în zone izolate, precum în Delta Dunării sau la munte, a adăugat directorul general. Pentru reabilitarea maternităţilor româneşti, Ministrul Sănătăţii şi Familiei va solicita un împrumut de 90 de milioane de dolari dela Banca pentru Dezvoltare a Uniunii Europene, garantat de Guvern.

DEPUTAŢII NU VOR SĂ DEA PĂMÂNT TINERILOR

Deputaţii din Comisia de administraţie au respins în unanimitate, o iniţiativă legislativă care prevedea atribuirea de terenuri tinerilor, în vederea construcţiei de locuinţe, a declarat deputatul PD Ioan Oltean.

PNŢCD ÎNCEPE VÂNĂTOAREA AVERILOR

Preşedintele PNŢCD, Victor Ciorbea, a declarat la Braşov, că partidul pe care îl conduce va finaliza până la 21 Septembrie un proiect de lege privind declararea averilor foştilor şi actualilor demnitari, atât dela nivel central, cât şi local. Ciorbea a precizat că proiectul legislativ o să prevadă şi mecanismele de control al veridicităţii declaraţiilor de avere. Victor Ciorbea a declarat că PNŢCD va declanşa campania de strângere a semnăturilor necesare depunerii proiectului legislativ la Parlament, cu ocazia marşului anticorupţie şi antisărăcie pe care îl va organiza partidul său.

Conform Constituţiei, iniţiativa legislativă poate aparţine Guvernului, deputaţilor, senatorilor, dar şi unui număr de 250.000 de cetăţeni cu drept de vot, care trebue să provină din cel puţin un sfert din judeţele ţării. În fiecare din aceste judeţe sau în municipiul Bucureşti trebue să fie înregistrate cel puţin 10.000 de semnături în sprijinul iniţiativei legislative.

PAGUBELE INUNDAŢIILOR

Valoarea pagubelor provocate de inundaţiile din perioada Ianuarie-August a depăşit 100 milioane euro.

FILM ROMÂNESC PREMIAT

Unul dintre cele mai bune filme prezentate la Festivalul de film dela Edinburgh, care a avut loc între 14 şi 25 August, este *"În fiecare zi Dumnezeu ne sărută pe gură"* al regizorului român Sinisa Dragin, scrie cotidianul britanic *"The Observer"*. *"În fiecare zi Dumnezeu ne sărută pe gură"* este o călătorie supra-realistă în mintea unui criminal în serie. *"Sunt momente de brutalitate nedisimulată, la care se adaugă realismul magic şi pelicula în tonuri sepia. Totul concură la o creaţie cinematografică pe care nu o poţi uita"*, scrie ziarul britanic. Filmul regizat de Sinisa Dragin îi are în distribuţie pe Dan Condurache, Ana Ciontea, Horaţiu Mălăele, Dan Aştilean, Mirela Gorea şi George Alexandru. El a fost realizat în 2001 şi a fost inclus în programul unor festivaluri importante, fiind laureatul ediţiei de anul acesta a Festivalului dela Rotterdam.

6 PERSOANE AU MURIT ŞI 300 DE CASE AU FOST DISTRUSE

O tornadă foarte puternică s'a abătut asupra unei porţiuni de 1,5 kilometri din Drumul Naţional DN3A între localităţile Feteşti şi Bărăganu, transmite Antena 1. Potrivit unui prim bilanţ, 6 persoane au decedat, iar alte câteva zeci sunt grav rănite. În doar câteva minute, peste 300 de case au fost afectate, acoperişurile smulse, iar casele de chirpici luate efectiv de tornadă.

CHIŞINĂUL BLOCHEAZĂ TIPĂRIREA MANUALULUI "ISTORIA ROMÂNILOR"

A fost oprită editarea unui set de manuale de *"Istoria Românilor"* pentru clasele a opta şi a noua, operaţiune finanţată printr'un proiect al Băncii Mondiale, de reformă a educaţiei. Managerul proiectului, Ludmila Stepan, a declarat la BBC că decizia finală privind editarea manualelor va fi luată doar după ce comisia guvernamentală responsabilă de elaborarea concepţiei manualului de Istoria Moldovei va lua o decizie privind cursul de istorie din şcoli. Ministerul Educaţiei ar urma să autorizeze după aceea editarea de manuale pentru cursul de istorie.

În 1998, Ministerul Educaţiei a obţinut un credit de 11,8 milioane de dolari dela Banca Mondială pentru reforma în educaţie. Pentru editarea manualelor de *"Istoria Românilor"*, guvernul a folosit aproape 5 milioane de dolari. Reprezentanta Băncii Mondiale la Chişinău susţine că nu a fost informată oficial despre suspendarea proiectului.

ROMÂNII AU MAI PUŢINĂ ÎNCREDERE ÎN GUVERN

Credibilitatea Executivului în rândul Românilor înregistrează o cotă inferioară mediei de încredere întrunite în faţa propriilor cetăţeni de majoritatea guvernelor din ţările europene, aflându-se, de asemenea, sub procentul la nivel mondial, potrivit unui sondaj realizat de Centrul pentru Studierea Opiniei şi Pieţei (CSOP).

Peste un sfert (28 la sută) dintre Români au *"foarte puţină încredere"* în Guvern, 42 la sută - *"destul de puţină încredere"*, 21 la sută - *"destul de multă încredere"*, în timp ce doar 3 la sută au *"foarte multă încredere"* în Executivul dela Bucureşti.

Lucrările de restaurare a operelor lui Brâncuşi trenează

Restaurarea operelor brâncuşiene din piatră din Parcul Central din Târgu Jiu trebuia să se încheie, însă lucrările nu sunt nici pe departe finalizate. Contractul încheiat între Ministerul Culturii şi Cultelor şi firma restauratoare prevede că termenul limită de finalizare a lucrărilor este 15 August, după cum spune arhitectul Iulian Camui din cadrul Direcţiei de Cultură Gorj.

Restauratorii au invocat până acum excesele climaterice, canicula şi ploile torenţiale, iar de câteva zile nu mai lucrează din cauza lipsei unor planuri în baza cărora să repună scaunele brâncuşiene pe vechile amplasamente. Iulian Camui spune că problema respectivă a fost rezolvată, el neînţelegând din ce cauză restaurarea stagnează.

Restaurarea operelor din piatră are parte şi de alte incidente neplăcute. Unul dintre cele 12 scaune care înconjoară Masa Tăcerii a fost ştirbit. Cauzele incidentului nu sunt cunoscute. Viceprimarul municipiului Tg-Jiu, Ioan Roman Barbuti a declarat că bucata de piatră respectivă s'a rupt din partea de jos a scaunului care, după restaurare, va fi ingropată în pământ. Un alt scaun de pe celebra Alee creată de Brâncuşi la Târgu-Jiu a fost distrus acum câţiva ani de un copac doborît de o furtună. Un alt copac din parcul municipal a căzut acum o lună peste Poarta Sărutului, dar opera de artă a scăpat întreagă, fiind protejată chiar de schela dela lucrările de restaurare.

ŞTIRI... ŞTIRI... ŞTIRI...

ROMÂNIA ÎI DESCURAJEAZĂ PE ISRAELIENI SĂ VINĂ ÎN ŢARĂ

Decizia autorităţilor române de a impune vize cetăţenilor israelieni este de natură să aducă prejudicii economice României şi să împiedice libera circulaţie a persoanelor. Dela 1 Iulie, Inspectoratul General al Poliţiei de Frontieră a schimbat regulile de intrare în ţară pentru cetăţenii statelor cu care România nu are acorduri de desfiinţare a vizelor. În această categorie intră şi Israelul, ai cărui cetăţeni sunt acum obligaţi să obţină vize la Ambasada României din Israel şi nu la graniţă, aşa cum se procedase anterior.

O asemenea măsură afectează circulaţia israelienilor spre ţara noastră, în special a oamenilor de afaceri şi a turiştilor care obişnuiau să facă în mod curent curse România-Israel. Mai mult, la sfârşitul săptămânii, în ţară veneau numeroşi Israelieni pentru a juca la cazinou, lăsând în ţară sume considerabile. Nu în ultimul rând, măsura îi vizează şi pe Evreii originari din România, care aveau înainte posibilitatea de a veni oricând în ţară. Acum, vizele se eliberează pentru 30 de zile, după proceduri birocratice dela Ambasada României la Tel Aviv, cei care trăiesc în alte locuri din Israel fiind obligaţi să se deplaseze în capitală deci, din nou, pierderi de timp pe care oamenii de afaceri nu şi le permit.

COMISIA SRI FACE O LEGE PRIVIND ASCULTAREA TELEFOANELOR

Membrii Comisiei parlamentare de control a SRI vor finaliza, în luna Septembrie, un proiect de lege pentru reglementarea interceptării convorbirilor telefonice, a anunţat preşedintele Comisiei, deputatul PSD Ion Stan. Proiectul de lege va fi depus până la sfârşitul lunii Septembrie, la Birourile Permanente ale celor două Camere ale Parlamentului şi va fi supus dezbaterii publice, a precizat Stan.

Preşedintele Comisiei a spus, de asemenea, că parlamentarii au început, în luna Iunie, un control la unităţile SRI, pentru a vedea dacă serviciul respectă normele legale privind activităţile de culegere de informaţii prin limitarea unor drepturi şi libertăţi. *"Sperăm să fie gata la 15 Septembrie şi să clarificăm acuzaţiile aduse SRI"*, a afirmat Ion Stan.

Două dintre cele mai mediatizate situaţii în care personalităţi au reclamat interceptarea convorbirilor au fost cele ale fostului preşedinte Emil Constantinescu şi ale lui Stelian Tănase. În timp ce cazul lui Emil Constantinescu a fost, în final, de competenţa CSAT, în situaţia lui Stelian Tănase, Comisia SRI a stabilit existenţa unui mandat al Parchetului, executat de SRI, însă nu a găsit motivaţia acestui document în arhiva SRI.

FRUNTAŞII PNŢCD ŞI-AU FĂCUT PUBLICE AVERILE

Conducerea PNŢCD şi-a prezentat într'o conferinţă de presă declaraţiile de avere. Preşedintele ţărănist Victor Ciorbea a arătat că această *"premieră în lumea politică românească"* reprezintă intenţia PNŢCD de refacere a legăturii dintre politician şi alegător, de responsabilizare elementară a oamenilor politici şi o încercare de a demara o reală luptă anticorupţie. Ciorbea a cerut imperativ partidului de guvernământ şi formaţiunilor parlamentare de a urma exemplul ţăraniştilor şi de a-şi declara public averile. Dacă Puterea şi partidele politice nu vor ridica *"mănuşa aruncată de PNŢCD"* înseamnă că lupta anticorupţie are loc doar la nivel declarativ, fiind *"apă de ploaie şi demagogie curată"*, a apreciat Ciorbea. El a anunţat că absenţa unui răspuns din partea clasei politice la demersul PNŢCD va duce la organizarea, în Septembrie, a unui miting anticorupţie. PNŢCD intenţionează să promoveze un proiect de lege privind obligativitatea demnitarilor de a-şi declara averile obţinute din 1990 până în prezent, dar care să prevadă şi obligativitatea instituţiilor statului de a controla corectitudinea acestor declaraţii.

Printre cei mai înstăriţi fruntaşi PNŢCD, aşa cum rezultă din documentele depuse, se numără Ion Caramitru, care deţine un depozit de 32.000 de euro, reprezentând un contract de film; Victor Ciorbea, care are 10.000 de euro la o bancă din străinătate şi aproximativ 6.000 de dolari în depozite aflate în bănci din ţară; Constantin Dudu Ionescu şi Nicolae Ionescu Galbeni, care au declarat că au câte 7.500 de dolari; Tănase Barde cu 550 de milioane de lei. Fostul ministru al Finanţelor, Decebal Traian Remeş a afirmat că deţine terenuri agricole în suprafaţă de 6,34 de hectare, două apartamente şi o vilă. El a dezvăluit că este asociat unic la două societăţi comerciale şi posesor al unor depozite bancare de 2.400 de euro, respectiv de 240 de milioane de lei.

Remeş a menţionat că mai posedă *"mărunţiş de prin excursii, monede şi bancnote româneşti scoase din uz"* şi a moştenit *"un clop soios rămas dela tata şi-un tol de pat primit dela soacră"*. Fostul ministru al Finanţelor a subliniat că nu a făcut niciodată afaceri cu alcool sau cafea şi nu a beneficiat de bani dela stat.

Fostul ministru al Agriculturii a prezentat ziariştilor majoritatea actelor de moştenire prin care a beneficiat de case şi terenuri. El a dorit să sublinieze că actualii guvernanţi ar trebui să prezinte *"nu declaraţii pe care nu le poate verifica nimeni, ci acte de proprietate sau moşteniri"* prin care şi-au dobândit averile. Ioan Mureşan şi Radu Sârbu au menţionat, printre bunurile deţinute, şi autoturismele BMW achiziţionate în 1997, respectiv în 1995.

În fruntea deţinătorilor de terenuri se află Tudor Dunca cu 30 de hectare şi Nicolae Ionescu Galbeni cu 25 de hectare. Fostul preşedinte ţărănist Ion Diaconescu este proprietarul a doar 8 hectare de teren.

"REPORTERS SANS FRONTIERES" INTERVINE ÎN CAZUL ZIARISTULUI IOSIF COSTINAŞ

Organizaţia "Reporters sans Frontières" (RSF) a trimis ministrului de Interne Ioan Rus o scrisoare în care îşi exprimă îngrijorarea faţă de soarta jurnalistului timişorean Iosif Costinaş, dispărut în Iunie. *"Iosif Costinaş a dispărut fără urmă acum două luni, în momentul în care redacta o carte cu un subiect foarte sensibil. Fără a emite vreo concluzie în legătură cu motivele dispariţiei sale, ne exprimăm teama că aceasta să nu aibă legătură cu activitatea sa profesională"*, a declarat Robert Menard, secretarul general al organizaţiei, în scrisoarea adresată ministrului român de Interne. Un apel similar a fost trimis premierului şi preşedintelui de către Organizaţia de Media din Europa de Sud-Est.

Costinaş, în vârstă de 62 de ani, jurnalist de investigaţie al cotidianului *"Timişoara"*, a fost văzut pentru ultima dată la Timişoara, la 8 Iunie 2002. Dela acea dată, el nu a mai luat legătura nici cu apropiaţii, nici cu mama sa, de care era foarte ataşat.

ROMÂNIA E PREGĂTITĂ SĂ MEARGĂ ALĂTURI DE AMERICANI ÎN IRAK

Secretarul de stat în MApN George Maior a declarat într'o conferinţă de presă că România, ca membru al coaliţiei antiteroriste şi stat candidat la NATO, va participa, în continuare, în urma consultărilor cu membrii coaliţiei şi cu SUA la *"eventuale acţiuni ce ar putea fi desfăşurate în campania antiteroristă"*. Maior a răspuns, astfel, la o întrebare referitoare la participarea României cu forţe armate într'o posibilă misiune în Irak.

ILIESCU RESPINGE IDEEA CELUI DE-AL TREILEA MANDAT

Preşedintele Ion Iliescu a declarat, la Tulcea, că nu va mai candida pentru un al treilea mandat. El a spus că este nevoie de o întinerire în politică, şi că România dispune de suficient potenţial uman pentru a evita o criză de competitori la Preşedinţie. Iliescu a mai spus că, în trecut, a susţinut ideea a maximum două mandate prezidenţiale pentru o persoană, precum şi alegerea preşedintelui de către populaţie. Potrivit lui Iliescu, în contextul României, ar fi neînţelept politic dacă cineva s'ar opune acestor principii. Recent, Premierul Năstase a declarat că, *"în calitate de simplu cetăţean"*, susţine ideea unui al treilea mandat prezidenţial pentru Ion Iliescu. De asemenea, Adrian Năstase a lansat şi ideea de modificare a Constituţiei astfel încât preşedintele să fie ales de Parlament şi nu de populaţie.

UN TRANSPORTOR ROMÂNESC ARS ÎN AFGANISTAN

Un transportor amfibiu blindat (TAB) românesc, care era într'o misiune de patrulare în zona de responsabilitate din exteriorul taberei din Kandahar (Afganistan), a fost afectat de un incendiu, fără să se înregistreze răniţi sau alte incidente în rândul militarilor patrulei, informează MApN. Incendiul s'a produs în cutia energetică a transportorului şi s'a extins cu repeziciune. Comandantul patrulei a luat măsuri imediate pentru localizarea şi stingerea incendiului, însă acesta nu a mai putut fi controlat. Militarii şi materialele din TAB au fost evacuaţi până la limita de siguranţă. Incidentul s'a produs noaptea, în câmp deschis, departe de zone locuite, neexistând posibilităţi de intervenţie imediată din bază.

POLUAREA CHIMICĂ ŞI SONORĂ DIN BUCUREŞTI

Ultimele măsurători ale autolaboratorului aflat în dotarea Primăriei Capitalei relevă depăşiri de 30% până la 40% ale concentraţiei maxime admise la monoxid de carbon (CO) şi pulberi în suspensie. Sursele de poluare a aerului sunt surse fixe industriale (care reprezintă circa 30%) şi circulaţia auto, în special de-a lungul marilor artere, incluzând şi traficul greu, acestea reprezentand 70% din poluarea aerului.

REACŢII POLITICE DUPĂ ALEGEREA NOII ECHIPE DE CONDUCERE A PNL

Partidul Social Democrat salută alegerea lui Teodor Stolojan în funcţia de preşedinte al Partidului Naţional Liberal. Secretarul general al PSD Cozmin Guşă a declarat că încheierea competiţiei pentru şefia PNL prin victoria lui Teodor Stolojan *"este un lucru imbucurător pentru PSD, deoarece ne dorim un competitor puternic în opoziţie"* cu care însă PSD să poată colabora *"în chestiunile majore care ţin de dezvoltarea ţării"*.

Preşedintele PNŢCD Victor Ciorbea consideră că rezultatul alegerilor din PNL reprezintă victoria unor oameni de afaceri din fostul ApR şi PNL care ar dori să-şi desfăşoare activitatea sub *"umbrela protectoare a cuplului Stolojan - Meleşcanu consideraţi apropiaţi ai puterii."*

Vicepreşedintele PD Liviu Negoiţă a cerut conducerii PNL să infirme explicit o colaborare PSD - PNL începând cu anul 2004.

MINISTERUL DE INTERNE A ACHIZIŢIONAT ÎN SECRET TEHNICA DE ASCULTARE A MOBILELOR

Recent, Ministerul de Interne a iniţiat un program secret de dotare cu aparatură de ultima oră de interceptare a convorbirilor din reţelele de telefonie mobilă. Negocierile s'au desfăşurat în secret, reprezentanţii Ministerului de Interne neorganizând o licitaţie, ceea ce înseamnă o încălcare a legii.

Aparatura achiziţionată este de tip *"G-Track GSM Cellular Phone Monitoring System"*, şi este produsă de firma britanică Falcon Security Design Associates.

FUNCŢIONARII PUBLICI ÎL DAU ÎN JUDECATĂ PE ILIESCU

Bogdan Drăghici a anunţat că, în calitate de preşedinte al Federaţiei Naţionale Sindicale a Funcţionarilor Publici şi Asociaţiei Naţionale a Funcţionarilor Publici, îl va acţiona în judecată pe Ion Iliescu, pe motiv că nu uzează de prevederile constituţionale şi *"tolerează corupţia instituţionalizată şi haosul din administraţia publică"*.

Cele două federaţii ale funcţionarilor publici au cerut Guvernului şi Parlamentului să adopte urgent o serie de legi împotriva corupţiei. Între acestea figurează legea privind conflictul de interese şi o lege privind codul deontologic al funcţionarilor publici. Cele două organizaţii mai cer publicarea în Monitorul Oficial a declaraţiilor de avere ale demnitarilor.

PALATUL DE JUSTIŢIE STĂ SĂ CADĂ LA UN CUTREMUR DE 4 GRADE

Asociaţia Magistraţilor din România (AMR) a avertizat că sediu' Palatului de Justiţie s'ar putea prăbuşi imediat în cazul producerii unui cutremur cu o magnitudine medie, nu cu mult peste 4 grade pe scara Richter. Preşedintele AMR, judecătorul Viorica Costiniu, a arătat că în clădirea Palatului de Justiţie se află zilnic zeci de mii de persoane şi angajaţii celor patru judecătorii care-şi au sediul în acest imobil. *"Până în prezent, cu excepţia promisiunilor generoase nu s'au găsit soluţii nici pentru oamenii care căutându-şi dreptatea pot să-şi găsească moartea, nici pentru clădire"*, se precizează în comunicatul asociaţiei.

SPORT

ION M OLDOVAN, ANTRENOR LA DINAMO

Biroul Executiv al clubului Dinamo a numit noul antrenor al echipei, în locul lui Cornel Dinu, care a fost demis. Acesta va fi, pentru un an, cu opţiune de prelungire, Ion Moldovan. *"Comisarul"* a primit acceptul preşedintelui FRF de a părăsi lotul naţional de tineret pentru a reveni în Ştefan cel Mare. Moldovan a mai antrenat Dinamo în sezonul 1994-1995, când a fost demis, după ce *"câinii"* ajunseseră, la un moment dat, pe locul 11 al Diviziei A, scrie Jurnalul Naţional.

NOU ANTRENOR LA NAŢIONALA TINERETULUI

Fostul internaţional Ilie Dumitrescu a fost numit în funcţia de antrenor principal al echipei naţionale de tineret a României, informează *site*-ul oficial al Federaţiei Române de Fotbal (FRF).

Foştii jucători dinamovişti Gheorghe Mihali şi Florin Tene au fost numiţi antrenori secunzi ai reprezentativei de tineret a României.

VALENTIN NĂSTASE ŞI ADRIAN MIHALCEA AU FOST TRANSFERAŢI DELA ECHIPA GENOA

Jucătorii români ai echipei Genoa, Valentin Năstase şi Adrian Mihalcea, au fost transferaţi la formaţia US Palermo, a anunţat cotidianul italian *"Il Secolo XIX"*.

Preşedintele genovez, Luigi Dalla Costa, s'a înţeles cu omologul său dela Palermo, Maurizio Zamparini, pentru cedarea la gruparea siciliană a lui Năstase, Mihalcea şi a italianului Massimo Mutarelli. În schimbul celor trei, Genoa îi va primi pe portarul Pierluigi Brivio, pe mijlocaşul Mauro Bressan şi pe croaţii Mario Cvitanovici şi Tomislav Rukavina.

ZIMBRU CHIŞINĂU A ELIMINAT PE IFK GÖTEBORG

Antrenorul roman Gabriel Stan a reuşit cea mai mare performanţă din cariera sa de antrenor, eliminând cu Zimbru Chişinău pe IFK Goteborg, de două ori câştigătoare a trofeului (1982 şi 1987) în turul preliminar al Cupei UEFA.

PAVEL PE LOCUL 23 ATP

Tenismanul roman Andrei Pavel ocupă locul 23, cu 196 de puncte, în clasamentul ATP, dat publicităţii la Monte Carlo. Adrian Voinea se află pe locul 53, cu 107 puncte, în timp ce Victor Hănescu ocupă locul 150, cu 11 puncte.

CLASAMENTUL DIVIZIEI A după etapa 3-a din 31 August

1. Universitatea Craiova
2. Politehnica Timişoara
3. FC. Naţional Bucureşti
4. Rapid Bucureşti
5. Oţelul Galaţi
6. FC Braşov
7. Gloria Bistriţa
8. Dinamo Bucureşti
9. Ceahlăul Piatra Neamţ
10. Astra Ploieşti
11. Farul Constanţa
12. Sportul Stud. Bucureşti
13. Steaua Bucureşti
14. FCM Bacău
15. FC Argeş
16. UTA Arad

CRONICA IDEILOR

PARTIDUL NAŢIONAL ŢĂRĂNESC CREŞTIN-DEMOCRAT

——Ion BOIERU——

PNŢCD şi-a anunţat procesul de pregătire, pentru o relansare în circuitul vieţii politice naţionale, după eşecurile avute în ultimele alegeri generale din anul 2000. Acest proces a început îndată după ce acest partid, sub conducerea lui Victor Ciorbea a făcut o schimbare a structurilor interne de organizare şi, mai cu seamă, după ce şi-a asigurat protecţia Uniunii Creştin-Democrate din Europa, ceea ce îi va asigura o stabilitate de operaţii politice, atât pe plan intern cât şi pe plan extern. În orice caz, după eşecul destul de serios al guvernării Coaliţiei conduse de PNŢCD, între anii 1997-2000, era necesară o revizuire completă, asupra tuturor aspectelor şi formelor de existenţă ale acestui partid, care ieşise din zguduirea tulburătoare a vârtejului de destrămare pe care-l crease dictatura comunistă.

Coaliţia aceea a fost destul de firavă, din cauza lipsei ei de unitate, care, ca orice combinaţie de acest fel pe dimensiunea politică, era şubredă şi incapabilă să asigure o coeziune de orientare a politicii unui guvern. În cadrul unei coaliţii de partide, diferite ideologic, o guvernare suferă în ceea ce priveşte dinamismul de stabilire a unui plan unitar de guvernare şi de aplicare a unor decizii luate în planul realităţilor pe care le vizează.

Toate viciile care au dus la greşelile făcute de Partidul Naţional Ţărănesc Creştin-Democrat, au fost analizate cu multă perspicacitate de excelenta ziaristă Roxana Iordache şi nu mai este nevoie să le repetăm, căci acelaşi lucru l-a făcut, la rândul său şi preşedintele PNŢCD Victor Ciorbea, la conferinţele de presă, pe ecranele de televiziune, unde a indicat şi măsurile pe care le-a luat până acum, pentru a remedia situaţia şi a porni la treabă, pe un drum nou, în vederea refacerii partidului pe care-l conduce.

Într'o privire de ansamblu, a perioadei de după Decembrie 1989, se poate observa cu uşurinţă că toate guvernările au fost alcătuite din oameni politici care nu aveau o experienţă mai deosebită de guvernare. Nu aveau nici o viziune mai largă a problemelor şi nici activităţi în administraţia publică. Nici partide politice nu existau. Totul în planul politic al Ţării s'a pornit dela bun început, după *"tabula rasa"* pe care au făcut-o epocile de dictatură comunistă, cu acea oribilă răsturnare de valori care au creat tradiţionalele instituţii naţionale şi măreţele idealuri naţionale prin care s'a făurit România Mare din 1918, după atingerea serioasă şi a rezervelor româneşti, atât cele fizice, cât şi cele spirituale, care urmau să îngreuneze refacerea ulterioară a comunităţii naţionale şi morale.

Partidul Naţional Ţărănesc a reprezentat o forţă politică extraordinară, în devenirea istorică a Neamului Românesc, cu un suport total al ţărănimii române şi cu personalităţi creatoare, dăruite pentru creşterea şi înflorirea românească.

Astăzi, acest partid are obligaţia morală de a se reface şi de a reintra în componenţa partidelor din societatea politică românească, încercând să-şi găsească zonele de reprezentare în interiorul dinamismului politic contemporan; adică, să se adapteze datelor fundamentale ale categoriilor sociale existente la ora actuală.

Prima atenţie va fi aceea de a se reîntoarce la patrimoniul natural al pământurilor, care sunt izvor de bogăţie şi de rezerve biologice, care vor asigura perpetuarea existenţei naţionale şi nivelul de trai al întregului popor. Viaţa satelor şi a sătenilor va trebui de urgenţă recuperată, pentru supravieţuire. Acolo, în sat, se găsesc şi marile bogăţii sufleteşti ale neamului şi puterea creatoare de tradiţii, de menţinere a credinţei strămoşeşti, creştine, adică a spiritualităţii naţionale.

Fireşte, PNŢCD are şi alte culuare deschise în societatea românească, pe care o înlesneşte linia ideologiei creştin-democrate, cu o umbrelă de mai mare amploare, adică, se întinde şi asupra altor categorii sociale, nu numai ţăranii români. Această ideologie creştin-democrată va ajuta PNŢCD să devină eficient şi în interiorul ţării, cât şi în afara graniţelor ei, mai ales, prin perspectiva aderării la Uniunea Europeană.

Ca forţă de luptă şi de promovare a obiectivelor politice, tineretul este primul punct de sprijin către care trebue îndreptate toate privirile. Un tineret bine pregătit prin grija seniorilor de partid, care au cu adevărat o bună cunoaştere a poziţiilor esenţiale ale unei viziuni româneşti, cultivate şi adaptate epocii noastre va da un suflu nou acestui instrument de luptă politică, pentru limpezirea apelor în haosul contemporan.

Sperăm că prin noua strategie de refacere a PNŢCD, se vor elimina greşelile din trecut şi se va ajunge la bătălii politice spectaculoase, de câştigare a unor poziţii demne de trecutul acestui partid, cu adevărat istoric, nu ca ciupercuţele care au umplut câmpul politic naţional.

După mai multe ieşiri pe ecranele de televiziune şi declaraţii în mass-media, ale preşedintelui Victor Ciorbea, am rămas cu convingerea că s'a intrat pe un drum bun şi sănătos, pe care se poate ajunge la rezultate optime, de încurajare, spre refacerea şi, apoi, spre relansarea PNŢCD pe arena politicii româneşti, angajându-se pentru realizarea unui program care să lumineze electoratul românesc, în dezbaterea şi alegerea unui drum de orientare, pentru viitor.

După amărăciunile eşecurilor sale, în contextul epocii dintre 1989-2001, acest partid istoric al României, cu un trecut încărcat de realizări majore în istoria naţională, are şansa să se consolideze, din nou, dacă are voinţa necesară să se înscrie iarăşi din nou pe registrul istoriei româneşti.

A fost un moment de înţelepciune al conducătorilor, acela de a începe la vreme reorganizarea partidului şi de a lua decizia de a intra de data aceasta, cu o experienţă bogată, în confruntările politice. (Să nu uităm că o bună parte din greşelile săvârşite se datoresc şi curselor care le-au fost întinse de adversari. După experienţa făcută, de data asta vor şti să se apere de toate cursele de şiretlicuri, deci vor avea o apărare mai bună).

După alterările suferite în timpul dictaturilor, în diferite forme şi diferite planuri, viaţa omului român îşi va reveni la normal, prin evoluţia timpului şi prin experienţă.

CITIŢI ŞI RĂSPÂNDIŢI ACEST ZIAR

CUVÂNTUL ROMÂNESC
The Romanian Voice / La Voix Roumaine
ISSN 0705-8365
Redacţia şi Administraţia:
P.O.BOX 78010
WESTCLIFFE POSTAL OUTLET
HAMILTON, ONTARIO
CANADA
L9C 7N5
TELEFON: (905) 387-1832
FAX: (905) 388-4651

CUPON DE ABONAMENT

COMPLETAŢI CU LITERE DE TIPAR

☐ NOU ☐ REÎNNOIRE

NUMELE DE FAMILIE.....

PRENUMELE.....

STRADA/ Nr. .....

ORAŞUL.....STATUL/PROVINCIA.....

CODUL POŞTAL.....ŢARA.....

PREŢUL ABONAMENTULUI ANUAL:

PESTE $ 60 ABONAMENT DE SUSŢINERE
$ 50 ABONAMENT INSTITUŢIONAL
$ 40 ABONAMENT INDIVIDUAL (TOATE ŢĂRILE)

CRONICA CELUI DE PE URMĂ

Iosif Costinas

Tăcerea care condamnă

Sunt trei luni de când dispariţia unuia dintre simbolurile revoluţiei timişorene din Decembrie '89, ziaristul Iosif Costinaş, este învăluită într'o tăcere care condamnă. Regizor, profesor şi scriitor, publicist incomod, dezvăluitor al adevărului care ar putea sădi împăcarea unei societăţi încă nevindecate, aşezând la locul pe care şi-l merită fiecare dintre noi în faţa judecăţii celei de pe urmă, de care toţi ne înfricoşăm. Văzut ultima oară pe data de 5 Iunie, Bebe Costinaş, temerarul de 62 de ani, boemul cu figură atletică, după vizitarea mamei sale la spital, plecând cu promisiunea că în câteva zile o va revedea, a dispărut fără urmă. Unul dintre cei mai activi participanţi şi, mai târziu, investigatori ai evenimentelor din Decembrie 1989, nu a fost încă găsit, iar scurgerea inexorabilă a timpului pare a aşterne tăcerea destinului implacabil.

Cu pasul lui de voinic, putea trece oricând graniţa, alegând libertatea, fără prea mare risc. El nu a fost atras de această şansă, nu era nici măcar posesor de paşaport, ci a rămas alături de ceilalţi colegi, dela *"Societatea Timişoara"*, constituind în Martie 1990, *"Forumul Cetăţenesc"*, organizaţie care avea drept scop să facă publice listele de informatori ai fostei Securităţi. Tot în acea perioadă, pe 11 Martie, când optimismul se îngâna cu scepticismul, când entuziamul se spărgea în fărâme de loviturile sub centură ale Securităţii regrupate, când unii strigau *"Jos comunismul"*, iar alţii tăceau, revoluţionari cu false certificate, care pe ton regizat strigaseră mai înainte *"Jos Ceauşescu"*, în Piaţa Operei, regretatul George Şerban citea *"Proclamaţia dela Timişoara"*, al cărei punct 8, dacă ar fi fost pus în aplicare, ar fi deschis adevăratul drum spre conciliere naţională.

Într'un amfiteatru al Universităţii din oraşul de pe Bega, plin până la ultimul loc, am trăit clipe de mare înălţare spirituală, la Conferinţa Societăţii Timişoara din anul 1990. Trecuse prea puţin timp, teama şi frica încă ne urmăreau ca nişte stafii, iar libertatea părea o noţiune abstractă.

Aici am simţit pentru prima dată că perioada comunistă începe să devină o amintire tristă, un vis urât. O generaţie născută în timpul său în jurul celui de-al Doilea Război Mondial, în urma căruia bolşevismul s'a instalat în România, crea aici, o lume din cuvinte şi fapte pe care numai suflete şi minţi pline de generozitate, integritate morală, şi sacrificiu puteau să o facă. Cu toate că au fost educaţi, într'o societate în care doctrina socialismului ştiinţific încerca să-şi demonstreze *"caracterul general valabil al trecerii omenirii dela capitalism la orânduirea comunistă"*, o parte din ei nu s'au contaminat, şi au crezut în convingerile proprii, care au devenit realitate după evenimentele din Decembrie '89. Am spus sacrificiu pentrucă nume ca: Ion Monoran, cunoscut luptător împotriva comunismului, colaborator al ziarului *"Timişoara"*, George Şerban redactor al aceluiaşi ziar, deputat din partea PNŢCD, autorul *"Proclamaţiei dela Timişoara"*, Ion Mioc profesor, publicist şi personalitate recunoscută, aparţin deja trecutului. Ei au murit de atac de cord sau din cauze încă neelucidate, la vârste care dăruiau societăţii potenţialul maxim al creaţiei.

Iosif Costinaş este un reprezentant de onoare al acestei categorii de intelectuali. Fidel cauzei adevărate a însângeratei izbucniri timişorene, care a marcat semnalul căderii comunismului în România, el a continuat lupta nebănuit de grea în stabilirea adevărului în faţa muşamalizărilor şi manipulărilor de-a lungul celor 12 ani de speranţe şi dezamăgiri. Nu a permis ca idealurilele celor care poate acum se zvârcolesc în morminte fără cruce, cu urme de sârmă ghimpată pe trupurile lor şi nici ale celor care sunt complet debusolaţi de realitatea cotidiană să fie spulberate, continuând ca prin articolele şi foiletoanele sale politice să deconspire lumea insalubră care construieşte şubredul eşafod al politicii româneşti.

Glasul său de dincolo de marginea răbdării şi a speranţei reîntâlnirii cu el va fi mai răsunător, iar pasivitatea şi tăcerea noastră mai condamnabilă ca niciodată.

Alexandru TOMESCU